The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 15, 1965

LATVIJA
AMERIKĀ

74. N-RS. TRESDIENA, 1965. GADA 15. SEPTEMBRIS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

17.9.

Dominikas republika jeb jauna Kuba?

Pirms četriem mēnešiem ASV Dominiku — atrodas ASV ārlietu vaidība nosūtīja flotes kājnieku vienības uz Dominiku, lai aizkavētu šis valsts nokļūšanu komūnistu pavadā. Šo rīcību varēja tikai apsveikt, tā radīja gandarījumu. Ausa cerība, ka ASV ārpolitika iegājusi jaunā stadijā, kurā reaģēs veidā, kas pārliecinātu komūnistus, ka ASV pastiešām izšķirsies ne tikai atvairīt, bet arī satriekt katru jaunu komūnistu ofensīvu jau tās saknē.Šāda politika ar skaidri izteiktu līniju un mērķi neapšaubāmi būtu cēlusi ASV un reizē ar to visu brīvo valstu savienības prestižu apdraudēto tautu vidū, kuras bieži šaubās, vai brīvo valstu deklarācijām var ticēt. Ne jau velti komūnisti pēc otra pasaules kara beigām pakļāvuši sev miljoniem kādreiz brīvu pilsoņu. Arī Atlantijas chartā un Apvienotajās nācijās izteiktie principi par pašnoteikšanos palikuši vienīgi uz papīra.

Tagad, pēc četru mēnešu runāšanas un pārdesmit kritušiem amerikāņu karavīriem, brīvo valstu pārstāvji atrodas ceļā uz izvākšanos, bazējot šo soli uz kādas vienošanās ar nemiernieku grupu.

Nevarot akceptēt šādu vienošanos, bet brīvo valstu pārstāvju spiedienā Dominikas nacionālo, pretkomūnistisko spēku vadība ar ģenerāli Imbertu priekšgalā izšķirusies drīzāk rezignēt, nekā parakstīt šo līgumu. Ģenerāļa Imberta atteikšanās atbrīvo ceļu t. s. „pagaidu valdībai", kuras eksistence lielā mērā atkarīga no komūnistiski noskaņoto nemiernieku želastības. Šī pagaidu valdība, kura eksistē vienīgi ar nemiernieku atbalstu, nebauda Dominikas pilsoņu vairākuma uzticību, jo nevienam nav noslēpums, ka nemiernieki pārvaldīja ne vairāk par vienu kvadrātjūdzi San Domingo pilsētā un ka tiem tikai ļoti nenozīmīgs atbalstītāju skaits visā republikā. Kādēļ šādos apstākļos komūnistu un ekstrēmistu varas pārņemšanas mēģinājumu neiznīcināja pašā saknē, paliek mistērija, kurai izskaidrojums vēl nav atrasts, un kuru vēl grūtāk saprast. Nāk prātā Ķīnas notikumi, kuros komūnistu agresorus reklāmēja par „agrārreformas" izdarītājiem. Arī Kuba, kur vienīgi ar lielāku vai mazāku pašu brīvo valstu atbalstu vai ar atbalsta atraušanu pretkomūnistiskajiem spēkiem, pie varas nāca Kastro, nostiprinot pirmās komūnistu pozicijas Amerikas hēmisfairā. Nav šaubu, ka brīvo valstu rīcībā Dominikā atradās spēki, kuri varēja šo agresijas resp. nemieru cēloni iznīcināt pašā saknē. Pie tam to pašu būtu varējusi veikt arī dominikāņu armija ģenerāļa Vesina vadībā. Bet Vesinam to neatļāva. Sākās atkal svārstīšanās, filozofēšana, apspriedes un prātošana. Šo tagad jau pierasto brīvo valstu nespēju izšķirties par uzvaras panākšanu pasvītrojis arī ASV senātors Richards B. Rasels (Russel), kas savā laikā arī bija iestājies par aktīvu rīcību Kubas jautājumā. Viņam toreiz paklausot, komūnisma jautājums Amerikas hēmisfairā, droši vien, šodien būtu daudz maznozīmīgāks. Izdevumam „U.S. News & World Report" dotā intervijā senātors R. Rasels pasvītro, ka visu krīžu pamatā — sākot ar Koreju, Kubu, Vietnamu un beidzot ar Kongo — stāv Maskavas un Pekinas komūnistu centieni pasaulē izplatīt savu ideoloģiju un iekarot jaunas tautas. Pēc senātora Raķāvuši sev miljoniem kādreiz brīvu pilsoņu. Arī Atlantijas chartā un Apvienotajās nācijās izteiktie principi par pašnoteikšanos palikuši vienīgi uz papīra.

Laipošana un negribā saprast, ka ne visur ASV veida demokratija būs efektīva, arī neapzināšanās, kā ir jāaug, kamēr var kļūt par patiesu demokratisku valsti, rezultē arī Dominikā. Nupat nodibinātā Dominikas pagaidu valdība Garsijas-Godoja vadībā jau tūlit piedzīvoja savu pirmo krīzi. Aukstais karš starp komūnistiem un dominikāņu nacionālistiem atjaunojās jau 48 stundu laikā! Tas ļoti viegli var pārvērsties arī par cīņu ar ierocīem. Dominikāņu armijas vadība ir ieskatos, ka komūnistu briesmas atjaunojušās, kādēļ prasa, lai Garsija-Godojs deklarē savu nostāju šai jautājumā. Tai pašā laikā brīdiņa no armijas pārorganizēšanas projektiem, kuri varētu novest pie komūnistu diktatūras nodibināšanās. Neapmierinātība ar Garsijas-Godoja valdību sākās, kad pēdējā, tūlīt pēc vadības grožu saņemšanas, nodeva televīzijas un radio raidstacijas komūnistu līdzskrējēju vadībā. Tie to nekavējās izmantot, izplatot propagandu pret nacionālajiem elementiem. Reizē likts arī saprast, ka komūnistu un to līdzskrējēju grupa uzvarējusi, kādēļ katram savas nākotnes labā ieteicams tai pievienoties.

Par spīti līgumam, komūnistu nemiernieki tai pašā laikā pat nedomā atbruņoties. Bažas rada arī fakts, ka Garsija-Godojs uzņem savā valdībā lielu skaitu ekstrēmi kreisi noskaņotu personu. Viss tas kopā liek pacelties jautājumam, kas gan panākts ar laipošanu, gaŗām runām un nespēju izšķirties?

Dominikas jautājums rada arvien lielākas bažas. Visa notikumu gaita kaut kā atgādina norises Ķīnā, pirms komūnisti tajā pārņēma vadību. Un vērojama arī ļoti liela līdzība ar naivo politiku Kubas jautājumā, pirms Kastro atzinās, ka ir komūnists. Abos gadījumos varu pārņēma komūnisti. Tiklīdz kādi notikumi rāda, ka šis komūnistu diktatūras ir apdraudētas, Pad. savienība steidzas tās atbalstīt. Arvien ir pieticis tikai ar komūnistu draudiem, lai brīvo valstu pārstāvji piekāptos. Tagad ar ASV atbalstu no Dominikas ir „izraidīts" pretkomūnistisko spēku vadītājs ģenerālis Vesins. Toties atgriežas visi komūnistu līdzskrējēji un atbalstītāji. Lai neviens nav pārāk pārsteigts, ja rastos jauna Kuba!

V. Korsts

Baltiešu diena Ņujorkas pasaules izstādē

Nevarēja vēlēties labākus laika apstākļus Baltijas valstu dienai pasaules izstādē 5. septembrī Ņujorkas pavalsts paviljonā. Saule bija pievilinājusi vairāk par 317.000 apmeklētājiem Ņujorkas pasaules izstādē, kas bija rekorda skaitlis, vairāk nekā jebkādā citā dienā vai jebkādā citā pasaules izstādē. Baltiešu priekšnesumus noskatījās tik daudz skatītāju, ka grūti nācās atrast brīvu vietu plašajā paviljonā — jārēķina vismaz ap 10.000 apmeklētāju. Ar kārtības sargu palīdzību bija jāatbrīvo dejas laukums, lai vairāk par 100 dejotāju varētu rādīt savu māku.

Baltiešu dienu ievadīja ar dievkalpojumu izstādes kapellā. Pēc tam pie lietuviešu brīvības cīnītāju krusta pacēla trīs Baltijas valstu karogus, runājot baltiešu diplomātiskajiem pārstāvjiem: igauņu ģenerālkonsulam J. Kaivam un lietuviešu pārstāvim Kajackam. Latvijas sūtniecības pavadnieks A. Dinbergs savā runā salīdzināja pašreizējos apstākļus ar līdzšinējiem 1939. gadā, kad Baltijas valstis bija neatkarīgas. Kā toreiz, tā tagad tautas vēlas dzīvot mierā un saticībā. Toreiz bija tikai daži mēneši pirms kara izcelšanās, tagad karš pagājis, bet vēl vienmēr nav parakstīts miera līgums. Baltijas valstis zaudējušas savu neatkarību un 25 gadus cieš zem citu varas. Tās bija padomju agresijas pirmie upuri, citi sekojuši. Rietumu pasaule šo militāro okupāciju nav atzinusi, un ASV simtgrā nostāja nav mainījusies visus šos gadus. Aktā piedalījās ap 2000 personu.

Priekšnesumi Ņujorkas valsts paviljonā skatītāju pieplūduma dēļ nokavējās par 15 minūtēm. Sarīkojumu ievadīja Baltiešu dienas komitejas priekšsēža K. Baloža uzruna, kurā viņš norādīja uz Baltijas valstu traģisko stāvokli. Sarīkojuma latviešu daļas vadītājs bija ALAS kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis, latviešu programmas izskaidrotāja Maija Pulkstene. Komitejā vēl no latviešiem darbojās K. Kitners par kasieri un K. Stankevics par darbības saskaņotāju.

Programmu ievadīja lietuviešu tautas dejas, kuŗās piedalījās vairāk nekā 100 dejotāju. Sekoja igauņu vingrojumi, tos nomainīja latviešu tautas dejotāji lietuviešu koŗa dziesmas, igauņu tautas dejas un latviešu kokļu mūzika. Latviešu solo dejas rādīja Vija Vētra. Sarīkojums ar atkārtojumiem ilga apm. 6 stundas. Latviešu tautas deju grupā piedalījās dejotāji no Hamiltonas Kanadā, Bostonas, Ņudžersijas un Ņujorkas Pētera Ozoliņa un Zigrīdas Gaujenieces vadībā. Mūziku bija aranžējis Kārlis Lietiņš, bet kokļu mūziku atskaņoja Ņujorkas kokļu ansamblis Andreja Jansona vadībā. Dejotāju grupā bija ap 100. Latviešu sarīkojumu daļa bija rīkota ALAs atbalstā.

Sarīkojuma dalībniekiem lielu gandarījumu bija lielais skatītāju pieplūdums. Kaut tie mainījās un dažādās programmas daļas noskatījās citi skatītāji, to skaits gandrīz visu laiku bija vienāds un telpas pārpildītas. Lielais cilvēku daudzums nevarēja apmierināt skatītājus, jo priekšnesumus varēja redzēt tikai daļēji — pāri citu galvām. Mazāka auguma skatītāji bija atraduši iespēju pakāpties uz kastēm, izstādes sarīkojumiem domātiem pakāpjumiem vai arī aizņemt kāpnes. Lielākā daļa skatītāju bija Baltijas tautu piederīgie, bet netrūka arī amerikāņu. Sarīkojums bija skaista baltiešu mākslas skate un laba propaganda.

vi

PADOMJU LAIKRAKSTS SAUC ASV PAR PARADĪZI

Ka apmaiņā par tā saucamajiem „kultūras sasniegumiem" amerikāņi atkal reiz saņēmuši kārtējo „pliķīti", rāda notikumi ap pēdējiem ASV kultūras projektiem, ar kuŗiem mežonīgo prēriju dēli mēģina iepazīstināt savus fascinējošos kādreizējos sabiedrotos, vodkas un kaviāra kultūras pārstāvjus, padomju koptautas cēlājus.

Amerikāņi krievu zemē rīkō ceļojošu izstādi „Architektūra ASV", kas vispirms samulsināja apzinīgos praviešа Marksa mācekļus Minskā, tā ka tie pašaizsardzības nolūkos apcietināja kādu no amerikāņu tulkiem, pēc izcelsmes baltkrievu, mēģinot viņu apvainot spiegošanas mākslā otra pasaules kara laikā. Apvainojumu atraidīja ar neapstrīdamiem pretpierādījumiem, tulku atbrīvoja, — nekas liels neotīja noticis, tikai izstādes amerikāņu personālam uz brīdi pavidējis simpatisko bijušo sabiedroto īstais ķēmīgais pūrns...

17. septembrī „Architektūra ASV" Maskavā iepriecinās Ļeņina ceļa gājējus, bet nav vēl rimis Minskas izstādes izvērtējums presē. Kultūru piesūkušies padomju balsti „Sovjetskaja Belorussija" un citās Minskas avīzēs sašutuši vērsās pret brīvās Amerikas architektūras panāgu radīto iespaidu modernisma ēvergēlību nesamaitātajos „varen plašās dzimtenes" dēlos un meitās. „Padomju pilsoņi nav

(Nobeigums 8. lpp.)

Pag. nedēļas nogalē daudzos latviešu centros skolas atkal atvēra durvis, aicinot mazos latvisko zināšanu alcējus. Arī Toronto darbu atsāka TLB sestdienas skola un TLTA ģimnazija. Uzņēmumā papildskolas korītis dzied skolotājas E. Zuntakas vadībā.

Foto: J. Līgers

Māc. A. Lūsi ievedīs bīskapa amatā

Pēc Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskapa pēcnieka vēlēšanām, par kuŗām mūsu laikraksta lasītājus informējām LA 8. septembŗa numurā, sarunā ar archibīskapu prof. Dr. K. Kundziņu noskaidrojās, ka vēlēšanu komisijas protokolu archibīskapa ierosinājumā nodos Baznīcas virsvaldei apstiprināšanai. Baznīcas virsvaldes apstiprinājums sagaidāms tuvāko divu nedēļu laikā.

Ievēlēto archibīskapa pēcnieku — Toronto Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes māc. Arnoldu Lūsi paredzēts ievest bīskapa amatā, kas, domājams, varēs notikt Ticības atjaunošanas svētkos, 31. oktobrī, Sietlā, ASV, kur atrodas Latvijas archibīskapa mītne. Pēc Latvijas archibīskapa prof. Dr. K. Kundziņa eventuālas pilnvaru noliksanas viņa pēcteicis bīskaps A. Lūsis kļūs Latvijas ev.-lut. baznīcas galva.

R. N.

P. Grods

Kāds pienākums

Kad 1918./19. gados tapa, veidojās un cīņā par tēvzemes brīvību devās mūsu nacionālās armijas vienības, bija daudz brīvprātīgo gan vīru, gan jaunekļu gados, kas savu dzīvību nebijās ķīlā likt, lai celtos neatkarīga Latvijas valsts.

Paškirstot vēstures lapas, tāpat mūsu armijas vienību tapšanas gaitās raugoties, redzam, ka daudzās tā laika cīņu vienībās pieteikušies vīri un jaunekļi, apzinoties savu patriotisko pienākumu.

Kas gan tolaik bija vajadzīgs mūsu centienu realizēšanai? Vai ne ticība un vīri, kas to pierāda darbos? Vienalga, vai tas būtu politiskajā plāksnē, vai kaujas laukā, — visur nōderēja šī brīvprātība un pašaizliedzības piemērs.

Kopš šīm slavenajām dienām pagājis garš laika posms, un šodien mēs stāvam turpat, kur toreiz — bez savas brīvas valsts, bet ar ticību sirdī, ka tāda atkal celsies, ja vien mums pašiem būs pietiekami ideālisma un upurēšanās gribas, kas spārnoja mūsu tautu brīvības cīņu laikā.

Sodien mēs ikviens veramies sevī un meklējam ceļus: ko es varu darīt, lai paveiktu kaut daļiņu no tā, kas nepieciešams brīvības un neatkarīgas valsts atjaunotnei?

Ja uguns ieroči klusē, paliek vienīgā iespēja — paust, demonstrēt un iestāties par idejām, kuŗu konkretizēšanās skatāma brīvības un neatkarības atjaunotnē mūsu valstij.

Kopš atrodamies ārpus savas tēvzemes robežām, šai virzienā ir strādāts gadu no gada, meklējot kāpinājumu ideoloģiskajai cīņai. Nav ne mazāko šaubu, ka šis darbs turpināsies ar pieaugošu intensitāti, idejas gūs vēl plašāku un pārliecinošāku apgaismojumu, lai vēl brīvā pasaules daļa saprastu un apzinātos, ka taisnība ir mūsu pusē.

Bet bez visa tā, ko jau veic šai virzienā, redzams vēl kāds pienākums, kas gulstas tieši uz mūsu akadēmiskās jaunatnes sirdsapziņas.

Ja mūsu akadēmiskā jaunatne 1919. gada brīvības cīņu posmā spēja pierādīt tik lielu patriotismu, pašaizliedzību un drosmi, ka veidoja pat veselas kaujas vienības (Atsevišķā studentu rota Kalpaka bataljona sastāvā), tad tai mūsu akadēmiskajai jaunatnei, kas tik centīga mācībās un apgūst savu izglītību svešumā, jārunā par dzimtenes postu un brīvības idejām savā vidē, jārunā ar pārējiem svešās zemes studentiem un mācību spēku kadriem.

Nebūtu par daudz prasīts, ja ikviens latviešu students savā studiju laikā vismaz reizi vai divas reizes kaut kur pasaulē, kur tas iespējams, uzstātos kādā studentu vai mazākai studentu un mācību spēku auditorijai runātu par Latvijas likteni un neatkarības problēmām.

Sādus priekšlasījumus ir iespējams noorganizēt, jo zināms, ka, piemēram, ASV universitātes labprāt ļauj atskanēt politiskiem tematiem studentu vidē, lai iepazīstinātu ar problēmām, kuŗas var ieinteresēt katru kaut cik politiski domātāju klausītāju.

Sādiem priekšlasījumiem ļoti liela nozīme, jo parasti tieši no akadēmiskās vides izaug un veidojas politiķi, valstsvīri un iespaidīgi darbinieki atbildīgajā valsts dienestā.

Vai ar šādu priekšlasījumu nebūtu ievērojami pakalpots Latvijas jautājumam?

Akadēmiskās izglītības iegūšanā svešumā latviešu jaunatne ir slavējami centīga. Vērojot augstākās mācību iestādes absolvējošo skaitu procentuāli, tas ir augsts. Ja ikviens no šiem absolventiem savā studiju laikā kaut tikai vienu reizi būs pacēlis balsi par to kas sāp ne tikai mūsu Latvijai, bet arī katrai citai zemei, kas nospiesta komūnisma verdzībā, būtu veikts svarīgs un iespaidīgs darbs tai laukā, kuŗā gadu no gada strādā mūsu valsts oficiālie pārstāvji, veselas organizācijas un mazākas iniciātoru grupas. Ēka paceļas, ja liekam ķieģeli uz ķieģeļa.

Mūsu akadēmiskā jaunatne, ja tā visa un bez izņēmuma grib sekmēt brīvības centienus un neatkarības atgūšanu savai tautai un valstij, var daudz darīt, ja bez līdz šim paveiktā uzņemsies un uzskatīs par obligātu arī šo pienākumu.

MIRIS LPK ZVIEDRIJA PRIEKŠSĒDIS JĀNIS BREIKŠS.

(LZA) No Zviedrijas pienākusi sēru vēsts, ka 10. septembŗa rītā Upsalas pilsētas slimnīcā uz mūžu acis slēdzis Latviešu palīdzības komitejas Zviedrijā ilggadīgais priekšsēdis zv. adv. Jānis Breikšs. Aizgājējs jau ilgāku laiku sirga ar nieru un cukura slimību. Par spīti slimībai un gadu gājumam, viņš turpināja savus ikdienas pienākumus Palīdzības komitejā Stokholmā, bet jūlijā tomēr bija spiests meklēt ārstu palīdzību Upsalas akadēmiskā slimnīcā un pēdējos 2 mēnešus Upsalas pilsētas slimnīcā.

Aizgājējs bija sasniedzis 76 g. vecumu. Neatkarīgās Latvijas laikā Rīgā darbojās kā zvērināts advokāts, bija politiskās partijas Demokratiskais centrs aktīvs darbinieks, daudz darbojās galvaspilsētas dienas presē un citos izdevumos. Ilgus gadus bija Saeimas sekretārs un Saeimas prezidija loceklis. Vācu okupācijas laikā darbojās latviešu pagalde organizācijā, kuŗas uzdevumā svarīgu pienākumu pildīšanai, riskējot ar dzīvību, prata izkļūt no Rīgas un sasniegt Zviedriju. Trimdā bija liberāļu partijas priekšsēdis un kopā ar bīskapu Rancānu vienīgie bij. Saaeimas prezidija locekļi. Trimdas pirmos gadus darbojās Stokholmā Zviedru — latviešu biedrībā, pēc tam nodibināja Latviešu palīdzības komiteju, kuŗas priekšsēdis bija 20 gadu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

NE ŽĒLOŠANĀS, BET FAKTS

Lai novērstu pārpratumus, jau sākumā gribu uzsvērt, ka man arvien bijusi visielākā cieņa pret Amerikas latviešu apvienību. Daudz reižu esmu uzsvēris, ka šīs apvienības eksistence un darbība ir viena no mūsu trimdas vispirmajām nepieciešamībām, kuŗa ir atbalstāma. Tas tomēr nekavē dažreiz saredzēt arī vienu otru lietu, kuŗa varētu būt citāda, vai vienu otru aktīvitāti, kuŗa būtu bijusi labāk organizējama.

Izlasot R. Kiršteina lasītāja vēstuli kādā mūsu trimdas laikrakstā, man bija jāpasmaida. Varbūt, to pat nepieminētu, ja R. Kiršteins nebūtu minējis manu vārdu un teicis, ka es „žēlojos" par pietiekamas aktīvitātes trūkumu protestu organizēšanā ASV un Pad. savienības konsulārā iecirkuma lietā. Tad nu gribu atbildēt, ka nežēlojos, bet vienīgi konstatēju faktu. Konstatējot šo faktu, man nebija tik daudz nodoma izteikt kritiku, kā aicināt šo mūsu lietai tik svarīgo jautājumu aktīvizēt. Apstāklis, ka R. Kiršteins ir nodrukājis 4500 vēstuļu paraugu, iedevis tos dažiem cilvēkiem un, kā pats raksta, vienreiz bijusi arī atzīme Čikagas lokālajā chronikā, šo faktu vēl apstiprina. Vai tā ir naivitāte jeb mazliet zināšanu trūkums par organizātorisko darbu šādos uzdevumos, ir jautājums, par kuŗu varētu diskutēt, bet nedomāju, ka tālāka polemika šai jautājumā nāktu mūsu kopējai lietai par labu.

Tāpat būtu labi, ja cilvēks, kas paraksta vēstuli kā tik ļoti cienījamas organizācijas Amerikas latviešu apvienības viceprieksšēdis un reizē ar to vairāk vai mazāk reprezentē šo organizāciju, būtu mazliet uzmanīgāks terminoloģijas izvēlē. Vismaz man līdz šim nebija zināms, ka var rakstīt arī sava „iecirkņa senātoriem". Nezināju, ka arī tādi ievēlami, tāpat kā nezinu, kuŗu senātu tie reprezentē.

Šā vai tā, nobeidzot gribu izteikt pateicību R. Kiršteinam par viņa labo gribu darboties kopējā lietā. Arī tas ceļ aktīvitāti, un tās mums nekad nebūs par daudz.

V. Korsts, Čikagā

☆

SAUSIM, BET VIENĀDOS PRIEKŠNOSACĪJUMOS

Pagāja labs laiks, līdz sevī īsti izjutu, kas mani īsti neapmierināja rakstā „V. Cinis — Kanādas DV meistars šaušanā" LA 69. numurā.

Uzskatu, ka DV šaušanas sacīkstes salidojums sevī glabā ideju — bijušajiem karaviriem un jaunajiem latviešiem sacensties šaušanas mākā, bet ne ar uzvaru uzstādīt rekordus vai par katru cenu uzvarēt. Manuprāt, šādi sastopas viri, lai pārbaudītu, vai roka nedreb, acs neaptumšojas un ir vēl gatavībā kādu dienu būt atkal karavīrs par Latviju. Karavīru bieži pārsteidz, un viņam jācīnās, kad pat bruņu cepures nav galvā; vasaras karstumā katrs ir laimīgs, ja vieglāk ģērbies, mazāk nesamā. Tā šajās sacīkstēs vajadzētu sastapties kā ikdienas gaitā.

Kičeneras sacīkstēs mani, salidojuma skatītāju, pārsteidza daži viri — smagi, kā ziemā, ģērbti, kastēm apkrāvušies. Kas tie? Meistaršāvēji, speciālos tērpos un ar palīgieročem.

Mans lūgums Daugavas Vanagiem: savās Kanadas šaušanas sacīkstēs nākošajos gados neatļaut speciālus tērpus, lai visi dalībnieki justos kā viens. Lai nebūtu bruņinieku un vienkāršu ieroču nesēju! Arī no vienkārši tērptajiem labākais būs meistars. Globālajās DV sacīkstēs, kuŗās piedalās tikai labākie, speciāli tērpi ir atļauti.

Gribas kā Kanadas DV šaušanas sacīkšu izceļamu piemēru minēt Druvas nodaļas komandu, (divus laukšaimniekus un jaunekli, kuŗi „trenējās graundhogus šaujot"), kas nevarēja cerēt uz panākumiem, bet bija kopā ar citiem idejas dēļ, DV sportiskuma dēļ. Idejas dēļ piedalījās arī DV Manitobas, Vankuveras un Montreaļas nodaļas. Paldies!

Aizstāvot sacīkšu galveno tiesnesi, der atcerēties, ka viņa lēmums ir galīgs. To zināja citi tiesneši, arī N. Ozoliņš, bet nepieņēma iespēju pāršaut. Galvenais tiesnesis aizstāvēja vienveidību.

Piezīmēšu, ka domstarpībās iejauktie tiesneši paši piedalījās sacīkstēs, kas nav ideāls atrisinājums.

Uldis Maksiņš, Toronto

☆

ES MĪLU MĀKOŅUS...

Ar dzeju dzīvoju draugos. Dzeju cienu, mīlu un lasu ar garīgu baudu. Labu dzeju lasot, aizmirstas sīkās rūpes, pelēkā ikdiena; gars paceļas olimpiskā augstumā līdz sniegotām kalnu virsotnēm. Labā dzejā tad arī izpaužas lasītāja lūgšana: „Kā sniegi kalnu galotnēs lai mūžam balti būtu mēs...!" (J. Jaunsudrabiņš).

Laba dzeja — manā vienkāršā mirstīgā izpratnē — ir ritmiska, kas viegli, raiti lasāma, ar saprotamām, neizdomātām, pielāgotām atskaņām. Bet galvenais, dzejai jābūt viegli uztveramai, saprotamai un ar jēgu.

Dzejnieka P. Aigara darbus lasu ar baudu, jo līdz šim (domāju tāpat arī nākamībā) viņš ieturējis parasto formu, izteiksmi un „toni".

Lielu pārsteigumu P. Aigars nu sagādā, atgriežoties „vecos laikos" un atsaucoties uz cittautiešu autoriem, ka dzejas skaistums atkarīgs no tā, par cik lasītājam vai klausītājam pašam jāatmin dzejoļa jēga, jo dzejai jābūt arvien mīklainai."

Tālāk P. Aigars saka, ka tā domā un darbojas visu citu nāciju dzejnieki un tādos pašos uzskatos ir jaunā laika dažādu profesiju mākslinieki Vakareiropā: „... viņiem nav jābūt saprotamiem vienkāršajam masām; pietiek, ja izraisa poētisko pārdzīvojumu tikai izglītotajos." Tikai izglītotajos!? Launais liktenis daudziem nav atļāvis piederēt „izglītotākajiem", tomēr daba nelaimīgā kārtā mūs apveltījusi ar ziņkārību. Vēlētos, lai kāds „izglītotākais" no LA lasītājiem mums, neprasām, paskaidrotu Bodlēra izdaudzinātā „Svešinieks" jēgu! (LA 11. aug. 64. n-rā „Arī kalngalus tumsība žņaudza...")

Tālākais P. Aigara raksta saturs pauž smagu, nepanesama grūtsirdību, melancholiju par rakstnieku un dzejnieku vajāšanu kā šodien, tā rīt. Rakstnieks-dzejnieks nekur neatrod apmierinājuma, pat starp vecām grāmatām ne.

Mēs, neizglītotie, nekrītam izmisumā. Mūs no tā pasargājušas senču paražas un tikumi: lūdz Dievu un strādā! Darbā cilvēks atrod laimi, jo — darbs ir laime!

Mūsu senči pārdzīvojuši — kā vēsture stāsta un kā redzam tagad tikpat dzimtenē, kā trimdā — grūtus, drausmīgus laikus, ālažatrodot apmierinājumu vecajā, senāk, varbūt, vienīgajā grāmatā (neieskaitot kalendāru) — Bībelē. Mēs, neizglītotie, sekojam un cienam mūsu senču tikumisko, teicamo dabu un tikumīgo stāju: Ora et labora! Strādā un ceri, lai dzīvē kam deri! Dzīve ir skaista, ja mērķis ir cēls, — domā neizglītotais.

Ir atzīta patiesība no senseniem laikiem, ka veselā miesā mājo vesels gars! Vai brīnums, ja Ļevs Tolstojs, kas pats savā muižā Jasnaja Poļanā personīgi ar savām rokām turējis arkla balstus, ecējis, sējis, vispārīgi rūpējies par saimnieciskiem apstākļiem, dusmojās par Bodlēra „Svešinieku" —parazītu: „es mīlu mākoņus... mākoņus..." Vai „Svešiniekam" ir vesels prāts? Kā domā „izglītotākie" LA lasītāji?

Sankilots, Kanadā

Reālas perspektivas

ĶECERĪGAS PĀRDOMAS PAR DAŽĀM AKTUĀLĀM PROBLĒMĀM

(Lasītāja vēstules vietā)

Augusta pēdējā LA numurā lasījām Teodora Siļa ievadrakstu par mūsu kultūras politiku, kuŗu nevajadzētu celt mākoņos. Šai rakstā ir kāda interesanta daļa — statistika par Ziemeļkalifornijas latviešiem, cik tie aizvadītos 14 gados ziedojuši kultūras darbam. Ziedotāju ir 37 proc. no kopskaita, ieskaitot arī tādus, kas visā šai laikā ziedojuši tikai pāris dolaru. Tad vēl jāsām, ka atsaucīgākie ziedotāji bijuši strādnieki, kamēr jaunie latviešu akadēmiķi (Amerikas augstskolas beigušie) ar labi atalgotām vietām ziedojuši tikai retāk. Tāpat latviešu organizācijās un draudzēs jaunās paaudzes piedalīšanās ir ļoti maza.

Statistika ir sauss faktu konstatējums, un tā mums ir jāpieņem, kaut vai tā būtu arī nepatīkama. Neapstrīdama! Nesen kādā Amerikas draudzē bija gaŗa runāšana par to, vai teikt latviešu baznīcās dievvārdus arī angļu valodā. Par to diskutēja arī mūsu presē. Šīs domas aizstāvji bija savu viedokļi pamatojuši ar jauktajām laulībām, no kuŗām viens partneris latviešu valodu nesaprot. Ja nu jaunie ļaudis latviešu dievkalpojumos piedalās tik maz, vai tad vispār ir vērts šādu jautājumu cilāt? Kas būs tie, kas dievvārdus klausīsies angļu valodā? Taču ne vecākie ļaudis, kuŗiem ar svešvalodu vēl tagad ir grūtības. Tas pats attiecināms arī uz baznīcu pirkšanu un celšanu, cerot, ka tajās latviešu dievkalpojumos pulcēsies nākamā paaudze, kad vecie būs miruši. Ja tas notiek tagad, tad pavisam maz cerību, ka tas varētu notikt pēc 10 vai 20 gadiem. Baznīcas būs uzceltas un atstātas, bet latviešu valodu tajās vairs nedzirdēsim. Šīs celtnes, kuŗas draudžu locekļiem, kas ir tieši gados vecākie cilvēki ar smagāku darbu un mazāku izpeļņu, nav viegli nākušas. Tās pievāks bagātās vietējās draudzes, ne paldies nepasakot. Par jaunu un skaistu pašu dievnamu ir prieks, bet tas ir dārgs un ļoti īslaicīgs prieks, bez rezultāta, ja jaunajai paaudzei latviešu baznīca jau tagad liekas nevajadzīga. Privātās pārrunās tā domājuši daudz draudžu locekļu, ik reizes, kad vajadzējis ķerties pie naudas maka, kad jaunajai baznīca šī un tā atkal pietrūcis, bet skaļākas balsis nav pacēlušās, lai nejauktu „latviešu vienību" un — nedod Dievs,— vēl tādās lietās, kā baznīcas jautājumā! Bet vai tad vectēvs, kādreiz jaunības dienās šūdinādams savu goda uzvalku, domāja, ka pēc viņa to pašu kārtu valkās arī dēls vai mazdēls? Viņam bija par to prieks, un tas bija viņa paša prieks. Un, varbūt, šai jautājumā ar to vajadzētu tādā izpratnē arī samierināties. Tad būtu vieglāk atvērt arī naudas maku, apzinoties, ka to darām pašu priekam, necerot nekā vairāk.

Gandrīz katrā laikraksta numurā redzam augstskolu un citu augstāku mācības iestāžu beigušo ģimetnes, dažreiz pat veselu

(Nobeigums 6. lpp.)

LATVIJA

74. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 15. SEPTEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zeltiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības labināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Ko viņi zina par Baltijas valstīm?

V

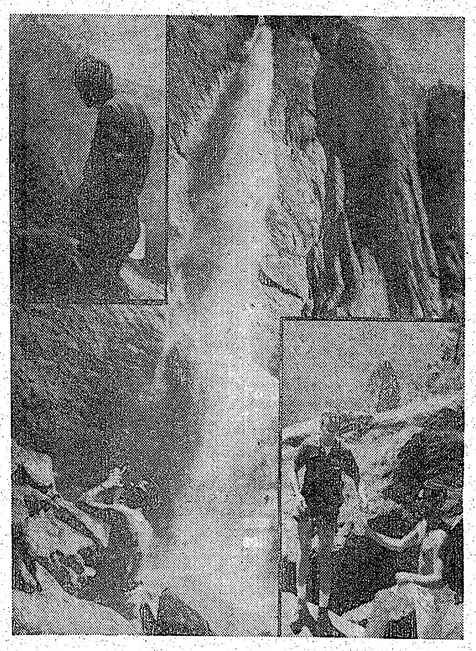

Ēriks Baklijs fotografē Jozemītu ūdenskritumu, kuŗa pakājē, krītot no milzīga augstuma, ūdens läses kļūst gandrīz tikpat smalkas kā migla. Augšējā stūrī pa kreisi: Dāvids Murejs ar granīta kalnu Half Dome fonā. Apakšējā stūrī pa labi: Ēriks Baklijs un Dāvids Murejs atelpas brīdī.

Foto: BBN — RD

Citreiz kāds no mūsu interviju medniekiem labu laiku tīri aizelsies sekoja diviem naskiem kalnā kāpējiem, no kuŗiem viens vēlāk izrādījās profesionālis. Atelpas brīdī iepazīstoties, noskaidrojās, ka Dāvidam Murejam no Grīnbejas, Viskonsinā, ir maģistra grads fizikā. Kad viņam prasīja, ko viņš atceras dzirdējis par Baltijas valstīm, tas atbildēja: „Kaut ko, bet atceros ļoti miglaini."

„Kas Baltijas valstīs pašreiz par problēmu?" bija nākamais jautājums.

Atbilde skanēja atkal tikpat nenoteikti: „Lāga nezinu. Vai tās nav okupētas?"

Viņa ceļa biedrs Ēriks Baklijs no Britu Kolumbijas (matemātikas bakalaurs) zināja mazliet vairāk: „Es domāju, ka Pad. savienība tās ir okupējusi, un šaubos, vai ļaudis tur var noteikt paši savu likteni."

„Jautājums: „Vai esat kaut ko dzirdējis pēdējā laikā par to, kas jums liek tā domāt?"

Atbilde: „Jā, pirms apmēram pusgada redzēju kādu dokumentārfilmu."

Jautājums: „Par ko?"

Atbilde: „Par ungāru revolūciju."

Jautājums: „Bet nekā par Baltijas valstīm pēdējā laikā?"

Atbilde: „Nē."

Eduarda Vingŗa vinete un ilustrācijas

(32. turpinājums)

Kad aiz durvīm atskan parastais „Kto tam?", esmu sagatavojusies visļaunākajam. Esmu kā balsi zaudējusi. Nevaru uz jautājumu atsaukties, jo acu priekšā raibas un pretīgas virmo iedomātās ainas. Neviļus esmu atkāpusies līdz pašām kāpnēm. Metos gandrīz jau lejup pa tām, bet ceļu aizkrustojuši Andrejs un Olga, kas jautājoši raugās manī.

Durvis atveras. Uz sliekšņa stāv . . . Vai tas var būt? Tā taču . . . Nespēju izdomāt līdz galam, jo mani uzrunā paskaļa, bet simpatiska balss:

„Mana mazā, — cik jauki! Tieši šodien ilgojos kāda cilvēka savā tuvumā. Arī pašu stiprāko reizēm tomēr piemeklē mazi vājuma brīži. Tā man šodien . . . Ziniet, viņš miris! Es priecājos, bet . . ."

Pavecīgā dāma elegantajā mājas tērpā nav neviena cita, kā mana nejaušā paziņa, kas mani uz ielas uzrunāja, kad bēgu no čekista, un kuŗu otrreiz redzēju milicijas nodaļā.

Pamanījusi viņas sejā asaru pēdas, neapzinīgi satveru viņas roku un saku: „Neraudiet, kundze, dzīve jau mums visiem smaga."

Viņa pasmaida, mani viegli pakratīdama aiz pleciem.

„Mazā prātniece! Arī jūs to jau zināt . . . Bet nu nāciet visi iekšā. Pieņemu, ka esat mazās draugi?" pret Olgu un Andreju pagriezusies, aicina elegantā kundze.

Šis mazais epizods durvju priekšā nācis kā liels pārsteigums, bet tomēr izliekas tik vienkāršs, ka nespēju notiekošā patiesīgumam gandrīz vai ticēt.

Sēžam jau pāris stundu Vīnerta kundzes viesistabā pie kafijas tasēm. Esam runājuši cits caur citu, un radusies tāda sajūta, ka visi pazistamies jau gadiem. Esmu lielā atklātībā izstāstījusi savas lietas, grūtības un cerības. Par to nav jābrīnās, jo es ticu vēl cilvēkiem, vēl es spēju atvērt sirdi tīri bērnišķīgā valsirdībā un paļāvībā. Kaut kā līdzīgi — varbūt tīri intuitīvi — rīkojas arī abi mani līdzšinējie vienīgie draugi, un ne mazāk brīvi runā Vīnerta kundze, stāstot par sevi. Vai mēs esam pārsteidzīgi? Jeb tās ir kopējas bēdas, kas mūs, vienas tautas piederīgos, grūtību un briesmu pilnā laikā tuvina vairāk kā reizēs, kad cilvēki pulcējas salonos, lai priecātos?

Aldona Vīnerte ir pazīstama Rīgas advokāta dzīvesbiedre. Kopā ar vīru viņa apceļojusi pusi Eiropas. Viņai ir pieaudzis dēls, kas jau priekš pusgada ar tēvu devies uz Šveici. Aldona gribējusi abiem sekot, bet pēdējo mēnešu notikumi nodomu izjaukuši. Pēkšņā nāvē miris viņas tēvs, pēc tam māte smagi saslimusi ar sirds infarktu. Tā viņa nav varējusi atstāt māti vienu, kādēļ atlikusi mazliet aizbraukšanu. Bet tad pēkšņi bijis par vēlu — ienākuši krievi.

Toreiz, kad dzīvoklī ielaužusies pirmā krievu grupa, Aldona, — kā pati saka, — izvēlējusies mazāko ļaunumu: viņai esot bijis jāpieder krievu virsniekam — „Latviešu atbrīvotājam," bet reizē nācies zaudēt arī māti, kas tai naktī mirusi.

„Un taču bija jādzīvo tālāk," stāsta Aldona Vīnerte, „kaut pēc dažām dienām ielauzās atkal citi. Es „iemīlējos" pašā augstākajā, — šoreiz tas izrādījās ģenerālis. Pēc pāris dienām viņš mani gribēja precēt, apgalvodams, ka negrib vairs nevienu no savām duņām redzēt. Es piekritu. Mēs reģistrējāmies. Pēc trīs dienām viņam bija jādodas tālāk — Berlīni iekarot, kā pats teica. Un šodien es saņēmu ziņu, ka šis ģenerālis kaut kur Vācijā kritis. „Mans vīrs" kritis, bet es raudāju priekš par to. Pēc ilgiem laikiem atkal reiz raudāju prieka asaras, šoreiz par kāda cilvēka nāvi, kaut pat pie mātes kapa nebiju spējusi sāpēs raudāt..." rezignēti beidz mājasmāte.

Iestājas klusums kā vienmēr, kad kāds atklāti atzinies savās cilvēciskajās vājībās.

„Varbūt mans vīrs un dēls pašreiz sēž vīra māsas kalnu mājas terasē," viegli dreboša balsī atkal ierunājas Aldona, „dzer kafiju, pārspriež jaunākos notikumus un — nosoda vieglprātīgas sievietes . . . Tas ir mana vīra māsas iemīļotākais temats, ja neskaita viņas otru vājību — dzīvnieku aizsardzību. Viņa ir neprecējusies un kopš pirmā pasaules kara dzīvo Šveicē mantotā kalnu mājā, aktīvi darbojas dzīvnieku aizsardzības biedrībā un publicējusi šai jautājumā vairākus rakstus. Savā pēdējā darbā viņa apcerējusi jautājumu, vai sunim ir dvēsele . . . Bez tam viņa iesaka dibināt panzijas mājas kustoņiem — suņiem un kaķiem, kas atsavināti necienīgiem saimniekiem. Cilvēki un to likteņi viņu interesē maz."

Aldona mani kaut kā dīvaini saista. Varbūt ar savu lielo garīgo spēku? Gudra, pašlepna, ironiska, pat ciniska un stipra, — tā domās novērtēju šo sievieti.

Kad lūdzu atļauju apmesties kādā no viņas daudzajām istabām, jaunā paziņa izrāda neviltotu prieku. Kopš lejā, uz mājas tāfeles pie durvīm, redzams lepnais ieraksts, ka šo dzīvokli aizņēmusi ģenerāļa Smirnova ģimene, nelūgti viesi neesot vairs iekšā lauzušies. Dabiski, viņai kā ģenerāļa atraitnei arī turpmāk būšot dažas priekšrocības, kuŗas viņa nedomājot atstāt neizmantotas. Viņas dzīvokli sadalītu kā pēdējo, bet tas tomēr kādreiz varētu notikt, kādēļ labāk, ja vismaz vienā istabā jau dzīvo savs cilvēks.

„Un jūs jau man tāda maza un nepiedzīvojusi," laipni runā Aldona. „Gribētos jums vienu otru rūgtumu aiztaupīt, ja tas manos spēkos."

Palieku tūlīt jaunajā dzīvesvietā. Manas nedaudzās mantiņas Andrejs apsola atvest.

Ilgi guļu tumsā valējām acīm. Ir tik daudz pārdomājama. Ne jau man vienai klājas grūti. Katra pleciem tagad uzgūlies kāds smagums, ko nav viegli nest. Man līdz šim tomēr laimējies, arī sarežģītākajās situācijās atradusies izeja. Varbūt vecmāmiņa aizlūdz par mani?

***

Pienākusi pirmā iestāju pārbaudījumu diena universitātē. Latviešu valodas rakstu darbs lielajā aulā. Ieņemam vietas un gaidām.

Steidzīgs, uz priekšu salicis, ienāk prof. Stradiņš. Viņam blakus stalta auguma plecīgs vīrs, kam galva sniega baltumā. Tas esot prodekāns prof. Balodis. Bez abiem profesoriem ienāk vēl pieci vīri, kas runā tikai krieviski. Arī viņu vārdus un titulus neviens nezina.

Pārbaudījuma darbam doti trīs temati, no kuŗiem var izvēlēties patīkamāko: 1) Kādēļ gribu kļūt ārsts, 2) Raiņa lirika, 3) Kādas iespējas Padomju Latvijas darba ļaudīm nodrošina padomju vara.

(Turpinājums sekos)

NEŠĶIRA

STUDIJU GRUPAS OTRS REFERĀTU
„KAUT ŠĶIRTI, TOMĒR NEŠĶIRAM

Jau pirmajā referātu krājumā būtu jānāk
„Tāltālu tālumā" rakstu autori
bija risinājuši mūsu, trimdinie-
ku, un okupētajā Latvijā paliku-
šās tautas kopējās problēmas,
bet referentu skatiens bija vērsts
it kā tālumā, arī lasītājs redzēja
Latviju it kā tālumā —perspektī-
vā Lasot otru krājumu, ar at-
zinību jāatzīmē Studiju grupas
mērķtiecība: izrādās, ka perspek-
tīva bijusi vajadzīga, lai varētu
pāriet uz analizi. (Sk. Aivara
Keiŗes rakstu.) Otrā krājumā tā-
luma vairs nav, lasītājs jūt un
atzīst, ka esam viena latviešu
tauta: kaut fiziski esam pašreiz
šķirti, garīgi esam neškiŗami. Lai
šī neškiramība ar laiku nemazi-
nātos un neizbeigtos, lai latvieši
kā vienota tauta spētu izturēt
okupācijas jūgu, rakstu autori
ar skaudru domu asumu un
mērķtiecību ir analizējuši pašreiz iespējamās klusās ciņas tak-
tiku un stratēģiju.

Dr. Valters Nollendorfs rak-
stā „Politika, kultūra un kultū-
ras politika" saka: „... mums ir
jāstiprina latviešu tautas garīgā
pretestība pret pārkrievošanu
Latvijā. Un to varam visietekmī-
gāk ar garīgiem, t. i. kultūras
ieročiem. Taču šai laukā esam
darījuši ļoti maz." Ko un kā, pēc
autora domām, varētu darīt vai-
rāk, par to lasāms referātā.

Aivars Keire referātā „Kurp
eji, latvieti?" analizē mūsu tau-
tas eksistences un brīvības no-
drošināšanas iespējas. Viņš sa-
ka: „Perspektīvai ir jābūt pareizai. Mēs dzīvojam ātru pārmai-
ņu laikmetā, un, lai saprastu pa-
sauli, mums jāmēģina dzīve ar šo
pārmaiņu mērauklām. Analīze
par mūsu tautas nākotni jābalsta kā uz vēsturiskās, tā arī pār-
maiņu laikmeta jeb pasaules
perspektīvas. Programma, kuŗai
jāietver visa mūsu, latviešu, dar-
bība, ir jābalsta uz pareizas
perspektīvas un analizes... Ir
skaidrs, ka šajā pārmaiņu pasau-
lē mūsu sabiedrībai jābūt ļoti
elastīgai jaunu ideju un jaunas
darbības metodikā..." Autors sa-
skata, ka klusajā ciņā vajadzīgs
„visu sabiedrības slāņu neatlai-
dīgs darbs."Še gan jāpiebilst, ka,
lai tas būtu iespējams, vispirms
būtu jānāk
mit gados v
votiem visas
sabiedrības
diem.

Aivars Ru
„pamatakmeņ
šķirti, tomēr
ir ideju b
konstruktīvu
jumu. Tie pel
pārdomas un
ideja gan tūl
tamu. Autor
nākotnes ies
komūnistu
kļūt par „m
tā vairs neb
jas varai uz
nistiskas „ma
stāv rietumu
na boļševiku
jas KP — ie
stingras izla
boļševistiskā
des. Maza, n
cietu dūri v
Pad. savienī
jas varas pa
tas tā, par
cināties, pa
bas komūni
partijas vēst
nājot par P
un Eiropu,
„Lūkojot izp
litiku iepreti
kas, parasti
kādas „mis
„labdarības
bas biedrība
būtu laiks
politika ar
nīgi ar
interesu v
politika
kāņu politik
mēsanai ple
ASV prezid
1963. gada
iesniegtās „P
stitute" studi
nistiskās im
bez šaubām,
tautu) atbriv
jai pasaules
daudz katast
tro-Ungārija
brukums 191
Konspektīv
interesants t

TĀLVALDIS DANGAVS

TIEC NU DUM

STASTS

(No krājuma „Pastardienas uvertīras

(1. turpinājums)

„Aizskalosim bēdas," stud. med. cēla g
atomlaikmetā cilvēki vēl noņemas ar mānie
Ogrēns sabozās:

„Nieks domā tā: kas tas par Dievu, k
tādu nieku kā mani? Jo ateisma būtība ir se
bas, varbūt arī sava lopiskuma apzināšanās,
bu krusta nēsāšana."

„Re, re," kā rietin ierējās licenciāts. „v
gairākkārt teicis, ka mūsu vidū Ogrēns jūt
Pāvils starp pagāniem?"

„Nē: kā starp kurliem," latvietis atb
ģentīniešiem. „Jo: ja es dzirdu mūziku u
tad tas ir kurls. Ja es dziļi sevī sadzirdu Di
„Es esmu", bet citi tādu nesadzird, tad m
rīšana ar kurliem."

„Kurlie, sadzersim ar dzirdīgo!" smējās

„Lai dzīvo koeksistence!" iedūcās Ogrē
ti sauca līdz.

Dzerdams divas vai trīs glāzītes pēc
vakara varonis, plāpādams pa labi un kreis
tim, apdzērās ātrāk par citiem un sāka ālēt
gu savaldīts, viņš aizmiga un novēlās zem

„Te nu tu esi, Filozofija," bēdīgi ierun
studentiņš, „no ciniķu sektes sākies, ar ci
beidzies!"

„Ar cinismu tā gan nesākās, bet ar cin
zofija var beigties," Ogrēns pamācīja puiki

Kamēr citi cēla licenciātu uz krēsliem, st
gāja pie tālruņa un zvanīja uz pilsētas ar
kuŗā pats strādāja. Drīz vien vakara skaļu

NEŠĶIRAMI

STUDIJU GRUPAS OTRS REFERĀTU KRĀJUMS „KAUT ŠĶIRTI, TOMĒR NEŠĶIRĀMI", ASV 1965.

Jau pirmajā referātu krājumā „Tāltālu tālumā" rakstu autori bija risinājuši mūsu, trimdinieku, un okupētajā Latvijā palikušās tautas kopējās problēmas, bet referentu skatiens bija vērsts it kā tālumā, arī lasītājs redzēja Latviju it kā tālumā —perspektīvā. Lasot otru krājumu, ar atzinību jāatzīmē Studiju grupas mērķtiecība: izrādās, ka perspektīva bijusi vajadzīga, lai varētu pāriet uz analizi. (Sk. Aivara Keires rakstu.) Otrā krājumā tāluma vairs nav, lasītājs jūt un atzīst, ka esam viena latviešu tauta: kaut fiziski esam pašreiz šķirti, garīgi esam nešķirami. Lai šī nešķiramība ar laiku nemazinātos un neizbeigtos, lai latviešu tauta spētu izturēt okupācijas jūgu, rakstu autori ar skaudru domu asumu un mērķtiecību ir analizējuši pašreiz iespējamās klusās cīņas taktiku un stratēģiju.

Dr. Valters Nollendorfs rakstā „Politika, kultūra un kultūras politika" saka: „... mums ir jāstiprina latviešu tautas garīgā pretestība pret pārkrievošanu Latvijā. Un to varam visietekmīgāk ar garīgiem, t. i. kultūras ieročiem. Taču šai laukā esam darījuši ļoti maz." Ko un kā, pēc autora domām, varētu darīt vairāk, par to lasāms referātā.

Aivars Keire referātā „Kurp eji, latvieti?" analizē mūsu tautas eksistences un brīvības nodrošināšanas iespējas. Viņš saka: „Perspektīvai ir jābūt pareizai. Mēs dzīvojam ātru pārmaiņu laikmetā, un, lai saprastu pasauli, mums jāmēģ dzīve ar šo pārmaiņu mērauklām. Analize par mūsu tautas nākotni jābalsta kā uz vēsturiskās, tā arī pārmaiņu laikmeta jeb pasaules perspektīvas. Programma, kuŗai jāietver visa mūsu, latviešu, darbība, ir jābalsta uz pareizas perspektīvas un analizes... Ir skaidrs, ka šajā pārmaiņu pasaulē mūsu sabiedrībai jābūt ļoti elastīgai jaunu ideju un jaunas darbības metodikā..." Autors saskata, ka klusajā cīņā vajadzīgs „visu sabiedrības slāņu neatlaidīgs darbs."Še gan jāpiebilst, ka, lai tas būtu iespējams, vispirms būtu jānāk pagājušajos divdesmit gados vēl ne reizi nepiedzīvotiem visas mūsu trimdinieku sabiedrības aktivitātes uzplūdiem.

Aivars Ruņģis devis krājuma „pamatakmeni" — rakstu „Kaut šķirti, tomēr nešķirami." Raksts ir ideju bagāts, tajā daudz konstruktīvu plānu un ierosinājumu. Tie pelnījuši ļoti nopietnas pārdomas un apsvērumus. Viena ideja gan tūlīt jāatzīst par atmetamu. Autors domā, ka dažādu nākotnes iespēju labad Latvijas komūnistu partijai vajadzētu kļūt par „masu partiju", jo tad tā vairs nebūtu maza, okupācijas varai uzticīga grupa. Komūnistiskas „masu partijas" gan pastāv rietumu zemēs, bet iekšēja boļševiku — tātad, arī Latvijas KP — iespējama vienīgi pēc stingras izlases, uzticamības un boļševistiskās pārliecības pārbaudes. Maza, noslēgta grupa, kas ar cietu dūri valda masas— tas ir Pad. savienības komūnistu partijas varas pamatnosacījums. Ka tas tā, par to ikviens var pārliecināties, pastudējot vissavienības komūnistiskās (boļševiku) partijas vēstures īso kursu. Runājot par Pad. savienību, ASV un Eiropu, Aivars Ruņģis saka: „Lūkojot izprast ASV ārlietu politiku iepretim Eiropai, mēs, liekas, parasti to ieēnojamies kā kādas „misionāru sektes" vai „labdarības un cilvēku mīlestības biedrības" izdarības. Vai nebūtu laiks ieskatīt, ka ASV ārpolitika arī Eiropā ir pilnīgi ar saviem nacionālo interešu vaibstiem? Ka ASV politika Eiropā ir amerikāņu politika?... Pārdomu sekmēšanai pieminēsim citātu no ASV prezidenta J. F. Kenedija 1963. gada vasarā kongresam iesniegtās „Peace Research Institute" studijas: „Krievu komūnistiskās imperijas sabrukums, bez šaubām, radītu (apspiesto tautu) atbrīvošanos, bet vispārējai pasaules kārtībai tas būtu daudz katastrofālāks nekā Austro-Ungārijas monarchijas sabrukums 1918. gadā".

Konspektīvs un tieši tādēļ ļoti interesants ir **Vilmāra Kukaiņa** raksts „Kā uzvesties, apciemojot okupēto Latviju". Šo rakstu dēvētu ne vien pamatīgi pārdomāt, bet arī ievērot ikvienam mūsu tūristam, kas brauc uz Latviju resp. Rīgu.

Valsts zinību maģistrs Imants Alksnis pamatīgi pārdomātā rakstā „Nākotnes Latvijas politiskās iekārtas pamati" atzīst: „Kā vecās satversmes ultrademokrātisms nebija isti piemērots latviešu mentalitātei, to pierādīja 15. maija apvērsuma popularitāte tautā. Pēdējo 40 gadu pasaules politikas novērojumu rezultātā mūsu vecā satversme būs jārevidē līdz pašiem valsts varas pamatiem." Kā spilgtu piemēru autors vēl piemin Francijas ceturto republiku: „... lai glābtu valsti, neatlika nekā cita, kā likvidēt pārspīlēto demokrātismu."

Valija Ruņģe rakstā „Mūsu garīgās problēmas" atgādina: „... ja tautu) atbrīvošanos, bet vispārējai pasaules kārtībai tas būtu arī pagaidām nav politiskas latviešu pašu valsts, ir un paliek latviešu tautas garīgā valsts... Vēl arvien Rīga ir latviešu tautas kultūras centrs..." Plašo, uz daudziem faktiem pamatoto rakstu autore beidz ar aicinājumu: „Mums jāturpina visi nozīmīgie centieni, kā iegūt kultūrālās pasaules simpatijas, radot un rādot kultūras vērtības, kas pārliecinoši attaisnotu prasības pēc mūsu tautas nacionālās neatkarības un pašnoteikšanās tiesībām, un mums turpmāk visiem iespējamiem līdzekļiem, tieši un netieši, jāstiprina nacionālie centieni dzimtenē."

Nav nekāda attaisnojuma tam, ka krājuma sākumā un arī tekstā ievietoti angļu un vācu autoru citāti oriģinālvalodās. Citātus vajadzēja pārtulkot latviešu valodā, ar to tie no sava zīmīguma nekā nebūtu zaudējuši. Kaut arī sakārtotāji būtu pieņēmuši, ka ikviens referātu krājuma lasītājs būs arī angļu un vācu valodas pratējs, tomēr šie citāti ar spraigu nacionālpolitiskās cīņas gaisotni piesātinātajā krājumā rada it kā svešu skaņu, kas traucē. Turpretim ļoti apsveicama lieta ir dažu dzejoļu ievietošana krājuma beigās. Autori ir latvieši — dažī trimdas, dažī okupētās Latvijas dzejnieki, bet viņu temats ir Rīga — mūsu tautas nešķiramības simbols.

Referātu autori ir labi apzinājušies, ka viņi mūsu trimdas pašreizējā nacionālpolitiskā ideoloģijā ienāk kā revolucionāri, kuŗus viegli varētu pārprast. Valija Ruņģe raksta: „... robeža starp to, ko dēvējam par koeksistenci, un to, kas būtu mūsu darba metodes kultūrālu un politisku mēru sasniegšanai, reizēm var izrādīties ļoti šaura, bet, ja mūsu rīcību vadīs prāts, ne emocijas, tad robežas vienmēr būs un paliks." Protams — būs un paliks, jo mēs neesam ieinteresēti koeksistencē; un lai mēs šauro robežu nejauši nepārkāptu, Aivars Ruņģis aicina: „... rūpēsimies katrs kā mākam, lai mums būtu nacionālpolitiskās cīņas vadība, pēc tam uzticēsimies tai, veltījot visu iespējamo savu atbalstu."

Otrs referātu krājums liecina, ka Studiju grupa savu darbību padziļina, gatavodama pagriezienu mūsu trimdas nacionālpolitiskā.Šī pagrieziena būtību varētu izteikt ar nacionālās uzticības un izturības paroli latviešiem rietumos un austrumos: Mēs esam neškiramī!

Arnolds Apse

MĀTE BRĀĻU KAPOS *Vilis Veldre*

Pār kokiem iesāk tumsa klāties,
Un tūdaļ pienāks vakars vēls,
Bet kapu kalnā parunāties
Ar tevi gribu vēl, mans dēls.

Es tevi mīlēju pārlieku.
Es neticu, ka tevis nav,
Un, kad es tev šīs puķes liekU,
Es tevi dzirdu nākam jau.

No kurienes, no kuŗas vietas?
To nezinu, tik jūtu vien,
Ka tu no tāla dzīves rieta
Gar tūkstoš kapiem šurpu brien.

Tu mani gādīgs ņem pie rokas
Un aizvedi pa ceļu to,
Kur lēna vēsma bērzus loka,
No dzīves dzelmēm ceļoties.

Un kad jau tumsā pretim sitas
Man mūsu loga priecīgs stars,
Es jūtu, ka no saules citas
Man līdzi atnācis tavs gars.

Dzejnieka mistiska pazušana

VILI VELDRI PIEMINOT

Klusi laiki, rāma tāle...
Vai tu biji tur vai nē?
Ruda neme, saļa zāle,
Zelta zledi purvainē.
Tur es augu, tur es aru
Katru gadu vagas tā,
Lai es ilgi dzīvot varu
Sava tēva pagastā.

V. Veldre

Šoruden paiet 25 gadi, kopš dzejnieks Vilis Veldre pazuda bez vēsts. Ja toreiz par dzejnieka pazušanas apstākļiem varēja vēl domas dalīties,— īpaši viņa piederīgie allaž klusībā cerēja, ka Vilis jeb, kā viņu mājās sauca (kristītā vārdā), Fricis būs izkļuvis brīvajā pasaulē,— tad tagad liekas skaidrs, ka viņš atradis atdusu turpat dzimtenē.

Vilis Veldre netieši arī ir Beigā gada upuris. Likteņīgā aizsāna notika 1940. gadā, naktī uz 17. septembri. Viņš pirms tam tikko bija atgriezies no Rīgas savās lauku mājās — Vandzenes Kalējos. Viss galvaspilsētā redzētais un piedzīvotais, kuŗā tad valdīja sarkanās okupācijas vara, viņu bija dziļi iespaidojis. Viņam bijusi nopietna un atklā ta saruna ar kādu bijušo kolēģu, kas tagad skaitījās sarkanās preses un literātūras darbinieku varasvīrs, un šī saruna viņu bija satriekusi.

Veldre neticēja nekādiem boļševiku solījumiem, ka 1919. gads vairs neatkārtošoties... To viņš visu bija piedzīvojis kā zēns bēgļu gaitās Krievijā, kur Rostovā pie Donas zaudēja tēvu, bada un slimību nomāktu. Viens ar māti un māsu viņš bija atgriezies Latvijā, un tagad šīs baigās pagātnes ēnas pēkšņi parādījās viņa paša dzimtenē.

Vilis Veldre bija pārāk liels aistēts, ar sirdi un dvēseli piederēja tikai mākslas pasaulei, lai ietu kādu kompromisa ceļu. Viņa latviskā sirdsapziņa to nelāva. Vēl pēdējā vasarā viņš man vēstulē rakstīja: „Es nezinu, kas es būšu, ja nevarēšu vairs dzejnieks būt. Varbūt kļūšu laukstrādnieks..."

Varbūt mājinieki nojauta, ka gatavojas kaut kas liktenīgs. Īpaši viņa māsa bija allaž nomodā par savu brāli, uzmanīdama tā soļus un gaitas. Māte tai laikā jau bija iegūlusi slimības gultā, no kuŗas vairs nepiecēlās. Pēdējā dienā Vilis Veldre bija izgājis pastaigāties Nogales muižas virzienā, kas no Kalējiem atrodas pāris kilometru atstatumā. Atgriezies mājās, Vilis stāstījis, ka mežmalā uz ceļa redzējis stāvam kādu Rīgas vieglo auto ar Nr. 1978, un dziļdomīgi piebildis, ka arī viņš varētu piedzīvot šādu gada skaitli, jo tad būtu 70 gadu. Māsa atvieglot nopūtusies, domādama, ka Vilis savu grūtsirdību pārvarējis un atradis kādu izeju...

Tikai otrā rītā Vija Veldres istabā uz galda atstātās lietas — Latvijas pase, acenes un vēstule — liecināja, ka dzejnieks atradis pavisam citu izeju. Arī nealkarstā gulta rādīja, ka Veldre tajā nemaz nebija atgūlies, bet, jādomā, ap pusnakti, kad citi atradās dziļā miegā, devies savā ceļojumā. Šoreiz mūžības ceļojumā.

Dažas zīmes liecināja, ka viņš gājis to pašu dienu mīto taku Nogales muižas virzienā. Tajā vietā, kur blezais aizaugušais parks robežojas ar pļavu, atrodas vairāki mazi, šauri ezeriņi, bet dziļi, un dažiem tiem ir sava īpatība — dubulti dibeni, ko veido aizaugušā ezera slīkšņa. Šī Nogales centra apkārtne Veldrem noderējusi par prototipu romānam „Dižmuiža", un viņš to šķi notēlojis savā darbā, aprakstīdams arī to vietu, kuŗā viņa paša soļi pēkšņi izbeidzas šīs zemes takās.

Šai sakarā nāk prātā V. Veldres piezīme, teikta sarunā ar dzejnieku Edmundu Zirniti 1938. gada septembrī, kad pēdējais viesojies Kalējos un abi pastaigādamies gājuši gar Tumšezera krastiem. Veldre, stāstīdams par ezera dīvainībām, piebildis: „Vai nebūtu interesanti pazust bez pēdām: iebraukt ar laivu ezerā, piesiet sev akmeni un ielēkt bezdibenī? Neviens nevarētu vairs sameklēt." Edm. Zirnītis to uzskatījis par dzejnieka draiskuligu joku. Bet, šķiet, pāris gadu vēlāk Veldre to bija īstenojis dzīvē.

Dzejnieka pēdējais sacerējums, kas veltīts viņa māsai, bija īsa vēstulīte, rakstīta ar Veldres īpatu, skaidri salasāmo rokrakstu. Šīs vēstules norakstu saņēmu no V. Veldres māsas:

„Mīļā māsiņ!

Biju kļuvis dzīvei nederīgs. Aizeju. Bet nemeklē velti, jo mana kapa vietu neviens neatradīs. Olgiņa gan gribēja mani glābt, bet nespēja. Noskūpsti māti. Pasaki bērniem kādu labu vārdu. Es gan nevienam nekā jauna nedarīju, bet arī labs nebiju. Kaut visiem labiem cilvēkiem labi klātos.

Friciš."

Tāda ir šī pēdējā vēstulīte, kuŗā daudz traģisma, bet arī daudz mīlestības un labvēlības pret citiem jaudīm. Skaidrības labad jāpiezīmē, ka jau kādu gadu Veldres laulība bija šķirta, un vēstulē minētā O. bija kāda laba paziņa. Veldrem laulībā bija divas meitas, toreiz tās bija ap desmit gadu vecas.—

Veldre savu dzeju skandiņa kā putns zara galā, nepiespiesti, brīvi; viņa dzejā ir daudz līksmes un gaiša prieka. Liekas, ka viņš visur redz tikai labo, gaišo, par ko dzejnieks pats priecājas un liek arī citiem priecāties un sajust šo jauko Dieva pasauli. Ne velti viņa pirmie divi dzejoļu krājumi saucas „Valsirdība" un „Prieks". Īpaši viņš cildina savos pantos darba prieku, šo latviešu jauko tikumu; un cilvēku, kas nolieca pār savu darbu, viņš stāda visam pārī. Tāpat vienkāršos, bet skanīgos pantos izlejas viņa prieks un sirdsdedze par dzimteni, par Latviju, kuŗai Veldre veltījis daudz dzejoļu. Daži arī komponēti.

Un tomēr, par spīti šai gaišai prieka vizmai, kā apakšstrāva V. Veldres dzejā skan arī kluss consordine, kāda skumja stiga. Tā ir īstas lirikas pazīme, jo cilvka, īpaši dzejnieka jūtīgā dvēsele, kas aiz pārejošā, laicīgā jūt mūžības dvesmu, nevar to noklusēt. To sevišķi māna pirmajā Veldres dzejoļu krājumā un arī pēdējā, kas iznāca tikai pēc dzejnieka pazušanas un saucās „Saule rasā". (Šis krājums bija sagatavots jau 1940. g. pavasarī un īsi pirms lielnieku ienākšanas nodots red. Jānim Grīnam Valtera un Rapas izdevniecībā. Tā dzejoļu krājumu vēlāk arī izdeva.)

Kādreiz sarunā, kad dzejnieks atkal bija iebraucis no Vandzenes

(Nobeigums 6. lpp.)

TĀLIVALDIS DANGAVS

TIEC NU DUMJŠ!

STĀSTS

(No krājuma „Pastardienas uvertīras")

(1. turpinājums)

„Aizskalosim bēdas," stud. med. cēla glāzīti, „ka atomlaikmetā cilvēki vēl noņemas ar māņiem."

Ogrēns sabozās:

„Nieks domā tā: kas tas par Dievu, kuŗš radījis tādu nieku kā mani? Jo ateisma būtība ir savas niecības, varbūt arī sava lopiskuma apzināšanās, nevis šaubu krusta nēsāšana."

„Re, re," kā rietin ierējās licenciāts. „vai neesmu vairākkārt teicis, ka mūsu vidū Ogrēns jūtas kā Sv. Pāvils starp pagāniem?"

„Nē: kā starp kurliem," latvietis atbildēja argentiniešiem. „Jo: ja es dzirdu mūziku un otrs ne, tad tas ir kurls. Ja es dziļi sevī sadzirdu Dieva balsi: „Es esmu", bet citi tādu nesadzird, tad man ir darīšana ar kurliem."

„Kurlie, sadzersim ar dzirdīgo!" smējās stud. iur.

„Lai dzīvo koeksistence!" iedūcās Ogrēns, un citi sauca līdz.

Dzerdams divas vai trīs glāzītes pēc kārtas, šī vakara varonis, plāpādams pa labi un kreisi vai pretim, apdzērās ātrāk par citiem un sāka ālēties. Draugu savaldīts, viņš aizmiga un novēlās zem galda.

„Te nu tu esi, Filozofija," bēdīgi ierunājās kāds studentiņš, „no ciniķu sektes sākies, ar cinismu nobeidzies!"

„Ar cinismu tā gan nesākās, bet ar cinismu filozofija var beigties," Ogrēns pamācīja puikiņu.

Kamēr citi cēla licenciātu uz krēsliem, stud. med. gāja pie tālruņa un zvanīja uz pilsētas ambulanci, kuŗā pats strādāja. Drīz vien vakara skaļumu ielās pārplēsa sirēnas kaucieni, stud. med. izsteidzās no restorāna un atgriezās ar diviem sanitāriem un nestuvām. Uz tām tika uzlikts licenciāts un iznests. Ievietots ambulances vāģī.

Stud. med. piesēdās pie stūres, un vāģis sāka doties lielā ātrumā pretim licenciāta dzīvoklim. Ambulances sirēna kauca, it kā vēstīdama apokalipses briesmu tuvošanos.

2

Licenciātu pamodināja zvanīšana pie durvīm.

„Jā, jā, jau eju," viņš skaļi sauca, tad lēca ārā no gultas, uzmeta plecos rīta mēteli un gāja vērt durvis.

Aiz tām bija kāda seņorita, vēl par dumju vai arī jau par gudru nosarkt neapgērbta kunga priekšā.

„Nācu uzkopt dzīvokli," viņa ziņoja. „Mātei sāp roka."

„Lūdzu," viņš aicināja kopējas meitu priekšiņā. „Pasēdiet te. Tūliņ iešu brokastot."

Kad viņš atgriezās dzīvokli, uz grīdas gulēja druskās mājas daiļums — Milosas Venēra, un kopēja pārbijusies dvesa:

„Seņor... Seņor... Seņor..."

„Kaut žēl, nekā darīt."

„Seņor... Seņor... Seņor..."

„Es jau neko, seņorita. Kas strādā, tam misējas," viņš pasacīja un gāja otrā istabā.

Bet kā uz papēžiem mina vaidi:

„Seņor... Seņor... Seņor..."

„Nudien, būs pārakmeņojusies kā Niobe! Un par nieka ģipša statuju," licenciāts domāja, atgriezdamies pie meičas. „Tev tasnība, Unamuno, ka cilvēks ir slims pērtiķis!"

Ai! jau atkal:

„Seņor... Seņor... Seņor..."

Viņš satvēra šo Niobi aiz pleca un papurināja. Nekā! Tiešām, nedzīva kā klints.

„Un sirds puksti, kur tie, ka nejūt?" licenciāts sāka bailoties, tad saņēmās un bāza savu plaukstu aiz kleitas apkakles, lai piekļūtu pie šķietami aprimušās sirds.

Jaušot abpus rokai pa bumbierim, bāzējs sāka justies kā nedarbis, ielavījies svešā augļu dārzā pa diendusas brīdi, un sirds kļuva par bundzinieku, un siekalas saskrēja mutē... Bet prātu taisījās pārvarēt mulķību bars. Labi, ka meita atstinga un kļuva lumiņa, tā ka ar abām rokām vajadzēja saturēt ķermeni! Tādu gaļas maisu licenciāts nu aizvilka līdz dīvānam un uzcēla uz tā.

Meita apvēlās uz vēdera un čukstēja:

„Kam tā darījāt... Vai, ko nu teiks māte!"

„Jūs bijāt kā pamirusi," viņš sāka stāstīt. „Pamirusi aiz bailēm, ka figūra saplīsusi. Lūk, tā."

Bet meita tikai čukstēja savu:

„Un ja nu būs bērns? Dievs! Dievs!.."

Licenciāts pacēla pirkstu un sacīja pamācīgi:

„Pirmkārt, seņorita, tāda Dieva nav. Otrkārt: varu zvērēt, ka pie jums nav pastrādāts nedarbs, ka esat nevainīga... Treškārt: lai atdzīvinātu jūs, ielaidu roku aiz kleitas. Vairāk nekā."

„Kāpēc? Esat tik patīkams."

„Hm... Hm... Kā jūtaties?"

„Ne visai labi. Iešu uz mājām."

„Es jūs aizvedīšu," licenciāts apsolīja meitai.

Viņi izgāja reizē no dzīvokļa, sameklēja taksametru un brauca uz Beriso — pilsētiņu Rio de la Platas grīvas krastā.

Kad viņi jau bija ārpus Laplatas un pie netīra kanāļa, kuŗa dūņas smirdēja pēc vecām lopu ādām, bet virs ūdens varavīkšņoja eļļas kārtiņa, tālumā jau varēja redzēt ceļa mērķi ar naftas un gaļas rūpnīcu dūmeņiem.

„Cik neesmu šo ceļu braukājis," šoferis sacīja licenciātam, kas sēdēja viņam blakām. „Gadiem."

„Dzīvojat Beriso?"

„Agrāk. Bet tagad sailgojos pēc tautiešiem un pārcēlos uz Laplatu."

„Domāju, ka esat argentīnietis," licenciāts ierunājās pieklājības dēļ.

„Esmu arī. Bet Beriso jūs varat sastapt slavus, poļus, leišus, krievus, ukraiņus, čechus, bulgārus, grieķus, austriešus, rumāņus, čigānus, italiešus, portugaliešus, spāniešus, arabus un velns viņu sazin!— kādus vēl ne, bet pavisam reti īstos argentīniešus — krioļus. Un tad sieva vairs nevarēja paciest lopkautuvju smaku. Un tad puika jau sāka runāt krieviski un taisījās dulliem līdz uz Krieviju."

„Kāpēc dulli?"

„Nu, gudri jau nebrauc turp, kur šauj virsū, kad atkal gribi izbraukt. Kā Berlīnē.— Kādā ielā dzīvojat?"

Licenciāts pagrieza seju pret meitu aizmugurē un jautāja, kurp jābrauc.

3

Es jūtos kā septītās debesīs, nē, kā Olimpā, starp dieviem, un ar katru dienu manu zināšanu līmenis ceļas augstāk un augstāk,—

tā sākās stipendiāta vēstule, ko pēc trīs mēnešiem viņš no Oksfordas bija atrakstījis draugiem.

Stud. ing. ierunājās:

„Un tad viņš mūs vairs nesaredzēs pat ar pavairojamo stiklu."

„Kuš, kuš!" citi viņu aprāja, lai stud. med. varētu turpināt lasīšanu.

.....

Un kad būšu uzkāpis zināšanu galotnē, kāda gan tad izskatīsies pasaule? Bail iedomāties tās patieso lielumu vai mazumu.

Mūsu universitāte vadījusies pareizi, virzīdamās pretim brīvdomībai, jo te labais tonis ir neticība. Taču, haha, ir arī izņēmumi: uzskatīdams mani dievticīgu tāpēc vien, ka nāku no Dienvidamerikas, kāds ticīgs students mēģināja man iestāstīt, ka Oksfordas universitāti terrorizējot Šellija spoks. Spiritistu seansos Šellijs no Neesmes piedraudējis nebeigt atriebību par to, ka 1811. gadā viņu izsvieduši no augstskolas par rakstu The Necessity of Atheism.

(Turpinājums seko)

TLB sestdienas skola uzsāk 15. mācības gadu

Darbu sākot, Toronto skolas saime cildināja lielāko trimdinieku un ievērojamāko latviešu dzejnieku Jāni Raini, jo tieši 11. septembrī apritēja 100 gadi kopš viņa dzimšanas. Skolas pārzine A. Martinsone izziņoja arī kārtējās sacensības vēsturē, šogad par tematu „Latvieši otra pasaules kara laikā". Sacensībā aicināti piedalīties visi 8., abitūrientu klases audzēkņi, rakstiskos darbus iesniedzot slēgtās aploksnēs ar segvārdu, līdz 30. oktobrim. Pēc tam novembra sākumā paredzēti mutvārdu pārbaudījumi, bet sacensību rezultātus paziņos 18. novembrī.

Kā vienmēr TLB sestdienas skolas svinīgos sarīkojumos, arī šogad jaunā mācību gada ievadījums bija pulcinājis pilnu Latviešu nama zāli ar skolas audzēkņiem, viņu vecākiem un labvēļiem. Pēc māc. A. Brieža vadītā svētbrīža, skolas saimi un viesus uzrunāja A. Martinsone, norādot uz skolas izcilo nozīmi laviskajā audzināšanā, reizē aicinot bērnu vecākus un skolas labvēļus sniegt šai darbā iespējamo atbalstu.

LNAK izglītības un kultūras nozares vadītājs J. Mežaks uzsvēra, ka šī ir priecīgāka diena un svarīgākais sarīkojums, jo tieši skolas darbā saskatāma dzīlākā nozīme tam, kādēļ esam trimdā. Tālāk runātājs cildināja J. Raini, sakarā ar dzejnieka 100. dzimšanas dienas atceri, norādīdams, ka Raiņa mūža lielākā daļa pavadīta trimdā, bet, par spīti tam, viņa mūža darbs biļisměrķtiecīgi veikts savas tautas labā. Tādēļ mums jāmācās viņu pareizi saprast un novērtēt paveiktos darbus.

Apsveicēju vidū bija Latviešu nama valdes pārstāvis V. Briedis, kas citēja Raiņa vārdus. „Mēs būsim tik stipri, cik stipra būs mūsu griba". Bērni, kas savas pirmās latviskās zināšanas meklē sestdienas skolā, būs mūsu tautas celms, nākotne un arī cīnītāji par Latvijas brīvību.

Pēc kopīgi uzdziedātas Latvijas himnas un noskaitītā skolas audzēkņu solījuma, programmas daļā aktrise Alma Māca lasīja fragmentu par princesīti stiklā kalnā no Raiņa „Zelta zirgs", bet baritons A. Vītols dziedāja vairākas dziesmas ar Raiņa tekstiem pianistes A. Grigales pavadījumā. DV teātra vadītāja Inta Purva deklamēja bērniem izmeklētus Raiņa dzejojus. Visi programmasizpildītāji saņēma nedaļītu klausītāju atsaucību un pārsteidzošu rozes ziedam no skolas audzēkņiem.

Latviešu nama sienās atskanēja jūsmīgi dziedātā „Daugav's abas malas", tad skolas pārzine A. Martinsone pateicās visiem mākslinieciem par programmas izpildījumu un apmeklētājiem par skolai izrādīto labvēlību.

Skolas tiešais darbs sāksies nākošā sestdienā, 18. septembrī, plkst. 9 no rīta. Pirmskolas, 1., 2a un 2b, 3a un 3b klasēm mācības notiks centrālās YMCAs telpās 40 College ielā, bet pārējām klasēm, sākot ar 4., Latviešu namā. Pirmskolas klasē šogad pagaidām pieteikušies 13 bērnu, bet, tiešās mācības uzsākot, to skaits, cerams, pavairosies. Ko pējais skolēnu skaits, kas reģistrējušies svinīgā akta laikā, bija ap 350. Skolas darbā iesaistīti arī jaunī skolotāji: Judīte Vāgnere un Kārlis Jansons.

R. N.

Labi izdevušies kapu svētki

Latviešu ev.-lut. draudzes kapu svētki 12. septembrī Toronto bija rudens saules apmirdzēti, un Ziemeļjorkas kapu latviešu nodaļjumā pulcējās vairāk nekā 1000 dievlūdzēju un aizgājēju piemiņētāju. Kapu svētkos sākuma liturģiju teica Sv. Andreja draudzes māc. A. Čops, spredīki Sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis, bet lūgšanu un beigu liturģiju Austrumu draudzes māc. A. Briedis. Vairākas dziesmas dziedāja Sv. Jāņa draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā, bet kapu svētku mūzikālo pavadījumu deva E. Slaucītāja pūtēju orķestris. Kapu svētkiem šogad pirmo reizi izmantoja brīvdabas altāri, par kuŗu bija gādājuši Sv. Andreja draudzes priekšnieks R. Roze un Sv. Jāņa draudzes padomes loceklis A. Dobelis.

Pēc svētkiem pie atsevišķajām kapu kopiņām pulcējās aizgājēju piederīgie un paziņas, apliecinot savu cieņu un piemiņu. Notika arī pēdējā laikā uzstādīto kapa pieminekļu un pieminas plāksņu iesvētīšana. Māc. A. Briedis tādas iesvētīja Pēterim Ābolinam, Jānim Kārkliņam un Pēterim Kuģim; māc. A. Lūsis — Ziedonim Šurinam, Ziedonim Čubem, Pēterim Dreijeram, Arnoldam Slosbergam, Otto Mazkalniņam, Jānim Breģim un Albertam Gīzem, bet māc. A. Čops — Annai Apinei, Minnai Bērziņai, pl.-lt. Jūlijam Ķikulim, Jēkabam Lāvam, Emīlim Mačerniekam, Annai Ozoliņai, Edvardam Tilmanim, Dagmārai Vālodzei un Mārtiņam Zemmerim.

Lielā daļa no kapu svētku dalībniekiem tikai vēlā pēcpusdienas stundā šķīrās no lebi koptajiem un rudens ziediem rotātajiem aizgājēju kapiem, klusībā pateicoties Dievam par tik jauki saulaino dienu, kas sekmēja svētku labu izdošanos.

R. N.

Sekmēs arī pašdarbību

Pie TLTA ģimnazijas darbosiesdrāmatiskais, mūzikas un vēstures pulciņš, kā arī turpinās iznākt skolas žurnāls.

Jauno mācības gadu uzsākot, TLTA ģimnazijas saime pulcējās Sv. Andreja baznīcas telpās, kur 10. septembra vakarā notika svinīgais akts. To ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis. Ģimnazijas direktors prof. V. Burkēvics uzrunā salidzināja skolotājus ar devējiem, bet skolēnus ar ņēmējiem. Profesors aicināja pēdējos veltīt vislielāko uzmanību sniegtajām latviskajām zināšanām, kas vēlākā dzīvē būs tik nepieciešamas mūsu nacionālajā dzīvē un kultūras tālākā veidošanā.

LNAK izglītības un kultūras nozares vadītājs J. Mežaks, apsveicot ģimnazijas saimi, sevišķi izcēla izglītības turpināšanas nozīmi. Ģimnazijas inspektrise V. Slavieša pakavējās pie disciplīnas un kārtības jautājumiem. Ģimnazijas drāmatiskā pulciņa vadītājs H. Miķelsons norādīja uz pašdarbības nozīmi un aicināja audzēkņus līdztekus tiešajām mācībām izkopt arī savas speciālās intereses. Viens no aktīvākajiem līdz šim izrādījies drāmatiskais pulciņš, kas iepriekšējā gadā sagatavoja un sniedza vairākas teātŗa izrādes. Labas sekmes pašdarbībā uzrāda arī mūzikas pulciņš dzejnieces un pianistes A. Zemdegas vadībā. No pašu audzēkņu vidus šogad nācis ierosinājums organizēt arī vēstures pulciņu, kam ģimnazijas vadība piekritusi. Bez tam jau vairākus gadus ģimnazijas audzēkņi izdod savu žurnālu, kuŗa veidošanā palīdzīga skolotāja E. Ezera. Še galvenā iniciatīva piekrīt abitūrijas klases audzēkņiem. Pašdarbības panākumi izpaužas arī ģimnazijas sarīkojumos, no kuŗiem par sevišķi iecienītu kļuvusi Draudzīgā aicinājuma atcere. Bez tam katru gadu notiek slēgts audzēkņu vakars decembrī, bet februārī atklāts audzēkņu vakars un izlaiduma sarīkojums pavasarī. Visos pašdarbības pulciņos aicināti piedalīties arī ģimnaziju jau beigušie jaunieši, tā veidojot ciešas saites latviešu jaunatnes vidū.

TLTA ģimnazijā šogad iestājušies 33 audzēkņi, galvenokārt iepriekšējā gada TLB sestdienas skolas abitūrienti. Tādēļ visā ģimnazijas pastāvēšanas laikā šogad pirmo reizi būs atvērtas paralēlklases 1. klasei. Kopējais ģimnazijas audzēkņu skaits pirmajā mācību dienā bija 86, bet ir zināms, ka vairāki pievienosies vēlāk. Mācības ģimnazijā notiek Sv. Andreja baznīcas telpās katru piektdienu no plkst. 6 vakarā.

R. N.

TORONTO ZIŅAS

● Mūsu laikraksta līdzstrādnieks karikatūrists Ed. Keišs guvis panākumu Ontario provinces skolu valdes oficiālajā mēnešrakstā „The Argus." Augusta numurā uz vāka ievietota viņa karikatūra, kuŗā attēlota Toronto pilsētas izglītības vadība (Board of Education), iedzīvinot jauno programmu pleaugušo izglītības papildināšanai. Šis ir jau otrs gadījums, kad Ed. Keiša karikatūras guvušas atzinību minētā mēnešraksta redakcijā.

● Losandželosas latviešu ceļojošais teātris viesosies Toronto 22. oktobrī ar Tenesija Viljama 3 cēlienu traģikomisko lugu „Iguānas nakts." Abas izrādes uz režisora A. Tipāna vēlēšanos notiks Sv. Andreja baznīcas zālē: 22. oktobŗa izrāde sāksies plkst. 8 vakarā, bet 24. oktobrī plkst. 6.30. Biļetes iepriekšpārdošanā, sākot ar 1. oktobri, DV apgāda grāmatnīcā Latviešu namā. Lugas tēlotāju sastāvā būs Maruta Ludeka, Lolita Leiņa, Spodra Zaļuma un Dagnija Caune, bet paredzētā nelaika Adolfa Kaktiņa vietā spēlēs Valfrīds Streips no Bostonas ansambļa. Pats režisors Ansis Tipāns tēlos lomu, kuŗu līdzīgā filmā tēloja pazīstamais filmaktieris R. Bertons. Piemērotas dekorācijas gatavojis Imants Tilgass. Viesizrādes paredzētas arī Hamiltonā (21. oktobrī) un Montrealā (26. oktobrī).

● Sv. Jāņa ev.-lut. draudzē māc. A. Lūsis salaulājis Jāni Līci ar Brigitu Kalniņu.

● Sezonas nobeiguma balle Sidrabenē nedeva cerētos panākumus, jo bija ieradušies tikai ap 30 apmeklētāju. Pie tam ne visas jaunavas bija ieradušās kleitās, kā aicināja sarīkojuma organizētāji. Reizē ar to šogad izpalika gadskārtējās Sidrabenes balles karalienes vēlēšanas. Zēl, ka mūsu jaunatne neveltīja šim labi domātajam un gadskārtējam sarīkojumam pietiekošu atsaucību. Nākošais sarīkojums Sidrabenē, 18. septembrī, plkst. 7 vakarā, būs slēgts sidrabeniešu vakars ar lūgtiem viesiem. Māc. A. Čops demonstrēs savu filmu par aizvadītās vasaras dzīvi Sidrabenē.

● Sv. Andreja ev.-lut. draudzē māc. A. Čops salaulājis biologu Vitautu Kalniņu ar studenti Ilzi Slaiņi.

● TLTA noorganizētais latviešu valodas seminārs sāks darbību 27. septembrī, plkst. 6 vakarā Sv. Andreja baznīcā, gaidu mītnē. Semināra nolūks ir sniegt augstākas latviešu valodas zināšanas pēc Latvijas universitātes parauga. Līdz šim pieteikušies 12 kursantu vecumā no 18 — 50 gadiem Visi ieinteresētie lūgti pieteikties pie V. Slaviešas (tālr. 483-4258) vai arī pirms semināra sākuma uz vietas Sv. Andreja baznīcas telpās. Semināra vadību uzņēmusies baltu filoloģe E. Vasariņa.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopa 24. septembrī, plkst 8 vakarā atjauno kārtējās sanāksmes Latviešu namā, TLB telpās. Sanāksmē inž. O. Dzērvītis referēs par latviešu tehnisko zinātņu darbinieku kongresu, kas notika Nujorkā 21. un 22. augustā. Bez tam sanāksmē paredzētas pārrunas par kopas gadskārtējo inženieŗu balli, kas šogad notiks 8. oktobrī, plkst 8.15 Kanadas japāņu kultūras centra auditorijā, 123 Wynford Dr. Don Mills. Balles vieta sasniedzama, apm. ½ jūdzi ziemeļos no Eglinton Ave. nogriežoties no Don Mills Rd. uz austrumiem.

● Toronto latviešu skolu fonds sasauc Latviešu nama akcionāru sapulci 16. septembrī, plkst 7.30 vakarā Latviešu nama telpās. Sapulcē aicināti piedalīties visi Latviešu nama akcionāri, kas savas dalības naudas iemaksājuši Skolu fondā vai novēlējuši tam savas balstiesības. Ja noteiktajā laikā neieradīsies statūtos paredzētais dalībnieku skaits, tad pēc pusstundas, plkst. 8.00, sapulce būs pilntiesīga pie jebkuŗa ieradušos skaita. Dienas kārtībā bez amatpersonu ziņojumiem paredzētas arī jaunas valdes un revizijas komisijas vēlēšanas, kā arī pārrunas par pašreizējo stāvokli un turpmāko darbību. Ievērojot neatrisināto TLB sestdienas skolas telpu jautājumu, ikviena fonda atbalstītāja piedalīšanās sapulcē ļoti vēlama.

BRAMPTONA

● Traģiskā nāvē savā darbā vietā miris 42 gadus vecais Alfreds Zeltiņš. Viņš bija nodarbināts būvdarbos, kur, zemes racējam saskaroties ar elektrības vadiem, uz vietas nogalināts. Nelaikā pēdējā gaitā uz Bramptonas kapiem 11. septembrī izvadīja māc. A. Briedis. A. Zeltiņš Kanadā ieceļoja bez piederīgajiem.

Toronto universitātes profesors R. V. Dženksons Kanadas nākotni nākošajā gadsimtā redz šā: visa valsts būšot sadalīta trīs lielās pilsētās — Toronto, Montrealā un Vankuverā. Dzīve šajos betona džungļos lielā mērā apdraudēšot bērnu un pieauguša garīgo līdzsvaru.

KRISTĪTO, IESVĒTĪTO UN LAULĀTO SKAITS MAZINĀJIES

ASV austrumu apgabala mācītāju un draudžu darbinieku konferencē 4. un 5. septembrī Ņujorkas draudzes īpašumā Elka parkā, Katskilu kalnos, pēc apgabala garīgā vaditāja prāvesta A. Birznieka vadītā svētbrīža, dalībniekus sveica Ņujorkas draudzes priekšnieks A. Lejiņš, bet Latvijas baznīcas virsvaldes prezidents P. Eglītis aicināja konferencē visiem justies kā kopēja ceļa gājējiem. Draudžu apvienības pārvaldes priekšnieks prāv. A. Veinbergs aicināja darbotie kopības garā.

Konferencē piedalījās 12 draudžu 13 mācītāju un 75 draudžu darbinieki. Apgabalā ir 21 draudze. Prezidijā bez prāv. K. A. Birznieka ievēlēja māc. J. Dzirni un A. Lejiņu, par sekretāriem māc. V. Rolli, V. Irbi un J. Krāševski.

P. Eglītis referēja par latviešu vecāko mācītāju nel. L. Bērziņu kā par latviskās dzīves garīgo iemiesojumu. Māc. J. Dzirnis referētā „Kristīgā māciba" aicināja latviešu baznīcas garīgo vadību izteikt savus uzskatus par latviešu baznīcu, un radīt svētdienas skolām kopēju programmu. Deretu padomāt par mājmācību bērniem. Būtu jāsaglabā vēsturiskā patiesība Jēzus garā, draudzei jāsludina kristīgais evaņģelijs un jāsaglabā latviešu valoda. Nosacīms iesvētes mācību apmeklējamais laiks.

Ied. K. Rabācs uzsvēra laikraksta komūnikācijas lomu sabiedrībā, nožēlojot, ka nevar atrast šim apzīmējumam latviešu vārdu... Prese sniedz dzīves faktu atspoguļojumu, ziņojot to, ko laikraksta darbinieki uztvēruši savām ausīm un acīm. Preses uzdevums ir faktus izvērtēt un izskaidrot pēc nozīmīguma un sasniegumiem. Laikraksts nav kanceleja, tam ir citas formas nekā baznīcai. Baznīca un prese ir komūnikālie iestādījumi, kas kalpo sabiedrībai, bet nav jābaidās no komūnikācijas sistēmas padziļināšanas, vairāk izmantojot jaunieguvumus.

Pārvaldes priekšnieks prāv. A. Veinbergs ziņoja, ka iznāks prāv. P. Kīrsona spredīķu grāmata un pieminas rakstu krājums par prof. L. Bērziņu. Teoloģijas studijas beiguši divi jauni teologi, bet pārvaldē uzņemta Vilimantikas Miera draudze. Pēc pārskata apvienības 60 draudzēs 1960. gadā bijuši 25.017 draudzes locekļi, 1962. gadā 23.387, bet 1964. gadā 23.828; līdzīgs stāvoklis ar dievgaldniekiem. Kristības, iesvētības un laulības ik gadu mazinājušās, bet pieņēmusies mirstība. Arī budžetu kopsumma pieaugusi. Draudžu apvienībā no paredzētajiem 23.000 dol. ienācis 19.191 dolars.

Prāv. K. A. Birznieks ziņoja, ka iznācis Bībeles jaunā izdevums. Katrā draudzē šai gadā vajadzētu notikt Bībeles svētkiem. Debatēs atzina, ka draudžu statistiku nevar pieņemt bez iebildumiem, bet jāzina, kā tā radusies. Ierosināja draudzes pārskatos papildināt dažus jautājumus. Konference atzina, ka pēc iespējas no katras draudzes vajadzētu sūtīt pārstāvi uz apgabala jaunatnes konferenci. Nepieciešama vecās un jaunās paaudzes sadarbība, visas latviešu jaunatnes kopēja sadarbība, kā arī sadarbība ar draudzi. Apgabala kasē ienācis 491.83 dol., izdots 241 dol., kasē atrodas 250.83 dol. Apgabala stipendiju fondā ir 644.90 dol., bet pag. gadā stipendija nav piešķirta. Šogad to piešķīra teoloģijas studentam Abakukam Vācijā 600 dol. apmērā. Teologs J. Cālītis iesniedzis dokumentus, lūdzot viņu ordinēt par mācītāju pēc Latvijas baznīcas noteikumiem. Nolēma pasniegt viņam sudraba mācītāja krustu, sedzot izdevumus no apgabala kases.

Māc. A. Ozols ziņoja par svētdienas skolām, kuŗās pēdējos 6 gados skaita ziņā nav sevišķu pārmaiņu. Darbojas 21 svētdienas skola un 3 svētdienas vidusskolas. Domāts par skolotāju kursu sagatavošanu un ticības mācības skolotāju konferenci 1966. gadā.

Par dāmu komitejas darbību referēja E. Druva. Apgabalā 27 dāmu komitejas ar atsevišķu kasi, budžetu un apgrozījumiem, atskaitos 3. Dāmu komitejas ziedojušas līdzekļus dažādām draudzes vajadzībām.

Par draudzi un tās organizāciju runāja A. Lejiņš, bet māc. R. Zariņš referēja par dziesmām un mūziku baznīcās.

Sestdienas vakarā notika konferences dalībnieku ugunskurs, pēc tam filmu izrāde par Ņujorkas draudzes nometnes rašanos un Lonģailendas īpašuma izbūvi.

Konference beidzas ar dievkalpojumu brīvā dabā 5. septembrī, bet atsevišķi konferences dalībnieki nometnē uzkavējās līdz 6. septembrim.

vi

Latvieši trimdas kaleidoskopā

★ Melburnas latvietim Albertam Vērsim, vērojot, ka svētku un citos izcilos gadījumos pie viņa darba vietas Southern Cross viesnīcas plivinās daudzu valstu karogi, radusies doma, ka to vidū iederētos arī Latvijas karogs. Ar Vērsis lūdzis viesnīcas vadību ievest Latvijas karogu oficiālo karogu sarakstā, un tas izdarīts. Arī šādā veidā var atgādināt brīvajiem rietumniekiem Latvijas esamību.

★ Latviešu apvienības Austrālijā prezidija priekšsēdis Ādams Dukāts savā privātdzīvē ir lielas, labi iekārtotas sēņu audzētavas īpašnieks. Sēņu audzēšanu A. Dukāts uzsācis jau pirms gadiem. Uzņēmumam paplašinoties, tēva darbam pievērsies arī dēls Juris, kas, tāpat kā tēvs, ir tautsaimnieks. Lielākie sēņu ņēmēji ir konservu fabrikas, tā kā par tirgus trūkumu nekad nav jābažījas. Abu Dukātu uzņēmums aptver 12 akru un ir trešais lielākais Austrālijā.

ĢIMNAZISTU VIESIZRĀDE LONDONĀ

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas drāmatiskais pulciņš sestdien, 18. septembrī, viesosies Londonā, kur izrādīs E. Vulfa komēdiju „Linis murdā". Izrādes ainā no kreisās — Dainis Šultmanis, Ilze Korolkevica un Valdis Zāns. Foto: J. Liģers

MŪSU LASĪTĀJU DOMAS PAR PĀRMAIŅĀM LATVIEŠU NAMA VALDĒ

IDEJAS ISTENOTĀJAM JĀNĀK ATPAKAĻ!

Pēc E. Šķobes atteikšanās gadījās dzirdēt vienkāršu komentāru: „Nepareizi. Bija jāpaliek, par savu pārliecību jācīnās, nevis sarūgtinātam jāatkāpjas." Patiesi, jāpadomā tikai, cik modernās demokratijās valsts vadītājiem nav jāpanes kritikas un pārmetumu, bez kā drīkstētu kaut ko dusmīgu atbildēt. Tāpat drīz vien pajuktu mūsu sabiedriskā dzīve, ja klausītos ļaužu runās vai apsauktu viņu nevēlamās izdarības, bet nepaklausības gadījumā atkāptos.

Bet E. Šķobe ar savu apbrīnojamo enerģiju, optimismu un neskaitāmo stundu ziedojumu ir kļuvis neatdalāms ģēdziens Latviešu nama veidošanā. Vēl daudz ir darāmā, un grūti iedomāties citu, kas viņu kaut cik varētu aizstāt. Toronto latviešiem nepieciešams nams, bet namam īsts vadītājs. Būtu labi, ja attiecīgie lēmēji sanāktu kopā un atrastu pašreizējā situācijā kādu labu atrisinājumu. Kad ir tik daudz veicamu lielu darbu, sīkumus vajadzētu aizslaucīt no mūsu dzīves namdurvīm. Latviešu sabiedrība jau devusi savu spriedumu: kad namu iesvētīja, simti cēlās kājās un ar ilgstošām ovācijām sveica un pateicās E. Šķobem un viņa dzīvesbiedrei. Ar to derība tika apzīmogota. —ziz, Toronto

NOTEIKTA STĀJA, NE LOCĪŠANĀS!

Izlasot „Latvija Amerikā" rakstu „Latviešu nama valde bez priekšsēža", katrā latvietī, kas vēl grib cīnīties pret cilvēces lielāko ienaidnieku komūnismu un nav noskaņots uz tā saucamo sadzīvošanu ar komūnismu, rodas sašutums pret tiem, kas, būdami latviešu nama valdē, var palikt tik vienaldzīgi, ja kāds no valdes locekļiem apmeklē komūnistu rīkotos Latvijas „atbrīvošanas" svētkus Rīgā. Visvairāk jābrīnās par tiem valdes locekļiem, kas par šādu braucienu izteikušies, ka tas ir katra privāta lieta. Pārējos sešus valdes locekļus nav ko pieminēt, jo tiem uzskatu vispār nav.

Domāju, ka Latviešu nama Toronto valdes priekšsēdis Elmārs Šķobe rīkojies ļoti pareizi, no šāda valdes sastāva aizejot. Ja priecājas, ka latviešu vidū vēl ir tādi vīri un bezkompromisa cīnītāji kā E. Šķobe!

Vai mums, visai Toronto un apkārtnes latviešu sabiedrībai, nebūtu kaunā jānosarkst, ka šādas lietas notiek mūsu vidū, ka savas nenoteiktās un gļēvās stājas dēļ zaudējam tādu cīnītāju, kāds bijis un ir E. Šķobe? Vai mums savs Latviešu nams vispār būtu, ja E. Šķobe nebūtu pielicis pārcilvēciskas pūles domas īstenošanā un nama iegūšanā? Ir ļoti nožēlojami, ka mēs, kas ar komūnismu esam iepazinušies vaigu vaigā un no tā saņēmuši sāpīgākos sitienus, šodien sākam meklēt kompromisus ar komūnistiem! Ja mēs, kas esam visu komūnisma laundabīgo, varmācīgo un noziedzīgo paši pieredzējuši, varam kaut ko tik nožēlojamu atļauties, ko gan lai tādā gadījumā varam prasīt no kanadiešiem un amerikāņiem cīņā pret komūnismu, ja tie šo jautājumu pazīst tikai no nostāstiem?

O. Ieviņš, Hamiltonā

VAREJA BŪT LABĀKS ATRISINĀJUMS

Elmāra Šķobes rīcība, atsakoties no Latviešu nama Toronto valdes priekšsēža pienākumiem, ja pārējie valdes locekļi ir bez nostājas un pat aizstāv nama amatpersonas braukšanu uz okupantu svētkiem Rīgā, atzīstama par pareizu, jo liecina par patriotisku un patiesa vīra stāju. Nožēlojami tumpretim, ka okupētās dzimtenes apciemotājs jau pirms došanās uz okupantu svētkiem neatteicās no pienākumiem nama valdē, bet darīja to daudz vēlāk — tad, kad jaunums jau bija noticis un E. Šķobe no pienākumiem atteicies. Ja pārējie valdes locekļi nav jutuši vajadzību izteikties, kad E. Šķobe aizkustināja dzimteneš apmeklēšanas jautājumu, bet daži braucēju pat aizstāvējuši, tad, liekas, būtu bijis pareizāk, ja pēc E. Šķobes atteikšanās no valdes priekšsēža pienākumiem nava pilnvaras noliktu visi pašreizējie valdes locekļi, iepriekš sasaucot nama akcionāru pilnsapulci, lai tā izraudzītu jaunu valdi, kas atkal baudītu latviešu sabiedrības uzticību. Nedrīkstētu aizmirst nenoliedzamo faktu, ka Latviešu nams ir ne vien mūsu sabiedriskās un kultūrālās dzīves centrs, bet reizē arī politisks faktors, jo pulcina savās sienās tautiešu lielāko vairumu, kas bez nama noteikti būtu mazāk vienots un retāk tiktos, varbūt — pat nemaz. Un ja nams ir mūsu nacionālpolitiskās dzīves centrs, tā vadībā jāatrodas personām, kuŗām sabiedrība var dāvāt uzticību. Vai uzticība dāvājama personām, kas piedalīšanos okupantu svētkos uzskata par „privātu lietu", nevēlas kutelīgos jautājumos parādīt savu stāju un izteikt domas, bet tā vietā pieļauj nama idejas reālizētāja un patiesa cīnītāja aizsiešanu no amata, — tas ir jautājums, kuŗā, liekas, debates pilnīgi liekas. Šķiet, ka izteikšu daudzu tautiešu domas ar atzinumu, ka latviešu sabiedrībā Latviešu nama valdes nostājā un rīcībā ir ļoti vīlusies, lai nebūtu jāsaka vairāk!

A. V., Toronto

PAZIŅOJUMS

Latviešu nama Toronto A/S valdes sēdē š. g. 25. augustā pieņēma valdes priekšsēža E. Šķobes lūgumu atbrīvot viņu no valdes priekšsēža un valdes locekļa pienākumiem. Valde savā 7. jūlija sēdē nav izdarījusi balsojumu sakarā ar valdes locekļa K. Suntaža braucienu uz okupēto Latviju. Valdes locekļa un tehniskās komisijas priekšsēža K. Suntaža iesniegtais lūgums atbrīvot viņu no šiem pienākumiem pieņemts š. g. 1. septembrī.

Latviešu nama Toronto A/S valde

Nogrimušā

Orendžas drāmas kopa 18. septembrī, plkst tē, Sv. Marka baznīcas zālē, izrādīs Gerharda drāmu „Nogrimušais zvans" rež. Paulines Bre dībā. Izrādē piedalās Dzintra Baumane, Aija ja Jansone, Kaija Krastiņa, Vilnis Baumanis, Juris Kļaviņš un Viesturs Gāle. Tālākās izrā 2. oktobrī un Filadelfijā 13. novembrī.

„Brekekekeks!"

„Kas?"

„Brekekekeks! Tas ir ūdensveča sauciens. 18. septembrī mēs spēlēsim Nogrimušo zvanu."

„Kādi mēs?"

„Nu, Orendžas drāmas kopa. Aija, Vilnis, Viesturs un mēs citi."

„Ak tā, protams," es attapos. Protams, esmu dzirdējusi par šo rosīgo Ņudžersijas jauniešu kopu, kuŗā piedalās arī ņujorkieti Jānis Bībelnieks, slaids un gaišmatains students, mazskautu vadītājs, ALJAs biedrs un mans kaimiņš. — „Tātad spēlēsit Hauptmana „Nogrimušo zvanu." Un kas tu tur būsi?"

„Es tēlošu Mežaini." Jānis pielec kājās, ka dzeltenais matu ceļkuls vien nopland, un sāk dīvainiem soļiem locities pa istabu. „Es esmu fauns. Es trenkāju laumiņas un ķeru plavās tauriņus."

„Tu jau lekā kā kumelis pavasarī, bet, cik atceros no saviem skolas gadiem, „Nogrimušais zvans" ir pavisam bēdīga luga. Tur deg mājas, mirst cilvēki, un kusli bērniņi kļūst par bāriņiem."

„Tur nav nekādu zāļu, kas cilvēks ir, tam jāmirst!" Jānis izslienas aktiera pozē," bet mēs ar ūdensveci Nikelmani gan dzīvosim mūžīgi. Lauminas, cerams, arī..."

„Kādēļ izvēlējāties spēlēt tieši Nogrimušo zvanu?"

„Ak, tā ir interesanta luga. Tur reālais mijas ar nereālo, īstenība ar pasaku, gluži kā modernajos Brodveja gabalos. Aktiejiem lieliska izspēlēšanās. Bez tam lugu tulkojuši Rainis un Aspazija, un, zini, šogad ir Raiņa gads."

„Vai jums, jaunajiem aktiejiem, dažkārt nerodas grūtības ar latviešu teksta skandēšanu?"

„Kā, tu tā vari jautāt!" Jānis apvainojas. „Tā taču mūsu pašu valoda. Mēs sarunājamies latviski, lasām latviešu grāmatas, un daži pat latviešu valodā dzejo. Bet tā ir pavisam cita lieta, par to tagad nerunāsim," viņš ātri pabeidz, pamanījis manu darbošanos ar piezīmju blociņu.

„Tev patīk spēlēt teātri?"

„Ļoti. Mums visiem ļoti patīk. Citādi jau mēs tā neplēstos. Jāstrādā, jāiet skolā. Ek, būtu vairāk laika..."

„Tagad jau brīvlaiks."

„Tas gan, bet mēs taču pa dienām strādājam. Kamēr nav skolas, varam vismaz vakaros sanākt kopā pilnā skaitā, bet ziemu gan bija grūti, jo reti kad iekrita visiem reizē brīvs vakars."

„Kā tad varējāt samēģināties?"

„Nu, sanācām pa diviem vai trim. Dažreiz strādājām ar režisoru tikai pa vienam."

„Cik cilvēku esat grupā?"

„Esam desmit spēlētāju. Vienpadsmitā ir kopas vadītāja Dūmiņa kundze. Bet raksti — Pauline Brekte Dūmiņa, tā viņu pa-

zīst teātŗa ap gudīga aktrise žijas."

„Cik kopas „Jaunākaja jam 25. Ak tā ir vēl vecāks īsteni nepiede mies viesotie nā."

„Juris K rotkalis?" vai šos. Jau kā ties uz Ņudž no skaistajā vai zirdziņu s ir vieglāk ai ņēkā tepat p

„Tas pats ūdensveci N dzētu dzirdēt sauc: brekek pār ir liel'ska Divreizdivi u vienmēr atba kumus. Pašr saimnieks m

„Trakie n cos, „jums vien. Būsit darbnīcu ar

„Ar teātri kara," Jānis gadījies dikti Var jau būt neizmetīs. M tiek pie. Dūn mājai pretim templis, un- blaušana, ka

„Cik ilgi j „Kā nu ku cits 15. Sāk

Mineapoles šu ev.-lut. bērnu nome bērniem, kas notiek Burtn jās 32 bērni. Aivara Stun dzinātāju a bija izplāno bas. Dienu s vijas karogu dot kopīgi „ Pēc brokast stunda, kurā un sporta n bērniem pat tās stafetes apbalvoja. Le bērni šogad starpā runāj dīja divu brā trālijas atbrs Māra un 9 novska jautā ņi viņus uzru jūs vairs lat ņi konsekve latviski, par gumā saņēm Dienu beidz kuŗu turēja

Pa atvē

X

ATGRIEŠANĀS ŅUJORKA

Teksasa kādreiz bija lielākā ASV pavalsts, bet tagad šis goda piekrīt Alaskai. Bet Teksasā skats ir plašs: ir tikai lidzenumi ar maziem pakalniem, kas tomēr zaļāki par Arizonas vai Kalifornijas tuksnesi. Te aug zāle bet pakalni apauguši maziem krūmiem, no kuriem liela daļa nokaltuši. Te rēdzami lieli gaņāmpulki, kas izkaisīti plašajos laukos, un uzraksti aicina ēst vairāk gaļas, kas te lētāka kā citur. Govis te melnas vai brūnas, bet redzamas arī pelēkās indiešu govis ar kupriem uz muguras. Celi labi, atļautais braukšanas ātrums 70 jūdžu stundā, kaut tekošajiešī paši brauc arī ātrāk. Gan drīz katrs farmu ceļš asfaltēts, bet dažās vietās pajumtē redzamas arī mazākas lidmašīnas. Laikam rančas par lielu, lai varētu apskatīt braukšus ar auto vai jāšus, tāpēc labāk vērot no gaisa.

Teksasā ir lielas dabas bagātības un liekas, ka šeit zeme atrodas virs naftas jūras. Gar ceļmalām un uz plašajiem laukiem strādā eļļas sūkņi, bet atsevišķos centros darbojas naftas pārstrādāšanas uzņēmumi, kas dažreiz ir vienīgais kāda miestiņa rūpniecības uzņēmums. Pats mies-

tiņš jau tika te atrasta na Arkanzasā. auglīgāki. Šis vilnas centrs. ta nekā neau vilnu, bet ir ros rūpniecīb kus apstrādā sainie, un šis balto un me spilētas. Jau mas balto u Baltajam mā ta, melnajam reiz ar izsist rumiem logu aizvērt ar s laikā pieņem vajadzētu pas vienādām ties melnajiem, t citāda. Var re vielu pildītav los, kas norā najiem. Ja apkalpo arī atšķirība: ba piem, melnie pasūtināt tik lodziņu. Daļa gada gājuma ņi brauc ļoti daļu zem at katru satiksm kāpumu melnparasti arī at

N LAULĀTO SKAITS IES

iā 23.828; līdzīgs stāvoklis ar vgaldniekiem. Kristības, ie- ētības un laulības ik gadu ma- ājušās, bet pieņēmusies mir- ba. Arī budžetu kopsumma augusi. Draudžu apvienībā no edzētajiem 23.000 dol. ienācis 91 dolars.

rāv. K. A. Birznieks ziņoja, iznācis Bībeles jauna's izde- ns. Katrā draudzē šai gadā edzētu notikt Bībeles svēt- n. Debatēs atzina, ka draudžu istiku nevar pieņemt bez ie- lumiem, bet jāzina, kā tā ra- ies. Ierosināja draudzes pār- os papildināt dažus jautāju- s. Konference atzina, ka pēc ējas no katras draudzes va- ētu sūtīt pārstāvi uz apga- jaunatnes konferenci. Ne- iešama vecās un jaunās pa- ces sadarbība, visas latviešu natnes kopēja sadarbība, kā sadarbība ar draudzi. Apga- kasē ienācis 491.83 dol., iz- 241 dol., kasē atrodas 250.83 Apgabala stipendiju fondā ir 0 dol., bet pag. gadā stipen- nav piešķirta. Šogad to pie- a teoloģijas studentam Aba- m Vācijā 600 dol. apmērā. ogs J. Cālītis iesniedzis do- entus, lūdzot viņu ordinēt mācītāju pēc Latvijas baz- s noteikumiem. Nolēma pa- gt viņam sudrāba mācītāja tu, sedzot izdevumus no ap- ja kases.

āc. A. Ozols ziņoja par svēt- as skolām, kurās pēdējos 6 s skaita ziņā nav sevišķu ainu. Darbojas 21 svētdie- kola un 3 svētdienas vidus- s. Domāts par skolotāju sagatavošanu un ticības bas skolotāju konferenci gadā.

r dāmu komitejas darbību ēja E. Druva. Apgabalā 27 komitejas ar atsevišķu ka- udžetu un apgrozījumiem, tos 3. Dāmu komitejas zie- as lidzekļus dažādām drau- vajadzībām.

draudzi un tās organizāci- runāja A. Lejiņš, bet māc. riņš referēja par dziesmām ūziku baznīcās.

tdienas vakarā notika kon- ces dalībnieku ugunskurs, am filmu izrāde par Nujor draudzes nometnes rašanos ongaiendas īpašuma izbūvi. nference beidzas ar dievkal- mu brīvā dabā 5. septembrī, atsevišķi konferences dalīb- nometnē uzkavējās līdz 6. embrim. vi

rimdas kopā

rezidija priekšsēdis Ādams ts savā privātdzīvē iz- ieles, iekārtotas sēņu audzētavas ieks. Sēņu audzēšanu A. ts uzsācis jau pirms ga- . Uzņēmumam paplašino- ēva darbam pievērsies arī Juris, kas, tāpat kā tēvs, ir aimnieks. Lielākie sēņu no- ji ir konservu fabrikas, tā r tirgus trūkumu nekad nav ijas. Abu Dukātu uzņē- s aptver 12 akru un ir tre- lielākais Austrālijā.

estdien, 18. septembrī, vie- ainā no kreisās — Dainis ns. Foto: J. Lāgers

Nogrimušā zvana cēlēji

Orendžas drāmas kopa 18. septembrī, plkst 8 vakarā Elizabetē, Sv. Marka baznīcas zālē, izrādīs Gerharda Hauptmana teiku drāmu „Nogrimušais zvans" rež. Paulines Brektes-Dūmiņas vadībā. Izrādē piedalās Dzintra Baumane, Aija Slokenberga, Maija Jansone, Kaija Krastiņa, Vilnis Baumanis, Jānis Bībelnieks, Juris Kļaviņš un Viesturs Gāle. Tālākās izrādes notiks Bostonā 2. oktobrī un Filadelfijā 13. novembrī.

„Brekekekeks!"

„Kas?"

„Brekekekeks! Tas ir ūdensveča sauciens. 18. septembrī mēs spēlēsim Nogrimušo zvanu."

„Kādi mēs?"

„Nu, Orendžas drāmas kopa. Aija, Vilnis, Viesturs un mēs citi."

„Ak tā, protams," es attapos. Protams, esmu dzirdējusi par šo rosīgo Nudžersijas jauniešu kopu, kurā piedalās arī nujorkietis Jānis Bībelnieks, slaids un gaišmatains students, mazskautu vaditājs, ALJAs biedrs un mans kaimiņš. — „Tātad spēlēsit Hauptmana „Nogrimušo zvanu." Un kas tu tur būsi?"

„Es tēlošu Mežaini." Jānis pielec kājās, ka dzītenais matu cekuls vien nopland, un sāk dīvainiem soļiem locīties pa istabu. „Es esmu fauns. Es trenkāju laumiņas un ķeru pļavās tauriņus."

„Tu jau lēkā kā kumeļš pavasarī, bet, cik atceros no saviem skolas gadiem, „Nogrimušais zvans" ir pavisam bēdīga luga. Tur deg mājas, mirst cilvēki, un kusli bērnini kļūst par bāriņiem."

„Tur nav nekādu zāļu, kas cilvēks ir, tam jāmirst!" Jānis izslienas aktiera pozē," bet mēs ar ūdensveci Nikelmani gan dzīvosim mūžīgi. Laumiņas, cerams, arī..."

„Kādēļ izvēlējāties spēlēt tieši Nogrimušo zvanu?"

„Ak, tā ir interesanta luga. Tur reālais mājas ar nereālo, īstenība ar pasaku, gluži kā modernajos Brodveja gabalos. Aktieriem lieliska izspēlēšanās. Bez tam lugu tulkojuši Rainis un Aspazija, un, zini, šogad ir Raiņa gads."

„Vai jums, jaunajiem aktieriem, dažkārt nerodas grūtības ar latviešu teksta skandēšanu?"

„Kā, tu tā vari jautāt!" Jānis apvainojas. „Tā taču mūsu pašu valoda. Mēs sarunājamies latviski, lasām latviešu grāmatas, un daži pat latviešu valodā dzejo. *Bet tā ir pavisam cita lieta, par to tagad nerunāsim,*" viņš ātri pabeidz, pamanījis manu darbošanos ar piezīmju blociņu.

„Tev patīk spēlēt teātri?"

„Ļoti. Mums visiem ļoti patīk. Cītādi jau mēs tā neplēstos. Jāstrādā, jāiet skolā. Ek, būtu vairāk laika..."

„Tagad jau brīvlaiks."

„Tas gan, bet mēs taču pa dienām strādājam. Kamēr nav skolas, varam vismaz vakaros sanākt kopā pilnā skaitā, bet ziemu gan bija grūti, jo reti kad iekrita visiem reizē brīvs vakars."

„Kā tad varējāt sameginâties?"

„Nu, sanācām pa diviem vai trim. Dažreiz strādājām ar režisoru tikai pa vienam."

„Cik cilvēku esat grupā?"

„Esam desmit spēlētāju. Vienpadsmitā ir kopas vadītāja Dūmiņa kundze. Bet raksti — Pauline Brekte Dūmiņa, tā viņu pazīst teātŗa aprindās. Viņa ir ilggadīga aktrise un vadījusi arī režijas."

„Cik kopas dalībnieki veci?"

„Jaunākajam 18 gadu, vecākajam 25. Ak tā, Juris Kļaviņš gan ir vēl vecāks, bet viņš pie kopas īsteni nepieder. Mēs viņu izlūdzāmies viesoties Nogrimušajā zvanā."

„Juris Kļaviņš, pazīstamais rotkalis?" vaicāju un reizē nopūšos. Jau kuro gadu taisos dotīties uz Nudžersiju sarunāt kādu no skaistajām Kļaviņa pakavu vai zirdziņu saktām, bet dažkārt ir vieglāk aizbraukt uz Kanadu, nekā tepat pāri upei."

„Tas pats gan. Viņš tēlos ūdensveci Nikelmani. Tev vajadzētu dzirdēt, kā viņš no akas sauc: brekekekeks! Kļaviņš vispār ir liel'sks cilvēks, piedalījies Divreizdivi un vasaras nometnēs, vienmēr atbalsta jaunatnes pasākumus. Pašreiz viņam ķeza, — saimnieks met laukā no mājas."

„Trakie makāni," es uztraucos, „jums nepietiek ar zvanu vien. Būsit vēl nogremdējuši darbnīcu ar visam rotām."

„Ar teātri tam nav nekāda sakara," Jānis taisnojas, „viņam gadījies dikti nejauks saimnieks. Var jau būt, ka beigās nemaz neizmetīs. Mūsu mēģinājumi notiek pie Dūmiņa kundzes. Viņas mājai pretim ir melno muslimu templis, un tur vakaros tāda blaušana, ka mūs nemaz nedzird."

„Cik ilgi jau spēlējat teātri?"

„Kā nu kuŗais. Cits gadu 10, cits 15. Sākām svētdienas skolā, uzvedām Spridīti, Saplēsto krūzi, Ļauno garu. Daži no mums spēlējuši Jēkaba Zaķa vadībā, citi pie Rūdolfa Mucenieka un Jāņa Neimaņa. Esam piedalījušies arī Princesē Gundegā un Skroderdienās Silmačos."

„Cik veca pati Orendžas drāmas kopa?"

„Kopas pirmās izrādes notika pērngad Jāņos Priedainē, kad uzvedām Sidraboto cielaviņu."

„Kas rūpējās par techniskām lietām?"

„Mēs paši, protams. Baumaņu Ilga gatavo dekorācijas un kostīmus, Vilnis gādā par mūzikālo ietērpu. Baumaņi vispār ir ka'slīgi teātrinieki, no šīs dzimtas mūsu kopā piedalās 3 māsas un brālis."

„Kur izrādes notiks?"

„Pirmizrāde būs 18. septembrī, plkst. 8 vakarā Elizabetē, Nudžersijā, 920 E. Jersey St., Sv. Marka baznīcas sarīkojumu zālē. Rakstī adresi angļu valodā, lai cilvēki var saprast."

„Kādās vietās vēl domājat uzstāties?"

„2. oktobrī spēlēsim Bostonā, 13. novembrī Filadelfijā. Vēlāk, varbūt, arī Nujorkā."

„Kāda ir sajūta, pirmizrādei tuvojoties?"

„Sajūta? — Par to nav vajas domāt, vēl tik daudz kārtojama, sarunājama. Tālruņa rēķins būs fantastisks. Ka tik nu sanāktu pietiekami daudz skatītāju. Cilvēki dažreiz izlasa tikai avīzes pirmo un pēdējo lapu, bet kultūras ziņās neieskatās. Atklāti sakot, jocīga sajūta jau ir, laikam — lampu draudzis. Bet to gan neraksti avīzē."

„Nu, protams, ka ne."

„Tātad, uz redzēšanos 18. septembrī Elizabetē „Nogrimuša zvana" pirmizrādē. Brekekekeks!"

Dz. Kalniņa

Vai jūs latviski vairs neprotat?

Mineapoles-St. Paulas latviešu ev.-lut. draudzes organizētā bērnu nometnē visiem latviešu bērniem, kas jau vairākus gadus notiek Burtniekos, šogad piedalījās 32 bērni. Nometnes vadītāja Aivara Stumbra vadībā un audzinātāju atbalstā jau iepriekš bija izplānotas dienas nodarbības. Dienu sāka ar ASV un Latvijas karogu uzvilkšanu, nodziedot kopīgi „Dievs, svētī Latviju." Pēc brokastīm notika bībeles stunda, kurai sekoja peldēšanās un sporta nodarbības. Sevišķi bērniem patika pirmoreiz rīkotās stafetes sacensības. Labākos apbalvoja. Iepriecināja fakts, ka bērni šogad daudz vairāk savā starpā runāja latviski, ko pierādīja divu brāļu — nesen no Austrālijas atbraukušo 12 g. vecā Māra un 9 g. vecā Jura Romanovska jautājums bērniem, kuŗi viņus uzrunāja angliski: „Vai jūs vairs latviski neprotat?" Viņi konsekventi visiem atbildēja latviski, par ko nometnes nobeigumā saņēma sevišķu atzinību. Dienu beidza ar vakara jundu, kuŗu turēja nometnes dalībnieks Pēteris Straumanis.

Jau vairākus gadus par tradīciju izvērtusies paraža, nometni beidzot, sniegt priekšnesumus kā no amerikāņu vadības, tā pašu puses. Asprātīgu programmu bija sastādījuši mūsu audzinātāji, kuŗā piedalījās arī bērni, ar mazu uzvedumu, baletu, vijoles solo un dziesmām.

Atvadvakarā, tumsai iestājoties, visi devās pie ezera krastā iekurtā ugunskura. Amerikāņu nometnes vadītājs uzrunājot bērnus, atgādināja mīlēt Dievu un tēvzemi. Ezera vidū aizdedzināja Lielu krustu. Pagriežoties pret to, amerikāņu nometnes vadītājs taurēja „Dievs, svētī Latviju." tad amerikāņu vadība dziedāja baznīcas himnu. Bērni atbildēja ar latviski dziedātu garīgu dziesmu. Tas atkārtojās vairākas reizes, kamēr ezera vidū degošais krusts lēni izdzisa. Māc. P. Langina teiktā lūgšana angļu valodā beidza skaisto tradiciju. Ar šo brīdi bērniem prieki nometnē bija beigušies, jo otrā rītā kopīgā autobusā visi devās atpūtušies un apmierināti mājās.

K.

Pa atvērtu logu

X

ATGRIEŠANĀS NUJORKA

Teksasa kādreiz bija lielāka ASV pavalsts, bet tagad šis gods piekrīt Alaskai. Bet Teksasā skats ir plašs: ir tikai līdzenumi ar maziem pakalniem, kas tomēr zaļāki par Arizonas vai Kalifornijas tuksnesi. Te aug zāle bet pakalni apauguši maziem krūmiem, no kuŗiem liela daļa nokaltuši. Te redzami lieli ganāmpulki, kas izkaisīti plašajos laukos, un uzraksti aicina ēst vairāk gaļas, kas te lētāka kā citur. Govis te melnas vai brūnas, bet redzamas arī pelēkās indiešu govis ar kupriem uz muguras. Ceļi labi, atļautais braukšanas ātrums 70 jūdžu stundā, kaut teksasieši paši brauc arī ātrāk. Gan drīz katrs farmu ceļš asfaltēts, bet dažās vietās pajumtē redzamas arī mazākas lidmašīnas. Laikam rančas pār lielu, lai varētu apskatīt braukšus ar auto vai jāšus, tāpēc labāk vērot no gaisa.

Teksasā ir lielas dabas bagātības un liekas, ka šeit zeme atrodas virs naftas jūras. Gar ceļmalām un uz plašajiem laukiem strādā eļļas sūkņi, bet atsevišķos centros darbojas naftas pārstrādāšanas uzņēmumi, kas dažreiz ir vienīgais kāda miestiņa rūpniecības uzņēmums. Pats miestiņš jau tikai radies tāpēc, ka te atrasta nafta.

Arkanzasā un Misisipi lauki ir auglīgāki. Šis arī ir ASV kokvilnas centrs. Laukos gandrīz cita nekā neaudzē, kā tikai kokvilnu, bet ir arī plaši meži, kuŗos rūpniecībai cērt kokus. Laukus apstrādā gandrīz tikai krāsainie, un šis ir apgabals, kur balto un melno attieksmes saspīlētas. Jau no ārpuses redzamas balto un melno atšķirības. Baltajam māja skaisti nokrāsota, melnajam tā nekrāsota, dažreiz ar izsistiem logiem vai caurumiem logu vietās, kuŗus var aizvērt ar slēģiem. Pēc pēdējā laikā pieņemtajiem likumiem vajadzētu pastāvēt vienlīdzībai un vienādām tiesībām baltajiem un melnajiem, tomēr patiesība ir citāda. Var redzēt uzrakstus dzīvielu pildītavās vai ēdienu veikalos, kas norāda, kuŗa telpa melnajiem. Ja daļa ēdienu veikalu apkalpo arī melnos, tad arī te atšķirība: baltie sēž pie galdiņiem, melnie savu maltīti var pasūtināt tikai no ārienes caur lodziņu. Daļai melno ir vecāka gada gājuma automobiļi, bet viņi brauc ļoti prātīgi, vismaz trešdaļu zem atļautā ātruma. Par katru satiksmes noteikumu pārkāpumu melnie tiek arestēti un parasti arī atziti par vainīgiem. Un tomēr melnajiem tagad ir daudz labāk nekā pirms dažiem gadiem, kad tie nogāja no ietves, ja baltais nāca pretim. Dienvidnieki nav aizmirsuši, ka melnie bijuši vergi, kuŗiem jādara visi darbi, kamēr baltie tikai rīko. Dažās pilsētās melno iedzīvotāju skaits ir lielāks nekā balto, bet melno vēlētāju skaits ir mazāks. Pēc likuma ikvienam jāprot angliski lasīt, un ne katru reizi melnie var to pierādīt.

Misisipi un Alabamā ceļmalā redz viteni, kas apaudzis ap tāluņu stabiem un kokiem, radot iespaidu, ka te aug varena zaļa lapotne. Tenesijā un Virdžīnijā ir skaisti kalni, apauguši kokiem, ceļi līkumaini. Dienvidos ceļu būvēšanas programma nav tik daudz izpildīta kā citur, un tie nestiepjas apkārt pilsētai, bet tieši cauri. Lai izbrauktu cauri, jāapstājas pie daudzām satiksmes zīmēm, un vajadzīga gandrīz stunda, lai veiktu šo gabalu. Bez tam vēl daudz pacietības.

Trijās nedēļās nobraukts pāri par 7500 jūdzēm, redzēts daudz un jāatzīst, ka katrā ASV stūrī dzīvo cilvēki ar citādām paradzām un uzskatiem. Daudziem, varbūt, liksies, ka šāds atvaļinājums nevar dot atpūtu, citiem varētu būt citi ieskati. vi

Neparastas domas jaunatnes dienās Sanfrancisko

ASV rietumpiekrastes 14. jaunatnes dienās laikā no 4.—6. septembrim Sanfrancisko bija reģistrējušies 233 dalībnieki, no tiem 182 „ALJAs vecumā," pārējie „vecjaunieši." Jauno mākslinieku koncertā un ballē dalībnieku skaits bija ap 280.

Atklāšanas svētbrīdi vadīja māc. G. Kness-Knezinskis. Visu jauniešu izjusti dziedātā dziesma „Cēli kā dzimtenes dievnami lai tev ir mērķi un darbi" rakstura izjūtas un noskaņas, kādas vijās cauri visai trīs dienu darbībai.

Jaunatnes dienu vadības prezidijā par priekšsēdi ievēlēja Annu Pluģi (Sanfrancisko), par vicepriekšsēžiem Valdi Galiņu (Sietla), Vili Lietuvieti (Portlande), Ati Lejiņu (Losandželosa), Jāni Lāci (Vankuvera) un par sekretāri Laimdotu Grīsli.

ALJAs pārstāve Līga Blāķe sniedza pārskatu par aizvadītā gada darbību un deklarēja, ka ALJAs pašreiz galvenais mērķis ir jaunatnes audzināšana, jo nepieciešami trimdas jauniešos ieaudzināt apziņu un cieņu pret savu latvisko izcelsmi un dot skaidru skatienu par pašreizējo latviešu tautas traģisko stāvokli dzimtenē un vergu nometnēs. „Latviešu jaunatnei trimdā jāpilda no Sibirijas vergu nometnes izkļuvušā tautiešа iznestais testaments: „Kliedziet, jūs brīvībā esošie, mēs to nedrīkstām un neviens mūs arī nedzird!".

Par ALJAs viceprieksšēdi ASV rietumu apgabalam ievēlēja Annu Pluģi un 1966. gada jaunatnes dienas nolēma rikot Sietlā.

Inž. Alīs Keire referātā „Kā varam kalpot Latvijai" vērsās pret valdošo uzskatu, ka brīvību var atgūt tikai ar karu, pasvītrojot, ka šāds uzskats noved strupceļā un nokauj katru cīņas garu, jo nākotnes atomkaŗš apspiestajām tautām brīvības vietā sola pilnīgu iznīcību. Referents noraidīja arī līdzšinējo uzskatu, ka Latvijai jākalpo tikai ar upuŗu nešanu un ieteica kalpot ar personīgu labumu gūšanu. Palikšana pie latvietības jau ir liels personīgs ieguvums, tikai to nedrīkstam sevī noliegt, bet tas jāliek lietā. Arī atmodas laikā Kr. Valdemārs, deklarējot sevi par latvieti, kļuva pazīstams un tā personīgi ieguva. Tāpat J. Risbergs ar savu latviešа sīkstumu vispirms kļuva pazīstams kā „crazy Latvian," bet šodien ir lielas firmas prezidents. ASV pastāvošie daudzie klubi un arī politiskās partijas nebalstās uz idejām, bet gan uz tiem, kas grib iegūt personīgus labumus — izcilāku sabiedrisko stāvokli, lielākas algas. Arī latviešu sabiedriskā un kultūrālā darbība un Latvijas brīvības izcīnīšana jābalsta uz šīs bāzes. Katram skaidri jāapzinās, ka arī tagad, sastādams draudzē vai organizācijā, iegūst no tās vairāk nekā dod.

Dr. V. Nollendorfs referātā „Ceļi, neceļi un krustceļi," analizējot latviešu sabiedriskās un politiskās rosmes un zaudējumus aizvadītajos 20 gados, konstatēja, ka svarīgākais darbības lauks, uz kuŗu virzāms viss trimdas potenciāls, ir pretkomūnistiskā cīņa ar garīgiem ieročiem, pievēršoties darbības laukam tieši okupētajā Latvijā. Trimdā jārada idejiskais centrs sakaru uzņemšanai ar pretkomūnistiskiem darbiniekiem dzimtenē, jo apspiestajā Latvijā šādam centram, kas izstrādātu un saskaņotu cīņas stratēģiju, grūti nodibināties un eksistēt. Sabiedriski-politiskajā laukā esam nonākuši krustceļos, kuŗos jāizšķiras, vai iet pa veco ceļu, vai lauzt jaunu un platāku, pa kuŗu varētu iet kopā vecākā un jaunākā paaudze.

Paneļdiskusijas par tematu „Trimdinieki vai emigranti" vadīja I. Bergmanis, paneļī piedalotīties J. Klīdzējam, A. Stumbram, V. Nollendoriam, A. Keirem, J. Jaunzemim un G. Stumbram. Ļoti spraigās diskusijās izkristalizējās doma, ka uz latviešiem svešatnē būtībā nevar attiecināt nevienu no šiem jēdzieniem. Gandrīz visi latvieši, pirms 20 gadiem atstājot dzimteni, jutās kā trimdinieki, bet šodien daudzi jūtas kā emigranti, jo laiduši dziļas saknes svešajā zemē. Par trimdiniekiem šodien jāuzskata tikai tie, kas paturējuši garīgo Latviju un ziedo savu darbu, domas un līdzekļus latviešu kultūras celšanai un Latvijas brīvības atgūšanai cerībā, ka reiz pats vai bērni varēs atgriezties tēvzemē.

Koncertā piedalījās Dzintra Zommere (soprāns), Ināra Upmane (klavieres), Ivars Caide (tenors), Egils Ozoliņš (klavieres) un Dainis Turaids (klavieres). Jaunā baletdejotāja Ieva Turjāne izcēlās ar patīkamu viegluma un ieejūtu dejās. Sietlas tautas deju grupa Kamoliņš uzstājās ar labi iestudētām dejām. Sadraudzības vakarā bija arī jautrie priekšnesumi labas gaumes robežās J. Jaunzema vadībā. Gleznu skatē ar saviem darbiem piedalījās Ervīns Antons, Gvido Augusts, Ivars Hirš, Daumants Špore un Raimonds Slaidiņš. Rakstnieku rītā savus dzejoļus lasīja Olafs Stumbrs, Valters Nollendorfs un Ivars Lindbergs, bet prozu — Benita Veisberga. Skaists bija jauniešu brauciens kuģī, latviešu dziesmām līgojoties līdz ar kuģi spēcīgajos okeāna viļņos.

Visaizņemtākās jaunatnes dienu laikā bija reģistrācijas, informācijas un izvietošanas biroja darbinieces Gunta Zalte, Maija Gudrā un Ieva Bluķe, kuŗas 3 dienas atradās „pilnīgā telenkumā." Tāpat noreti sviedru lāses no pieres norauša Uldis Nollendorfs skrienot, lai visas norises izkārtotu un saskaņotu.

T. Ellis

NUJORKA

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes bērnu nometnē Katskilu kalnos šovasar piedalījušies 260 bērnu. Trešā daļa no nometnes dalībniekiem bijusi citu draudžu piederīgo bērni, bet viens — citas tautības piederīgais. Nometnē runāja tikai latviski. Arī Pakistānas vecāku bērns, kaut tumšākā miesas krāsā, runāja tikai latviski un dažreiz labāk nekā latviešu bērni.

Nujorkas draudzes Bronksas rajona izloze par labu nekustama īpašuma izdalīšanai notiks 26. septembrī Mīķeļa tirgū Arlingtona zālē, 23 St. Marks Pl., Manhatenā. Izlozēs 1000 dolaru kilu zīmi, pusdienas servizi, putekļu sūcēju, tautiskus izstrādājumus, gleznu, kristāla traukus un citus laimestus. Lozes atpakaļ sūtāmas līdz 15. septembrim uz P. O. Box 95, New York, N. Y. 10033.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ITAKA

No Skenektedijas (N.Y.) uz Itaku pārcēlies prof. Juris Hartmanis un strādās Cornell universitātē par profesoru kompūteru zinatnēs. Dr. phil. gradu Hartmanis ieguvis 1955. gadā Kalifornijas technoloģiskā institūtā, ir bij. Latvijas armijas štāba priekšnieka ģen. Hartmaņa dēls.

Vēstures prof. A. Ezergailis savā īpašumā ieguvis 2 akru zemes gabalu ar dzīvojamo māju, kuŗā iekārtojies turpmākam zinātniskam darbam. Viņa adrese: 1157 Danby Rd., Ithaca, N.Y., 14850.

KALAMAZŪ

Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansamblis ar M. Zīverta komēdiju „Joks ir nopietna lieta" viesosies 16. septembrī, plkst. 7 vakarā Civic auditorijas telpās S. Park un South Ielu stūrī. Ieejas biļetes 2.50 dol., skolēniem 1.50 dol.

Gleznotāja Arvīda Lapsiņa izstāde notiek 18. un 19. septembrī Latviešu b-bas namā, 2319 Amherst ielā. Izstādi atklās 18. sept., plkst 5.30 un tā būs atvērta līdz 9 vakarā. Otrā dienā atvērta no 2—8 vakarā.

KLIVLENDA

DV apvienība, turpinot iesākto sarīkojumu sezonu, 17. septembrī rīko rakstnieka plkv. A. Plensnera referātu par tematu „Kur pamatojas latviešu valstiskās patstāvības dziņa." Referāts notiks DV mītnē pl. 7.30 vakarā — 4939 Broadway Ave. 16. septembrī DV mītnē pl. 7 vakarā notiks gadskārtējais vanadžu kopas rīkotais bazārs-balle. Izlozēs vērtīgus priekšmetus — gleznas, tautiskus izšuvumus, koka un keramikas izstrādājumus u. c. Bazāra atlikums par labu vietējai aprūpei. Apvienības valde arvien pieņem ziedojumus Garezera vajadzībām. Līdz šim saziedoti 293 dol.

Klivlendas latviešu pensionāri organizējas. 16. septembrī DV mītnē notiks pirmā sanāksme, kuŗā izraudzīs pagaidu valdi pensionāru apvienības dibināšanai. Sanāksme notiks pl 11 dienā — 4939 Broadway AVE.

GRAND RAPIDI

29. augustā uz 80 mūža gadiem atskatījās jelgavniece Pauline Ešmane. Jelgavā viņa pavadījusi savu bērnību un jaunības dienas, vēlāk, pēc apprecēšanās, pārgājusi dzīvot uz Rīgu, kur viņas vīrs strādājis par burtlici. Gimenē izaudzinājusi dēlu un meitu, kas abi atrodas brīvajā pasaulē. Jubilāre ieradās ASV no Latvijas 1961. gadā un apmetās uz dzīvi pie meitas un znota A. Rēdlicha, kuŗi bija rūpējušies par gavilnieces dzimšanas dienas atzīmēšanu.

Grand Rapidu latviešu krājaizdevu sabiedrības sapulci vadīja valdes priekšsēdis T. Zeltiņš un protokolēja sekretārs J. Geriņš. Tā bija sasaukta dažu sabiedrības statūtu pantu grozīšanai un papildināšanai, kas galvenokārt bija nepieciešams sakarā ar Kalamazū nodaļas darbību. Cita vidū pieņēma grozījumu, ka valdei tiesības nozīmēt atsevišķu personu, kas tiesīga uzņemt biedrus; tāpat sevišķa valdes uzticības persona var pieņemt aizdevumu pieprasījumus, un treškārt — vīra, kreditsabiedrības biedra miršanas gadījumā sieva automatiski kļūst kreditsabiedrības biedre, par ko vēlāk seko valdes lēmums.

DV apvienības vanadžu kopas organizētais Bērtuļu tirgus notika 29. augustā agr. V. Pogas saimniecībā pie Loveles. Tirgū bez parastajiem apmeklētājiem ieradās žīdu (N. Šūbiņš un M. Rozīņa) un čigānu (A. Balodis un E. Brūna) pāris, tērpušies piemērotos kostīmos ar attiecīgiem atribūtiem. Darbojās desu bode, puķu un augļu stends; bija gādāts arī par piemērotu mūziku, bet dejas mīļotāju bija pamaz. V. Z.

GUNTIS ZARIŅŠ MIRIS . . .

Londonā 10. septembrī savē dzīvoklī pēkšņi miris rakstnieks Guntis Zariņš, kas bija sācis saprašanos ar Latvijas okupantiem. Nāves iemesli būs zināmi pēc sekcijas. Rakstnieks atstāj sievu — dzejnieci Moniku Zariņu un divus dēlus. Pēdējā laikā G. Zariņš slimoja, bet bija atkal sācis strādāt kādā slimnīcā Londonā. Viņš bieži runājis, ka drīz jāmirst un rakstījis romānu, kuŗu varēšot publicēt tikai pēc viņa nāves.

LATVIEŠU JAUNATNES DIVREIZDIVI

No 30. augusta līdz 1. septembrim —

Pirmdienas rīts Divreizdivi nometnē uzausa jauks un saulains. Visi 107 dalībnieki uzmodās pārsteidzoši žirgti, jaunu domu un diskusiju saliedēti draudzīgā vienībā. Sāka jau parādīties nometnes īstais noskaņojums, kas nedēļas beigās bija stipri jūtams: nometnē neieradās, lai izklaidētos, bet lai iegūtu latviskas zināšanas; ne lai tās aizmirstu nedēļu vēlāk, bet lai izmantotu turpmākās gaitās.

Šī nostāja bija ļoti manāma kārtējās puduŗu sanāksmēs, kuŗās jaunieši novērtēja, kas dienā iegūts, kas patika, kas nebija tik vērtīgs, ko varētu uzlabot. Lielākā atsaucība bija tiem lekcijas, kas referātus nelasīja, bet, brīvi runājot, iepazīstināja ar tematu, atstājot laiku jautājumiem un diskusijām, kuŗās visi varētu piedalīties.

Patika arī tie darba posmi, kuŗos bija iespēja izlietot to, kas iemācīts. Sekojot J. Kļaviņa lekcijai un demonstrējumiem par latviskām rotām, tautiskā mantojuma puduŗa dalībnieki sāka slīpēt dzintarus un tos apstrādāt, lai varētu iekalt rotās. Tāpat teorija un prakse saliedējās vadītāju māku puduŗa programmā: J. Kļaviņš attēloja un atrisināja sarežģījumus bērnu nometnēs, un Dr. Nollendorfs stāstīja par jaunatnes puļciņu darbu ievirzi un paņēmieniem. Tad notika „darba sanāksme", kas vienveidīgi lietojama pulciņu un nometņu veidošanai, kuŗā katrs varēja izmēģināt, ko no lekcijām ieguvis.

Kursanti iepazinās arī ar nometnes bibliotēku, kuŗā bija pieejami jauni un veci izdevumi kā paliglīdzekļi mācībām. Viņi saņēma norādījumus, kā un kur var iegūt reti atrodamu papildlasāmvielu par tēmatiem, kuŗos ieinteresēti. Tika uzsvērts, ka mācību ceļs Divreizdivi tikai sākas, bet tas katram jaunietim jāturpina pašam.

Viena no saistošākām stundām visā nometnes nedēļā bija tā, kuŗā prof. A. Spekke kavējās atmiņās par savu darbu pēdējā Latvijas valsts prezidenta K. Ulmaņa laikā. Par šo nozīmīgo posmu Latvijas vēsturē jauniešiem maz zināms, kādēļ tuvāks ieskats Ulmaņa domās un mēģinājumos bija vienreizējs pārdzivojums.

Bija arī tādi puduŗi, kas vēlējās citiem parādīt savus interesantākos lektorus. Viens bija literatūras un valodas puduris, kas rīkoja pirmdienas vakarā „rakstnieku cēlienu". Dzejnieki O. Jēgens un J. Krēsliņš lasīja savus dzejoļus un atsevišķus atdzejojumus no F. Villona senfranču balādēm; Dr. V. Zeps ievadīja savu priekšlasījumu ar humoristisku uzrunu, papildinātu atkal ar tulkojumiem — šoreiz latviešu tautas dziesmām žīdu valodā, tad turpināja ar izvilkumiem no satīras „Kurbads, kēves dēls"; Dr. V. Nollendorfs uzstājās ar satīru un dzeju. Vakaru pabeidza ar G. Saliņa dzejoļu izlasi.

Šai dienā un sekojošās liela daļa lekciju un nodarbību bija saistīta ar tematu „Mūsu tuvie un tālie mērķi," par kuŗiem runāja nometnes vadītājs B. Rubess. Mērķus izprata — pirmkārt, kā kopt un saglabāt mūsu valodu un tradīcijas; otrkārt, kā panākt latviešu tautas pašnoteikšanās tiesības Latvijā. Mērķiem tomēr trūkst nozīmes, ja tos nevar attiecināt uz tautu kā vienību, tādēļ ir liela vajadzība mums iegūt pēc iespējas vairāk informētības par latviešu domām un centieniem okupētajā Latvijā, kā arī viņiem darīt zināmu to, ko darām mēs. Ne viens, ne otrs nav caur oficiālām iestādēm iespējams, bet daudz veram uzzināt no tiem, kas pēdējā laikā no Latvijas izceļojuši. No šī avota nāca viela DV ASV valdes pr-ža V. Haznera referātam par okupēto Latviju un par turienes latviešu jaunatni, kas rādās lielā mērā neinformēta par brīvās pasaules latviešiem. Diskusijās konstatēja, ka efektīva metode, kā šo saprašanās trūkumu novērst, ir radio raidījumu atbalstīšana.

Mērķtiecīga darbība prasa arī to, lai meklējam atbalstu brīvajā pasaulē Latvijas neatkarības atgūšanas centieniem. Notika vairākas lekcijas, saistītas ar vietējo sabiedrību un valstsvīru iespaidošanu, un par mūsu „sabiedrotajiem" (Dr. V. Nollendorfs Dr. J. Peniķis) cita vidū attēloja sarunu starp latvieti un ASV kongresa pārstāvi, parādot grūtības, kādas rodas, kad cenšas bez pilnīgiem datiem un bez pieredzes pārliecināt valdības locekļus, ka apspiesto tautu stāvoklis prasa taisnīgu nokārtošanu. Šai posmā parādījās fakts, ka ir vieglāk gūt vēlamo reakciju plašā sabiedrībā, bet efektīvāk ir pārliecināt vienu cilvēku, kas atrodas iespaidīgā postenī.

Lai šī darbība būtu nozīmīga, nedrīkstam aizmirst arī latvisko — mūsu valodu, dziesmas, tradīcijas un mākslu. Vairums jauniešu, kas piedalījās Divreizdivi tautiskā mantojuma puduŗī, vēlējās ne tikai paši pazīt latvisko, bet arī to dot tālāk citiem. Viņi mācījās tautas dejas un dziesmas, lai mācītu citiem; mācījās arī, kā lietot latvisko ikdienā. Iegūto parādīja pārējiem 2 X 2-niekiem trešdienas vakara mīklē, kur močernos apstākļos, ar bērzu meijām izgreznotā telpā, uzveda latvisku pūra talku un mičošanu.

VĒSTULES NO LEKSINGTONAS NOMETNES

Nama mātei

SKAISTUMA JĀIEVĒRO TIRĪBA

Daiļums un piemīlība vienmēr nav dāvana, reizēm tās ir rūpīga darba rezultāts, varētu teikt — atalgojums par pielūktām pūlēm. Skaistums jākopj kā puķe dārzā, kā skaista lieta, kā viss, ko mēs mīlam un par ko rūpējamies. Runājot par skaistuma kopšanu, jārunā arī par kosmētiku. Vārdu kosmētika bieži saprot tikai kā sejas ārēju uzpošanu un kosmētikas produktus uzskata par luksu, bez kā ļoti labi varētu iztikt. Īstenībā kosmētikai ir liela nozīme cilvēka dzīvē, jo ikvienam cilvēkam nepieciešami daži tās produkti ikdienas lietošanai.

Skaistuma kopšanas pirmais noteikums ir tīrība. Skaistuma kopšana iesākas ar peldi un labas ziepes (kosm. produkts) šeit nepieciešamas. Lai ādu uzturētu maigu un smaržīgu, ieteicams pie ūdens pieliet īpašās peldes eļļas, ko iespējams iegādāties dažādās smaržās. Bērni daudz labprātāk ies vannā, ja lietos burbuļojošās vannas eļļas. Lai virsējo darbā sastrādātās rokas atgūtu maigumu un vējā aprautā āda tiktu atveldzēta, ieteicams vannai pieliet Studio Girl šķidro lanolīnu. Šis produkts visvairāk līdzinās dabiskajām miesas eļļām, tādēj ļoti ieteicams un izlietojams dažādām vajadzībām.

Pēc vannas labs krēms rokām un sejai dos papildus labsajūtu Kam daudz jābūt uz kājām, tas nekad tās nedrīkstētu aizmirst, un darīs gudri, ja pēdām veltīs īpašu kopšanu. Ļoti labi šim nolūkam noderēs jau pieminētais lanolīns.

Marija Karole

MELVATON 45 RPM

skaņu plates

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4. Ont.

Alfrēda VINTERA iedziedājums ar REO orķestri DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒLU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZUPUĶU ZIEDS — valsis,

Pasūtinājuma Nr. 6201.

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZIVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstrots.

Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DŽESA SVITA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais džesa orķestris, diriģents E. Svarcs.

Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar ork. SNIEGA PĀRSLAS — fokstrots, DZIESMA TEVI SAUC— lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNIBAS UGUNSKURS — fokstr.

Nr. 6205

Jāzepa Vitola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLIŠI ZEMZARITI, DZELTENS MANIS KUMELIŅS. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STŪRU STŪRIEM TĒVU ZEME. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. ŠIJA AUZAS TAUTU MEITA t. dz.

Nr. 6208

DZIMTAS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNĪCA — valsis. RAMONA — lēns valsis.

Nr. 6210

O DONNA KLĀRA — tango potp. JAUNĀ BĀBELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?

Nr. 0—632

TEIC MEITENE TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTS. ANTON—ANTON — fokstrots.

Nr. D—1018

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTA ROZE — dziesma, TAUTIEŠU MANI PAVADIJA — VILTĪGAS ACIS — tango. DZIVES RAŽIŅŠ GRIEZAS — valsis.

Nr. D—1024

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvīda Sundiņa orķestri VĒL REIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.

Pasūtinājuma Nr. 2591

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NELAUSIM IEROČIEM ROSET — marša dziesma, ES VĒLOS PĀRNAKT — lēns valsis, KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.

Nr. 2592

Edgāra Dim a iedziedājumā(reiz. duetā) ar A. Sundiņa orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENĪT — valsis, PAR VELTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.

Nr. 2593

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundiņa ork. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RIGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEICA AŠAUCAS — A. Vintera fokstr., ŠTEDI - REDI — kupleja fokstr.

Nr. 2594

Iespēlējuši A. Vintera Jautrā kapella, SIRMGALVJA STĀSTS— A. Vintera mel. potp., OLGAS POLKA — polka, KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.-fokstr., LAI TĀ BŪDA RŪC — polka.

Nr. 2595

TRIS AUTORU

laikmetīgas mūzikas plate

Aleksandra Okolo - Kulaka — *Koncertmūzika četrās daļās čellam un klavierēm.* Ideja ņemta no četru latviešu gleznotāju darbiem.

Alberta Jēruma — *Rezignācija,* komponēta 1941. gadā, parāda komponista laikmetīgu pieeju tīri romantisku tematu apdarē.

Tālivaldis Ķeniņš — *Diversijas* par čigānu dziesmu rakstītas 1958. g., ņemot par tematu kādu čigānu melodiju.

Dzidris Treimanis — čello.

Mirdza Nāruna — klavieres.

Ilgspēlējoša. Cena $ 5.00

LATVIEŠU DZIESMAS:

Skan zvani, Aizejot — Alfreds Kalniņš. Dainu Vēl tu rozes plūc — Em. Dārziņš. Kā zeķģus — zeme — Bruno Skulte. Jaunībai — Em. Dārziņš. Em. Dārziņš.

Ilgspēlējoša plate. Cena $ 3.75

Ļoti jaukas dāvanas saviešiem un sveštautiešiem.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

VECTĒVA ZINTIS

Par pagātnes nenicināšanu

Lai nevienu nenicinām savu un savas tautas pagātni, jo ikvienam mums mūsu pagātne ir tā, no kuras varam mācīties, kā kas nebija vai kā bija jādara. Kam sveši būs pagātnes ideāli, tam arī dzīves šodiena var paiet garām nesaprasta.

Par iecelšanu saulītē . . .

Lai ticam un sekojam mūžīgajām gara vērtībām, jo tās, saules mūžu dzīvodamas, iecels saulītē arī to, kas tām sekos.

Par mūzības vainagu

Ja mākslas darbam nav nekādas idejas, tad arī visvirtuozākā technika nepiešķirs tam mūzības vainagu.

Par apdzēstu vai nobendētu jūsmu

Ja tu esi latvietis, tad dari, ko dari dams, bet paturi modru savu jūsmu par visu latvisko! Apdzēsta vai nobendēta jūsma reiz sauks tevi tiesas priekšā . . .

Par tradicijām

Tradicijas nav iegemamas kā vitamīnu piles; tradicijās ir jāaug ar visām mūsu garīgām dotībām, soli pa solim, lēni un pakāpeniski.

Par darbu un sirdi

Ikviens labs darbs darāms ar sirdi, un ikvienam darba daritājam jācenšas savā darbā ielikt visu to labāko, ko nesam savā sirdī. Bet lai mūsu iecerētie labie darbi labi arī izdotos, — lai esam vienmēr saskaņā ar savu sirdi.

Edvarts Tūters

Dzejnieka mistiska pazušana

(Pārnesums no 3. lpp.)

nes un nakti pārgulēja manā dzīvoklī, viņš atzinās, ka pēc dabas esot pesimists. Tas gaišais, dzīvespriecīgais, kas dominējot viņa dzejā un prozā, esot tikai dzīves virspuse, tā sakot, maska ar kuru dzejnieks iziet laudīs. Ja jau pasaulē esot tik daudz bēdu un skumju, vai tad lai viņš vēl no savas puses tās pieliktu klāt? Nē, katram pašam savu bēdu esot diezgan, vajagot kaut kā gaiša un līksma.

Šai zinā V. Veldres domas saskanēja ar Rūd. Blaumani, kas arī rakstīja savas joku lugas un humoristiskos dzejoļus, lai laudīm būtu ko pasmiet ies un uzjautrināties.

Arī prozas darbos (romānos „Dižmuiža" un „Dēli un meitas", vairākos stāstos un novelēs un savos īpatā stilā uzrakstītos ceļojumu aprakstos „Ceļi un cilvēki", „Dzīve pie jūras" un citos darbos) V. Veldre paturēja to pašu gaišo, vietām tīri rotaļīgo stilu. Būdams dzimis lirikis, Veldre tomēr nekad prozā necentās apzinīgi ieaust lirikas elementus, tā sakot, to izskaistināt dažādiem epitetiem. Viņš centās prozā pēc lietiškuma. To labi var redzēt viņa romānā „Dižmuiža", seviški tā beigās, kur muižas degšana fiksēta protokoliskā secībā ar pulksteņa precizitāti.

V. Veldre augsti vērtēja mūsu dižā prozista Kārļa Zariņa stilu; no ārzemniekiem — G. Flobēru. Pats pret sevi V. Veldre bija stingrs prasībās kā stila, tā izteiksmes ziņā. Viņš arvien alka pēc lielākas pilnības, nebija apmierināts ar sasniegto.

Viņš solījās uzrakstīt romānu, kura „varonis iet caur dzīvi ar vaļēju mēteli un pacelu galvu . . ." Dažreiz viņam pašam patika nostāties tādā pozā: kad Veldre bija iebraucis Rīgā, tad, apmeklējot „Brīvās zemes" redakciju, viņš arvien strauji atvēra durvis un, brīdi palicis tajās stāvam, noraudzījās caur acenēm, drusku savelkot lūpu kaktiņus saspringtā dzinātā smaidā, un tad sprāga vaļā kāda asprātība vai izsaucienš.

Bet citādi Veldre bija klusas dabas, bez ārēja skaluma, vienkāršs un sirsnīgs. Viņa attieksmes pret citiem cilvēkiem bija dibinātas uz principa: „Darīet cits citam labu. Ja visur valdīs labais, tad launums nekur nevarēs patverties." Var redzēt, ka viņš vēl pēdējā brīdī, rakstot atvadu vēstuli, domājis par to, izsaukdamies,— kaut visiem labiem cilvēkiem labi klātos!

Tā var darīt tikai idealistiski noskaņots cilvēks.

REĀLAS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

lā slejā, bet — cik no šīs jaunās latviešu inteliģences paņem latviešu laikrakstu rokā? Prieks un lepnums palicis tikai vecākiem par to, cik akadēmisko grādu ieguvušā meita vai dēls labi izskatās, bet kad rodas mazbērni, tad ar tiem vairs nevar latviski sarunāties, un mazbērniem vecais tēvs vai vecā māte, kas tos palīdz auklēt, jāpaņem pie rokas, lai ar zīmēm parādītu, ko vēlas, nerunājot nemaz par jauktajām laulībām, kurās latviešu vecāki vispār palikuši bez valodas ģimenē. Skaistas mājas ir iepirktas un izmaksātas, bet latviešu valoda no tām būs padzīta. Ir savādi, ka jauktās laulības apsēdušas tieši izglītotākās latviešu ģimenes, kuŗu tēvi ir aktīvi latviešu sabiedriski darbinieki, organizāciju amatvīri un cītīgi latvietības aizstāvji. Tā latviešu agronoma izstudēts dēls apprec italieti, veca latviešu redaktora meita salaulājas ar spānieti u. t. t. Mēs bieži esam dzirdējuši pārmetumus vecākiem, ja bērni ģimenē nerunā latviski. Kam lai izsaka pārmetumus, ja pieaugušie bērni dodas jauktā laulībā?

Latvijas brīvvalsts laikā teica tā: Kam vairāk dots, no tā tiek vairāk prasīts. Kā to rāda nupat minētie statistikas skaitļi, tagad šis jēdziens apgriezts otrādi. Stipendiju fondus mīl visi, bet latviešu baznīcā un organizācijās jāvelk iekšā ar valgu. Šinī kontinentā personiskās dzīves ērtību vilinājumi ir tik lieli, ka aizmirstas viss, kas šīs ērtās dzīves priekšnoteikumus nodrošinājis. Būtu veltīgi šai zinā ar varu ko izspiest. Nacionālā apziņa un nacionālais pienākums meklējams katra cilvēka garīgajā struktūrā. Kur šo elementu nav, tur tos arī veltīgi meklēt. Un būsim pavisam atklāti — nacionālam pienākumam jābūt arī fizioloģiskā nozīmē; ja tāda nav, tas ir solis uz tautas kapu. Mēs varam tikai runāt, bet dzīves norises iet pavisam citā virzienā. Nav ticams, ka radīsies spēki, kas šīs norises ievirzītu tautas dzīvības gultnē, ja tādu nebūs mūsos pašos, mūsu tautas nākotnes saglabātājos tieši fizioloģiskā nozīmē.

Echo

ASV BAZNĪCAS

AURORA

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

ČIKĀGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons. Tel. FI 3 - 2420.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Livenāls, tālr. WE 3 - 9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā, Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brīžiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raiditājs. Tālrunis 261 — 4218.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raiditājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „E", Toronto.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331

Toronto Sv. Andreja baznīcā 19. septembrī, plkst. 3 Svētdienas skolas mācības gada sākuma dievkalpojums. Bērnu reģistrēšana Sv. skolai.

26. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola.

Jauniešu grupai, sākot ar pilniem 12 gadiem, sanāksmes un mācības sāksies 10. oktobrī, plkst. 2.30. Mācības notiks divas reizes mēnesī.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510

Sv. Jāņa draudze tel. 921 - 3327. 360 Balmoral Avenue, Toronto 7.

19. septembrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

26. septembrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums un svētdienas skolas darba atsākšana.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

19. septembrī, plkst. 2. p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

26. septembrī, plkst. 2 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlit pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 3 p. p. draudzes vakars baznīcas augšas zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

19. septembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem, pl. 10.45 Bībeles klašu stunda.

Kas vēlētos iesvētīties nākošajā vasarā, lūdzu pieteikties pie mācītāja līdz š. g. 1. oktobrim.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

LONDONA

Māc. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā

NIAGARA

Niagaras Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224 - 5195.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

19. septembrī, plkst. 3 p. p dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē izrādīs krāsu un skaņu filmu par archibīskapa K. Kundziņa dzīvi

Sestdien, 2. oktobrī, plkst. 6. vakarā Pļaujas svētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Roseĉale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3226.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave

19. septembrī, plkst. 1.30 dievkalpojums un svētdienas skola.

Piektdien, 24. septembrī, plkst. 7.30 vakarā jaunatnes stunda draudzes namā.

26. septembrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums; pēc tā Bībeles stunda.

3. oktobrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētību mācību stunda.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Coldbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

No 6.—24. septembrim mācītājs ir atvaļinājumā.

26. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Presbiteriāņu baznīcā.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 2906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Woodbine Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misionāra ēģiptiešu dievkalpojumi notiek katru svētdienas plkst. 3 vakarā — 100 Woodbine Ave.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

KRĀŠŅUMA DĀRZU izplānošana un ierikošana.
Koki, krūmi un citi materiāli dārzu vajadzībām

Aleksandrs Gailītis

79 Pegasus Trail, Scarboro, Ont., tālr. 284—6715

MŪSU

ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem US $

A-1 1 Šveices cēltērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķu.
41.— + Licence un porto 7.80 = 48.80

A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskrekls, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 glīti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi
29.- + Licence un porto 7.80 = 36.80

A-7 2 nailona virskrekli, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi
30.- + Licence un porto 7.80 = 37.80

Dāmām US $

A-2 1 Šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsaiti, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu
43.— + Licence un porto 7.80 = 50.80

A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, silts („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās)
27.— + Licence un porto 7.80 = 34.80

A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakškleitas, 2 zīda galvas lakatiņi
48.— + Licence un porto 7.80 = 55.80

Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m garām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Pasūtījumi nododami:
DV GRĀMATNICĀ — SAIŅIŠU NODAĻĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. septembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Latviešu dziesmu vakars — Zenta Beķeris.

2. oktobrī — **ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.**

3. oktobrī — pl. 5 pēcp. Latvijas universitātes dibināšanas atceres akts un koncerts Latviešu namā.

8. oktobrī — plkst. 8.15 gadskārtējā latviešu inženieru balle Kanadas japāņu kultūras centra auditorijā, 123 Wynford Dr., Don Mills.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

No 9. līdz 11. oktobrim—LNJAK 11. kongress Latviešu namā.

10. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce un priekšnesumi — Sauciens no Golgatas vadībā.

16. oktobrī — Latviešu Nams A/S rīko savā namā Plaujas svētku balli — bazāru.

17. oktobrī — plkst. 8.30 vak. operdziedātājas Renātes Gütmanes (no Vācijas) dziesmu un āriju vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

22. oktobrī — pl. 8 vak. Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātŗa viesizrāde T. Viljama IGUĀNAS NAKTS — A. Tipāna režijā.

24. okt. pl. 6.30 — Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātŗa viesizrāde T. Viljama IGUĀNAS NAKTS —A. Tipāna režijā.

28. oktobrī, plkst. 8 vak. Latviešu namā reliģiski - ētisku pārdomu vakars Māc. R. Ekšteins.

30. oktobrī — pl. 8 Latviešu namā Krizantēmu balle.

31. oktobrī — pl. 5 p.p. Latviešu namā komponista A. Okolo - Kulaka 25 gadu mūziķa gaitu jubilejas koncerts.

6. novembrī — TLB un DV Toronto nodaļa Latviešu namā rīko Mārtiņvakaru.

6. novembrī — Studenšu korporāciju kopas gadskārtējais tējas vakars Igauņu namā.

13. novembrī — Lāčplēšu svētki Saulainē.

14. novembrī — pl. 6 vak. Latviešu namā J. Raiņa 100 g. dzimšanas piemiņas vakars — LPE Kanadas kopa.

24. novembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

25. novembrī — plkst. 8.30 vak. pianista Uģa Granta (no ASV) klavieru vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

26. novembrī — plkst. 8 vak. DV TK 15 gadu jubilejas izrāde J. Raiņa „Zelta zirgs" North Toronto Collegiate Institute, 17 Broadway Ave.

27. novembrī — plkst. 7 vak. DV TK un DV Toronto nodaļas 15 gadu atceres akts. Plkst. 8 vak. J. Raiņa „Zelta zirgs" izrāde North Toronto Institute, 17 Broadway Ave.

4. un 5. decembrī — Kanadas Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš Latviešu namā.

11. decembrī — pl. 8 vak. Čikāgas Piecīšu koncerts Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

HAMILTONA, ONT.

18. septembrī, plkst. 6.30, Connaught Hoteļa Sheraton zālē notiks Hamiltonas DV nod. 15 g. darbības atceres svinības. Svētku runu teiks bij. Sab. lietu ministrs A. Bērziņš. Piedalās DV teātris.

2. oktobrī — pl. 7.00 HLB dāmu komitejas Mikeļa tirgus HLB namā, 16 Queen St. W.

16. oktobrī — pl. 7.30 HLMMK sezonas noslēguma balle Rainbow zālē, Sanford un King ielu krustojumā.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Salc zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ie-

Toronto Izglītības va

VAKARA KUR
JAUNKANADIEŠ

BLOOR COLLEGIATE INSTITUTE
1141 Bloor St. W. (pie Dufferin) — pirmdienās, otrdienās, trešdienās un ceturtdienās.

CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE
570 Shaw St. (dienvidos no Harbord) — pirmdienās un trešdienās

EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE
16 Phin Ave (pie Chatham) — pirmdienās, otrdienās, trešdienās, ceturtdienās

HUMBERSIDE COLLEGIATE INSTITUTE
280 Quebec Ave. (pie Humberside) — pirmdienās un trešdienās

KING ED
PUBLIC
Bathurst
lege —
trešdienās

OAKWOOD
INSTITU
991 St. Cl
wood) —
dienās

NORTH TO
COLLEGI
17 Broadv
mežos no
no Yonge
un trešdi

PARKDAL
INSTITU
209 James
Queen W.
trešdienā

PARKWAY VOCATIONAL SC
1 Danforth Ave., (austrumos no viaduk
trešdienās

REĢISTRĀCI
Reģistrācija mīnētajās skolās notiks septembrī, plkst. 7 vaka
Kursu maksa $5.00
Mācības sāksies 1965. gada 27. plkst. 7.30 vakarā.

MĀCIBAS
1. gadā — angļu valodas pamatmācība ies un lasīšana;
2. gadā — runāšana, lasīšana un rakstīšana
3. gadā — sarunas, lasīšana, rakstīšana, p cība, angļu domraksti pamatskola
4. gadā — sarunas, angļu domraksti un gr apjomā.

3. un 4. gada kursantiem iespējams nolikt apjomā.

Universitātes iestājprasības angļu valodā: ņem ir zināšanas angļu valodā 10. kl. apjo mājuši iestāties universitātē, ieteicams reģi legiate institūtā.

Vienreizēja izdevība — kursanti, kas runā a nepieciešamas zināšanas lasīšanā, rakstos, aritmetikā, 1.—4. kl. apjomā, lūgti reģistrēti institūtā vai Parkway Vocational skolā.

MĀCIBU APJO
Pamatzināšanas angļu valodā — zinātniski iz kanadiešiem mutes vārdos, lasīšanā un rak kumi; informācija par pavalstniecību; Kana tāji; diskusijas grupās; palīglīdzekļi; mācīb zināšanu grupām.

Informāciju var saņemt minētajā pēc 20. septembra, vakaros

Graham M. Gore
Izglītības vadītājs

LP 8

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģe Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCH J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDĪ TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīg kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, s

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:

Reitera koris ar simf. ork. diriģents T J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Meln ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NA E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKT VES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZ NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VER

LP 7

Adele Pulciņa - Karpa, soprāns; Latviešu St rītis, V. Ruševics, E. Vīnerts, A. J. Vītols PIE TAVA AUGSTA BALTA LO NAS; MAN PRĀTA STĀV; MAZIŅŠ BIJU, Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8

Marisa Vētras dziedoņi, A. Stromber A. Strombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cīrulis, ba NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEG Vicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MAT MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRIZ P Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Stromb Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PRO REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš A M. MacVicar, soprāns; A. Štrombergs PILNA DU M. Bērziņa, alts, A. Ķivlenieks, tenors; M UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Ķivlenieks, A. JURKA, PUIKA, MADI ĶĒRA A. Ķivlenieks; SEGLOJU MELNO KUIĻI M. Vētra (60 g. v. TIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALP Vicar, A. Ķivlenieks, J. Cīrulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, ĀKA, BIRZTALIŅA IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MIĻA SK pe - Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GL IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mec DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶ rita un Gunārs Larsens.

LP 12

Ksenija Bidiņa, mecosoprāns, Josephine Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: Su Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabā guziņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdzi cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projā 8 tautas dziesmas:

Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Mārsaus, te ger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEI AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀ TIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora due RABOTA ZĪLE BRĒZA, NO JŪRIŅAS IZPELĒ J. Vītols AIJĀ, ANCĪT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors R E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A MA KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAU verte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅ te; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; E. VAKARS, solo V. Brodiņa.

Toronto Izglītības valde

VAKARA KURSI JAUNKANADIEŠIEM

BLOOR COLLEGIATE INSTITUTE
1141 Bloor St. W. (pie Dufferin) — pirmdienās, otrdienās, trešdienās un ceturtdienās.

CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE
570 Shaw St. (dienvidos no Harbord) — pirmdienās un trešdienās

EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE
16 Phin Ave (pie Chatham) — pirmdienās, otrdienās, trešdienās, ceturtdienās

HUMBERSIDE COLLEGIATE INSTITUTE
280 Quebec Ave. (pie Humberside) — pirmdienās un trešdienās

KING EDWARD SENIOR PUBLIC SCHOOL
Bathurst St., ziemeļos no College — pirmdienās, otrdienās, trešdienās un ceturtdienās

OAKWOOD COLLEGIATE INSTITUTE
991 St. Clair Ave. W. (pie Oakwood) — pirmdienās un trešdienās

NORTH TORONTO COLLEGIATE INSTITUTE
17 Broadview Ave. (1 bloks ziemeļos no Eglinton, austrumos no Yonge ielas) — pirmdienās un trešdienās

PARKDALE COLLEGIATE INSTITUTE
209 Jameson Ave. (dienvidos no Queen W.) — pirmdienās un trešdienās

PARKWAY VOCATIONAL SCHOOL
1 Danforth Ave., (austrumos no viadukta) — pirmdienās un trešdienās

REĢISTRĀCIJA

Reģistrācija minētajās skolās notiks 20., 21. un 22. septembrī, plkst. 7 vakarā.
Kursu maksa $5.00
Mācības sāksies 1965. gada 27. septembrī, plkst. 7.30 vakarā.

MĀCĪBAS

1. gadā — angļu valodas pamatmācība iesācējiem, runāšana un lasīšana;
2. gadā — runāšana, lasīšana un rakstīšana;
3. gadā — sarunas, lasīšana, rakstīšana, pavalstniecības mācība, angļu domraksti pamatskolas 7.—8. kl. apjomā;
4. gadā — sarunas, angļu domraksti un gramatika 8.—10. kl. apjomā.

3. un 4. gada kursantiem iespējams nolikt eksāmenus 8. kl. apjomā.

Universitātes iestājprasības angļu valodā: — kursantiem kuriem ir zināšanas angļu valodā 10. kl. apjomā, un kas nodomājuši iestāties universitātē, ieteicams reģistrēties Bloor Collegiate institūtā.

Vienreizēja izdevība — kursanti, kas runā angliski, bet kuriem nepieciešamas zināšanas lasīšanā, rakstos, pareizrakstībā un aritmetikā, 1.—4. kl. apjomā, lūgti reģistrēties Bloor Collegiate institūtā vai Parkway Vocational skolā.

MĀCĪBU APJOMS

Pamatzināšanas angļu valodā — zinātniski izvērsts kurss jaunkanadiešiem mutes vārdos, lasīšanā un rakstos; dienas notikumi; informācija par pavalstniecību; Kanada un tās iedzīvotāji; diskusijas grupās; palīglīdzekļi; mācības dažādu priekšzināšanu grupām.

Informāciju var saņemt minētajās skolās pēc 20. septembra, vakaros.

Graham M. Gore, *Izglītības vadītājs*
John V. Mills, *priekšsēdis*

VAI RAKSTĀT KĀDAM?

uz jūsu aploksnes jābūt:

1 *Adresāta vārdam*

2 *Ielas nosaukumam un numuram, vai pastkastītes numuram, apartamenta vai uzņēmuma apzīmējumam*

3 *Pilsētas, pagasta vai ciema, kā arī provinces nosaukumam*

4 *Jūsu vārdam un pilnīgai adresei aploksnes augšējā kreisajā stūrī.*

170 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIKIS LUNSKY

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto, LE 5-6792

Hamiltonas DV nodaļas

15 gadu darbības atceres svinības

š. g. 18. septembrī — plkst. 6.30 vak.

Connaught hotela Sheraton zālē.

Runās bij. Sabiedrisko lietu ministrs Alfreds Bērziņš.
Piedalās DV teātris. *Spēlēs Babecka.*

Ieeja uz aktu pret ziedojumiem, uz BALLI $2.00

Ielūdz Hamiltonas vanagi un vanadzes.

Izmantojiet mūsu starpniecību un iepriecniet saviešus Ziemas svētkos nosūtot kādu no zemāk minētiem saiņiem.

MŪSU STANDARTSAIŅI

CENAS US DOLAROS

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg čāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsi, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigaresu ..... $ 39.90

Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 22.70

Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90

Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ..... — 20 mārc. $ 22.70

Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50

Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīsi, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75

Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75

Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50

Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50

Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50

Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50

Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50

Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90

Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 36.50

Nr. 45 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāv. 38. mārc. 49.50

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Rakstiet: DV Grāmatnīcai — Sainīšu nodaļai,
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Tuvākai inf. zvaniet 921—7121.

PARSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIEŠU NAMS
meklē
VIRIEŠI UN SIEVIEŠI
daļējam darba laikam
nedēļas nogalēs.
Zvanīt 922—2931, Toronto.

Skaņoju klavieres, lietojot elektronisku skaņotāju. Izdaru arī nepieciešamos labojumus.
Kārlis Ranga
Zvanīt pēc pl. 7 vak.,
HO 3-9613,
Toronto

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Vajadzīgi DARBINIEKI
AUTO NOVIETNU KĀRTOŠANAI,
garderobes uzraudzīšanai, telpu tīrīšanai, trauku mazgāšanai.
Lūdzu pieteikties ar rakstu:
LATVIEŠU NAMS
TORONTO A/S
491 College St., Toronto 4, Ont.

AVENUE RD. — pie Eglinton
izīrējama istaba
ar virtuves lietošanu.
Zvanīt vakaros,
tel. 483—6105, Toronto

Dundas—Dupont
izīrējama
mēbelēta istaba ar virtuvi un ledusskapi.
Vēlams skolniecēm.
Zvanīt LE 4—7056, vakarā,
WA 1—7121 dienā.

BLOOR — SPADINA
izīrējama
MĒBELĒTA ISTABA
ar virtuves lietošanu, vēlams studentēm.
Zvanīt pēc pl. 5 vakarā,
tel. WA 5—7389

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1463, Toronto.

LATVIAN MUSIC

LP 3

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters
Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITĀCIJA; J. Vītols 5 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, driz pie Dieva.

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:
Reitera koris ar simf. ork. diriģents Teodors Reiters
J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NĀVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Kalniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 7

Adele Pulciņa-Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Noritis, V. Rušēvics, E. Vīnerts, A. Ozoliņš.
J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTA STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8

Marisa Vētras dziedoņi, A. Strombergs, klavieres.
A. Strombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cīrulis, baritons; MAZA BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MATES DZIESMIŅA M. MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRIZ PIE DIEVA I. Birne - Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Strombergs EJ, SAULĪTE Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavassars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LĪDAciņa M. MacVicar, soprāns; A. Strombergs PILNA UPE BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Ķivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. Strombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Ķivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA, MADI ĶERA A. Ķivlenieks; A. Strombergs APSEGLOJU MELNO KUIĻI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIESTIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. MacVicar, A. Ķivlenieks, J. Cīrulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DĀRZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MĪĻĀ SKŪPSTS. Ludmila Šepe - Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LP 12

Ksenija Bidiņa, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMĀS: Sudrabiņa lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguzīņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es sēdīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.
8 tautas dziesmas:
Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ' PUIKA — tenors ar vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA; A. Plieķis SIJA AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BRĒCA, NO JŪRIŅAS IZFELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCIT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVESUMA KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅĀ, solo E. Ziverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTI LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEMĒ, solo H. Holm un E. Ziverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDAT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E Jaunviksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CIRUĻA VEDĪBAS solo E. Ziverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svīta: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris; Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Kezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja pieguļā, Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Noritis.

LIGO LP 021

J. Reinholds LĪGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LĪGO DZIESMU VIRKNE, L. Vīgnera koris, diriģents Pītis LĪGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDAciņa, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners; J. Graubiņš TEK PURI PURI, MEŽI MEŽI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JŪRAS VAIDI; J. Vītols KLAUSIES, SPULGMA; E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS, Elfrida Pakule, soprāns: E. Dārziņš MANA LAIME, Arturs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns; M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBESĪ IET; J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz., Ērika Tipaine, soprāns.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork DŪKŅU SILS, SAULES SVĒTKI, L. Vīgnera koris, diriģents Leonids Vīgners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIECU TO LAZDIŅU, DZIEDATĀJA LĪGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MANĀKSI, BALELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA, T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGAS, vīru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I.Kalniņš JĀ, JŪRIŅA, TU MAN DOTU, lībiešu t. dz., vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRITA SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsa; E. Melngailis LABS ZĪRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK, BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUNI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Vīru vokāls kvartets, 4 tautas dejas: DANCOT GĀJU AR MEITĀM. Vokāls un instrumentāls ansamblis, ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LĪKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LUDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris; I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

LP 9

Paula Brīvkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zīvtiņa un meitiņa, 6. Kara kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čakstītes dziesma, 10. Pavasara ganības, 11. Glomena precības.
6 tautas dziesmas:
Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDAJ' TAUTU TĪRUMĀ; ES NEIETU TO ČELIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10

Ernests Māršaus, tenors, Valija Reizniece-Baranoviča, klavieres.
P. Šuberts SĀPES UN CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME: ARĀJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪZAM DZĪVOT, LATVIJA.

LP 019

A. Jurjāns TĒVIJAI, kantāte, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners.
J. Graubiņš KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA, jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš; Jēkabs Mediņš STĀDIJU IEVIŅU, sieviešu vokāls sekstets.

9 dziesmas bērniem:

A. Žilinskis KAKITS MANS, LELLES JAKA, ZIRNEKLĪTIS AUZ, SLIŅKAIS JĀNĪTS, V. Singajevska, bērna balss; A. Žilinskis, klavieres; J. Vītols KĀRLĪTIS, KAĶENĪTE, A. Vanags, tenors; V. Cīrule, klavieres; BALTĀ BĒRZA ŠŪPOLĪTE, E. Tipaine, soprāns; V. Cīrule, klavieres; P. Līcīte ŠŪPO MANI MĀMULĪTE, sieviešu vokāls sekstets; J. Vītols AIJĀ ŽŪŽŪ, LĀČA BĒRNIŠ, T. Kalniņa koris; diriģents T. Kalniņš

LP 020

Latviešu karavīrs tautas dziesmās
J. Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDAJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKRĒJA, PADZIEDĀSIM NU, BALIŅI; P. Jurjāns ES KARĀ AIZIEDAMS; J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LĪGAVIŅA.

Latgaļu tautas dziesmas:

AIZ AZARA AUGSTI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BĀRZI, SĒRMI ZYRGI, JAUNI PUIŠI, KAS MAN BEJA NADZEIVOT, ES SOVAI MAMEŅAI, BOLTA PŪCE AZARĀ; St. Broka latgaļu jaukts koris, diriģents Stanislavs Broks; LATGOLAS POLKA, kūkļu ansamblis; PYRMO DĪNA, ŪTRO DĪNA; STOVĒJU, DZIDOJU; VYSI MAN I VĒJI PYUTE; AI, GALDEŅI; NADŪD, DIVS, VEITULAM; MYUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu sīvīšu koris ar kūklēm, diriģente Tereze Broka; NAUTRAŅU POLKA, orķestris.

LP 023

Alfreds Kalniņš, dejas no baleta STABURAGS: 1. VALSIS, 2. ANDANTE AMOROSO, 3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDAĻS, 5. VALSIS, 6. MARSS.

10 TAUTAS DZIESMAS

Dziedot dzimu, dziedot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni kumeliņi, Smiekls man, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu dienu bites dzinu, Stādiju ieviņu, Tautiešam roku devu, Krauklīts sēž ozolā, latviešu simfonisks orķestris, diriģents Leonids Vīgners.

LP 024

E. Vīgners KĀ DAUGAVA VAIDA (Trimpula), vīru koris Tēvzeme ar ērģelēm, diriģents H. Medņis; A. Jurjāns LĪGOJIET, LĪKSMOJIET, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners; A. Žilinskis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rīta dziesmiņa, Cepurīte, Pavasara un dzenis, Sēņotāji, Pēteritis ar Mikeļiti, Skaišas zaķēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie zēni, Ziemas miegs, Svētki ledus pilī, Laba slava sniedziņam, Krusa un saule, Tausmītis, Negaiss, **J. Zābers, tenors,** pie klavierēm autors.

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.
CENA $6.00 + 3% PST.

SPORTS

TORONTO DV FUTBOLISTIEM NEVEICAS...

Pēdējās spēlēs līgas meistarībā Toronto DV futbola vienībai neveicās, trisspēlēs iegūstot tikai vienu punktu.

Īsti „melna diena" latviešiem izrādījās 29. augusts, kad nācās piedzīvot visnepatikamāko pārsteigumu, smagi zaudējot ar 1—7 (0—5) rezultātu pret pēdējā vietā esošo Spartas vienību. Pretinieks 1. puslaikā spēlēja ar spēcīga vēja atbalstu un DV futbolisti nespēja iejusties ļoti slidtajā laukumā; piedevām latviešu aizsardzība darbojās neattaisnojami vāji, kādēļ pretinieks, izmantojot katru tās kļūdu, beidza puslaiku ar 5—0 savā labā. Arī 2. puslaikā latvieši neprata izmantot vēja atbalstu un pārvarēt Spartas teicamo aizsardzību. Ar caurrāvieniem pretinieks prata iegūt vēl divus vārtus, kamēr vienīgais latviešu panākums izrādījās Spartas „pašnāvība", aizsargam nelaimīgi ievadot bumbu paša vārtos. DV vienībā izcēlās vairāku pamatsastāva spēlētāju.

Pret spēcīgo Scarboro Scots vienību DV futbolisti 2. septembrī jau cīnījās sekmīgāk, kaut beigās nācās zaudēt ar 1—3 (1—1) rezultātu. Sevišķi spēles sākuma posmā latvieši darbojās lieliski, H. Gaija vadībā bieži ievadot labus uzbrukumus un apdraudot pretinieka vārtus. Ņo kādas H. Gaija piespēles E. Bušs arī panāca DV vienpadsmita 1—0 vadību. Pretinieks sāka vēl rūpīgāk segt latviešu spēlētājus, brāzmaini nos uzbrukumos cenšoties zaudēto atgūt. Bet tas izdevās tikai īsi pirms puslaika beigām. Iepriekš E. Bušs, kavējoties bumbu piespēlēt blakusspēlētājam, aizkavēja lielisku iespēju rezultātu paaugstināt. Arī spēles turpinājums vēl nelecināja, ka latviešiem gaidāms zaudējums. Tikai ap 2. puslaika vidu, izmantojot DV aizsardzības kļūdu, pretinieks guva otrus vārtus. tā gūstot jaunu cīņas sparu. Latvieši turpreti sāka izrādīt paguruma pazīmes (treniņu trūkums!), pajuka arī līdz tam saskaņīgā spēle. Kļūdas aizsardzībā vairojās, un bija tikai dabiski, ka pretinieks tika arī vēl pie trešajiem vārtiem.

Pret Portuguese komplektējumu DV vienība 7. septembrī spēja panākt vismaz 1—1 (0—1 rezultātu, kaut bija gaidīta uzvara. Pārsteigumu sagādāja pats spēles sākums, kad pretinieks, nebūdams pat pilnā sastāvā, ļoti ātri panāca 1—0 vadību. Tas latviešu vienību it kā „izsita no sliedēm". Trūkstot vajadzīgai saskaņai, visas DV pūles pārņemt spēles iniciatīvu palika veltīgas. Latviešu uzbrucēji nodemonstrēja vājāko sniegumu šai sezonā, kas skaidri liecināja par treniņu neapmeklēšanu. Izlīdzinājuma vārtus 2. puslaika sākumā latviešiem guva J. Pavārs. Panākums gan palīdzēja beidzot pārņemt noteikšanu laukumā savās rokās, bet spēles beigu iznākumā nekas vairs negrozījās. R. K.

ZIEMEĻAMERIKAS GALDA TENISISTU PARĀDE TORONTO

Gadskārt. Kanadas Nac. izstādes laikā Toronto rīkotāji arvien rūpējušies par atrakcijām sportā. Izstādes laikā un territorijā organizētās galda tenisa sacīkstes parasti saistījušas Ziemeļamerikas galda tenisistu ievērību. Izņemot ASV meistarsacīkstes, tās dalībnieku skaita ziņā ir otras lielākās Ziemeļamerikā. Arī šogad dalībnieku skaits pārsniedza divus simtus, lielākā daļa bija no ASV. Sacensībās bija pulcējušies gandrīz visi labākie kā no Kanadas, tā arī no ASV. Šīs sacīkstes daudzkārt atnesušas patīkamus pārsteigumus arī latviešiem, jo vairākkārt Kanadas meistara godā bijušas mūsu spēlētājas Ženija Marinko un Velta Ādmine, tāpat lieliski arvien veicies Modrim Žulpam, Laimonim Eichvaldam, Jānim Kugam u. c.

Galda tenisa organizācijas darbā jau vairākus gaduš ļoti aktīvs bijis Jānis Ādminis, Kanadas un Ontario galda tenisa spēlētāju klasifikācijas komisijas priekšsēdis, kas arī šogad bija viens no vadošajiem sacensību organizētājiem. Bija patīkami daudzo spēlētāju vidū redzēt arī latvieti Ivaru Stiebri no Filadelfijas, kas sevi atestēja par teicamu spēlētāju. Jāatzīmē, ka Stiebri no tālākām sacensībām izsita „kanadietis" Eichvalds.

Atklātā sacensību grupā uzvarēja amerikānis Pikora, kas finālā uzvarēja Marinko. Sieviešu grupā uzvarēja amerikāniete Patija Martineca. Kanadas izlases vienībā bija iedalīti arī latvieši Modris Žulps un Velta Ādmine.

Slēgtajās Kanadas meistarsacīkstēs sievietēm triumfēja jaunā lietuviešu spēlētāja V. Nešukaite, kas pusfinālā uzvarēja V. Ādmini, atstājot to trešā vietā, un pirmoreiz kļuva Kanadas meistare. Ženiju Marinko no tālākām sacensībām izsita lietuviete H. Sabaliauskas ceturtdaļfinālā. Viriešu sacensībās Eichvalds nokļuva līdz trešai spēļu kārtai, bet tad zaudēja Žermēnam. Žulpam ceturtdaļfinālā nācās spēlēt ar vankuverieti Li, zaudējot trīs setos. Li finālā uzvarēja vecmeistaru Marinko un ieguva pirmo reizi Kanadas meistartitulu.

Z. Z.

LATVIETIS VADA PLAŠAS VINGROŠANAS SACĪKSTES

Katru gadu Kanadas nacionālās izstādes ietvaros Toronto notiek arī plašas vingrošanas sacensības, kurās Kanadas un ASV labākie vingrotāji sacenšas, rādot savu māku un gatavību vai rākās vingrošanas disciplīnās. Šīs sacensības katru gadu pulcina visā pasaulē pazīstamus sportistus. Taču nebūs daudz latviešu, kas zinās, ka visas šīs sacensības organizē un vada jau 5 gadus latvietis Kārlis Brasliņš, kuŗa prasmi šai nozarē prot cienīt un augstu novērtēt Kanadas vingrošanas savienība.

Pirms nedaudz dienām Kārli Brasliņu atkal ievēlēja par Centrālontario vingrošanas savienības prezidentu. K. Brasliņš, kuram jau 43 gadi, ir ļoti rosīgs ne vien Kanadas vingrošanas savienības darbā, bet daudz laika ziedo arī latviešu vieglatlētikas sacīkstēm gan kā tiesnesis, gan dažādu darbu un pienākumu vei cējs. Neatkarīgajā Latvijā viņu pazīnām kā labu peldētāju un ūdenspolo spēlētāju LAS (Latviešu arodorganizāciju sports) un Daugaviešu rindās. Vācijas bēgļu nometņu laikā viņš pievērsās vieglatlētikai, skrienot 400 un 800 m distances, turpinādams vispusai sekmīgi tajās startēt arī Kanadā. Savas jau Latvijā iegūtās fiziskās audzināšanas skolotāja zināšanas K. Brasliņš papildināja Kanadā, pabeidzot Western universitāti Londonā. Pašreiz viņš nodarbināts par ģimnazijas vingrošanas skolotāju Toronto.

J. Vairdotis

DĀVANU SAIŅI

uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.

Mēs nosūtām pārtikas saiņus **līdz 33 mārciņām.**

Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Bezmuitas dāvanas: automobiļi, ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleši, velosipedi, televīzijas aparāti, foto aparāti u. c.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie saiņši ir pilnīgi apdrošināti.

Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu **mums tālākai nosūtīšanai.** Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu **paziņojuma** saņemšanas.

Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.
849 College St., Toronto 4, Ont. Canada.
Tel. LE 1-3098.

Kanadas nacionālās izstādes plašo vingrošanas sacensību vadītājs Kārlis Brasliņš (vidū) ar ASV trampolīna meistariem — blondo teksasieti Barbaru Galiche ru un Kīnu Deju pēc balvu pasniegšanas. Šogad gadskārtējās Kanadas — ASV vingrošanas sacīkstēs viriešu konkurencē pārākie bija kanadieši, bet sieviešu sacensībās uzvarēja ameri-kānietes. Foto: J. Liģers

Ko domā Kanadas partiju vaditāji

Uzrunā Kanadas iedzīvotājiem ministru prezidents Pīrsons uzsvēra, ka izšķiries par vēlēšanām vēl šai rudenī tādēļ, lai dotu valstij vairākuma valdību. Ar šādu vairākuma un stingru centrālo valdību Kanada varētu uzrādīt daudz labāku un iekšpolitisku mudžekļu netraucētu progresu.

Kanadas parlamentā liberāļiem pašiem ir 127 deputāti, kas nozīmē, ka 265 vietu parlamentā Pīrsonam pietrūkst 6 locekļu, lai būtu vairākuma valdība. Pīrsons paskaidro, ka par vēlēšanām — jautājums, kuŗā gala vārds piederot vienīgi viņam, — izšķīries savu padomdevēju ietekmē. Partijas stratēģi aprēķinājuši, ka 8. novembra vēlēšanās liberāļi iegūs 140 vietu parlamentā; ja viss noritēs sevišķi labvēlīgi, liberāļi var cerēt uzvarēt pat 180 vēlēšanu iecirknos. Vispārējais liberāļu uzskats norāda, ka deputātu vairākums cer uz 160 — 165 vietām nākamā Kanadas parlamentā, kas dotu pietiekamu vairākumu opozicijas partiju netraucētai darbībai. Šāds opozicijas neiespaidots vairākums var gan būt ļoti patīkams pozicijai, bet tas neizbēgami rada pamatus iedomībai, un pašpārliecībai, kas vairs nerēķinās ar kritiku un argumentiem. No vairākuma viedokļa raugoties, līdzšinējais parlaments bija Kanadas tautai ļoti izdevīgs — pozicijas partija nekad nevarēja atļauties snaudulot un apsūnot.

Vispārējās vēlēšanas šī gada rudenī varēja puslīdz droši pareģot jau pirms pāris nedēļām, kad ministru prezidents Pīrsons uzsāka savu braucienu pa Britu Kolumbiju un Albertu. Tas bija neoficiāls premjera vēlēšanu kampaņas sākums. Vēlēšanas pareizi bija paredzējis arī Difenbēkers, kas tai pašā laikā apceļoja Kvebekas provinci.

Cik var secināt no Otavā saņemtās neoficiālās informācijas, Pīrsona kabineta vairākums, skaitā 17, bijis par jaunām vēlēšanām, daži vēl nebija izšķirušies un tikai viens, ārlietu ministrs Mārtins, bijis pret vispārēju vēlēšanu izziņošanu jau 8. novembrī.

Paziņojums par vēlēšanām opozicijas partijas, protams, nepārsteidza. Ļoti iespējams, ka tās vēlēšanām sāka gatavoties jau daudz ātrāk par liberāļiem. Opozicijas vadītājs Difenbēkers tūlīt pēc ministru prezidenta uzrunā asi kritizēja Kanadas premjeru. Pīrsona izšķiršanās pasvītrojot cinisko nevērību pret vēlētāju tiesībām... Pīrsonam esot bailes sastapties aci pret aci ar pašreizējo Kanadas parlamentu, jo viņam būtu jāatbild uz jautājumu par Doriona aptauju — afēru, kuŗā iejauktas personas līdz pašai Kanadas politiskās dzīves galotnei. Liberāļiem būs jādzird pārmetumi, ka vēlēšanas sasauktas īsi pirms paredzētās vēlēšanu iecirkņu robežu pārkārtošanas.

Jaundemokratu partijas vadītājs Daglass pārmeta Pīrsonam politisku vājumu un nevarību izšķirties, bet visumā apsveica jaunas vēlēšanas, kuŗās, pēc Daglasa domām, tiks izraudzīta valdība nacionālu interešu sliedēs un Kanadai vairs nebūs jāsamierinās ar pašreizējo savārstījuma valdību.

Sociālās kreditpartijas līderis Tomsons izteica domu, ka rudens vēlēšanas nav valsts interesēs, ka vēlēšanas pēc divarpus gadiem nav nekas vairāk kā Pīrsona politisks oportūnisms. Bet tas nav nekas jauns. Kanadas saimniecība pašreiz atrodas uz ļoti stabilas bazes, kviešu darījumi ar komūnistiem pilda valsts kasi. Ziemas bezdarbs vēl nav sācies. No liberāļu viedokļa raugoties, 8. novembris ir ideālākais laiks jaunām vēlēšanām.

Sociālās kreditapvienības vadītājs Kauets izteicās, ka liberāļi nacionālajai vienotībai nodarījuši vairāk posta nekā Kvebekas separātisti. Viņa partija vēlēšanu kampaņā ieies ar platformu, kuŗa prasa Kvebekas konfederāciju ar pārējo Kanadu.

Kanadā pašreiz ir ap 10 milj. balstiesīgo. Pirmās aptaujas pareģo liberāļu uzvaru, tieši Kanadas saimnieciskā uzplaukuma dēļ. No šī viedokļa raugoties, Pīrsona izvēlētais laiks ir liberāļiem visizdevīgākais, bet opozicijas partijām visneizdevīgākais. Pavasaris varētu atnest gluži citu ainu un citus rezultātus.

LATVIEŠU ĀRSTS PAR VIETNAMU

Dr. Juris Jērums, kuŗš pēc 3 mēnešu brīvprātīgas nostrādāšanas Dienvidvietnamā atgriezies Melburnā slimnīcas darbā, „Austrālijas Latvietim" izteicies, ka Vietnamā joprojām stipri manāma franču ietekme. Franči vēl ir lielo plantāciju un tirdzniecības firmu īpašnieki, un izglītotie vietnamieši franču valodu prot labāk nekā angļu. Sociālie, higiēniskie un sanitārie apstākļi Longsvenas pilsētā, Angiengas provincē, kur Dr. Jērums darbojies, neapmierinājuši rietumnieku prasības. Iedzīvotāji dzīvojuši ļoti saspiesti, uz 100.000 iedzīvotājiem bijis tikai 1 ārsts, kuŗš, protams, visiem slimniekiem nespējis palīdzību sniegt. Ik piektais iedzīvotājs slimojis ar tuberkulozi, kuŗas izplatīšanos veicina bēdīgi rieksta zelēšanas izraisītā nemitīgā spļaudīšanās. Ūdensvadu sistēmā bieži radušies bojājumi, kas traucējis ūdens piegādi. Atteksmes slimnīcas un misijas katoļu mūķeņu un vietnamiešu budistu starpā ne visai labas, reizēm rodas nepatīkami starpgadījumi. Lielas grūtības Dienvidvietnamas valdībai valsts saimnieciskās un politiskās vienotības īstenošanā sagādā atsevišķo provinču pārvaldnieki, kas savā provincē izturas kā vienīgie noteicēji, ievāc desmito tiesu un neievēro centrālās valdības rīkojumus, tā veicinot vispārēju korupciju.

Dr. Jērums, kuŗš nolēmis specializēties iekšējās slimībās, apmierināts ar Vietnamā iegūto pieredzi, jo tur ārsta darbā saskāries ar dažām maz pazīstamām slimībām. Iegūtās zināšanas viņš cer izmantot turpmākajā darbā.

PADOMJU LAIKRAKSTS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

tik naivi." Avīze rakstīja, „lai baltu pieņemtu par melnu, vai arī noticētu absurdiem izgudrojumiem!" — Kas tad tie „absurdie izgudrojumi", ko „Belorusija" sirdīgi cenšas izskaust no savu lasītāju apziņas? Lūk, viņi uzskata: tas, ka „strādnieki Amerikā dzīvo tikpat labi kā kapitālisti un pelna lielas algas, ka viņiem pieder akcijas, kuŗas ik gadus nes dividendes, un ka viņi tās saņem." (Ak, kā šīs ziņas tādam īstam proletārietim kož kaulē!) Iedomājieties tik', kas par paziņām! — padomju balsts nicīgi smejas: „Vīsta, kuŗu amerikāņu izstādes tulki šā apraksta, nav valsts, tā ir paradīze!"

Un tā, lūk, mēs „Sovjetskaja Belorusija" slejās paši varam izlasīt, kā mūsdienu Amerika izskatās padomju proletārietim.

Vai šis padomju laikraksts īstenā sašutumā izsprukušais apgalvojums Amerikas lasītājā neizraisa kaut ko līdzīgu līdzjūtībai pret varmācīgā režīma maldu ceļos aizvestu tautu?

Lai kā, minētais apgalvojums padomju laikraksta slejās tiešām ir nepiesardzīgs tāpat žultainais: „pārāk lēta propaganda," ar ko laikraksts negina iznīcināt iespaidu, ko padomju lasītājā atstāj kādo izstādes gida no mājām līdz paņemtā fotouzņēmumi, kuŗā tas redzams ar savu pēdējā modeļa auto. Ziņas par apstākļiem un dzīvi Rietumos taču padomijā iepūst vai nu ar kultūru, vai bez tās, un tā ka tās visas izrādās līdzīgas, arī Ivanam sārtā gaisma beidzot var sākt vērsties spožā žilbinātājā saulē.

Pašās beigās „Belorusija" vēl norāda, ka amerikāņu gīdi „nezina visvienkāršāko statistiku par ASV, proti, ka tur ir 36.000.000 nabago, bet pusei no visu ASV iedzīvotājiem nav pieejama ārstu palīdzība monstrozi augstās maksas dēļ."

Bet cik t'elam iedzīvotāju skaitam gan ārstniecība un derīgas zāles padomijā vispār pieejamas?...

Tomēr valdītāji sai turpat 50 gadu sarkanā jūgā smokošajā zemē sāk atskārst, ka „gaisma var nākt no rietumiem" nevis proverbiālajiem austrumiem, tādēļ otra amerikāņu apmaiņas produkta — Brodvejas dziesmuspēles „Hallo, Dolliji!" izrāde Maskavā atlikta. Amerikāņi paši domā, ka šīs dziesmuspēles izrāde vispār nenotiks.

Droši vien, lai pagalam nesagrautu Ivana šķobīties sākušo Marksa ticību...

S.

ASV palielina spēkus Vietnamā

Ļoti iespējams, ka arī Pentagonam vēl nav skaidri zināms, cik lieli amerikāņu spēki būs nepieciešami Dienvidvietnamā komūnistu agresijas apturēšanai.

Bija laiks, kad Dienvidvietnamā atradās 15.000 amerikāņu, tad 25.000, 50.000 un tā pamazām vairāk un vairāk. Tikai pirms nelīga laika paredzētais maksimums bija 125.000 karavīru (militāro lietpratēju aprindās gan klīst valodas, ka galīgas uzvaras izcīnīšanai amerikāņiem uz Dienvidvietnamu jānosūta 300.000 vīru un jārēķinas ar ievērojamiem zaudējumiem). Nedēļas nogalē 125.000 vīru robeža bija pārsniegta. Bet par cik, to Vašingtona neizpauž. Nedēļas nogalē Dienvidvietnamu šasniedza 20.000 amerikāņu. Reizē ar karavīru sūtījumu Dienvidvietnamā pienāca 428 helikopteri. Vairums no tiem spēj pārvadāt 65 bruņotus karavīrus.

Pagājušā nedēļā turpinājās amerikāņu gaisa uzbrukumi komūnistu pozicijām. Dienvidvietnamas robežās amerikāņu gaisa uzbrukumi koncentrējās Mekongas deltas apkārtnē, kur, cik zināms, ielenkumā atrodas 2000 komūnistu partizānu.

Pēkšņā nāvē Austrālijā miris mūsu mīļais vīrs, tēvs, dēls un brālis

MARĢERS AIVARS

Par viņu sēro

SIEVA, DĒLS UN MEITA AUSTRĀLIJĀ UN MĀSA AR ĢIMENI KANADĀ.

Un Dieva miers, kas ir augstāks nekā cilvēka prāts un saprašana, lai ir ar mums visiem!

UTANTA MISIJA PAKISTĀNĀ BEZ PANĀKUMIEM

ASV un Anglija pārtraukušas ieroču un kara materiālu piegādi Indijai un Pakistānai. AN ģenerālsekretāra Utanta samierināšanas misija Karači beidzās bez panākumiem. Utants devies uz Jaundēli meklēt labākulaimi Indijas galvaspilsētā. Komūnistu Ķīna Indijas un Pakistānas kara nekādu aktivitāti vēl neizrāda, toties Pad. savienība jau vairākas dienas no vietas piedāvājusies uzņemties starpnieka lomu militārā strīda izbeigšanai.

Kaut dažādās bruņoto spēku katēgorijās, tāpat dzīvo spēku ziņā Indija ir piecreiz pārāka par Pakistānu, kaut Indijas bruņošanās rūpniecība ir par 80 proc. lielāka nekā Pakistānas, pēdējā kara sākuma posmā pratusi godam pastāvēt. No Karači ziņo, ka Lahores apgabalā notikuši vairāki koncentrēti pakistāņu pretuzbrukumi, pārdzenot indiešu spēkus atpakaļ pāri robežai.

No Karači un Jaundēli pienākošās ziņas par militāro darbību ir tikpat neskaidras kā pašreizējā situācija diplomātiskajā laukā. Utanta misija Pakistānas galvaspilsētā beidzās bez panākumiem, pēdējai prasot Indijas izvākšanos no Kašmīras. Pakistāna grib Kašmīras nākotni noteikt brīvu vēlēšanu ceļā, pamatotā pārliecībā, ka kašmīrieši izteiktu gribu palikt pie Pakistānas.

Pēdējo dienu laikā notikušas vairākas lielas motorizēto vienību kaujas Sialkotes frontē, abām pusēm uzskaitot smagus ienadnieka zaudējumus, to skaitā desmitiem tanku. Bet, kā jau minēts, ziņas pagaidām ir skopas un skaitļi nepārbaudīti. Sialkote atrodas dienvidaustrumos no Ravalpindi un ziemeļaustrumos no Lahores, Kašmīras dienvidrietumu robežas tuvumā.

Pamazām, kā liekas, Indija kara taisās ievilkt arī Austrumpakistānu. Vairākos gadījumos jau notikuši gaisa uzbrukumi pēdējās pilsētām, nodarot ievērojamus zaudējumus civiliedzīvotājiem.

Diplomātiskie lietpratēji Tālo Austrumu jautājumos domā, ka pamiers Indijas un Pakistānas starpā ir ļoti iespējams, ja vien abas puses izrāda nelielu piekāpību. Pakistāna, piemēram, uzsvērusi, ka paliks nelokāma trīs punktos: no Kašmīras jāizvāc Indijas un Pakistānas karaspēks; Kašmīra jānodod Āzijas un Afrikas valstu AĪN miera sargu armijas rokās un nākamo trīs mēnešu laikā Kašmīrā izdarāma nobalsošana, kuŗā iedzīvotāji izškirtos par savu nākotnes piederību.

Indijai šīs prasības nav pieņemamas. Pakistānai savukārt nav pieņemama Indijas vēlēšanās Karači valdību oficiāli apzīmogot par agresoru, tāpat atzīties partizānu kara vešanā Kašmīrā. Pakistānai jāizvāc visi spēki no Indijas, kamēr Apvienotajām Nācijām jāgādā, lai Pakistānas agresija neatkārtotos.

SAV. VALSTIS

MINEAPOLE

● DV apvienības teātŗa ansamblis citīgi iestudē rež. Jēkaba Vērenieka vadībā Anšlava Eglīša komēdiju „Kazanovas mētelis", kuŗas pirmizrāde notiks 23. oktobrī, pl. 7.30 vakarā Womens Club telpās. Šī izrāde būs arī rež. J. Vērenieka 40 gadu skatuves darbības atceres izrāde un rēķinās ar to ievērojams notikums vietējā dzīvē, jo draudzes un organizācijas kopīgi gatavojas pēc izrādes godināt ilggadīgo sabiedrisko darbinieku un skatuves mākslinieku, aicinot arī visus tautiešus piedalīties. Dekorācijas izrādei gatavo mākslinieks Arvīds Drone, skatuves iekārtošanu uzņēmies Jānis Bergs, lietojot jaunus, ātrus dekorāciju maiņas paņēmienus. Ieejas maksa 2.50 un 2.00 dol. Kara invalidiem un bērniem līdz 12 g. ieeja brīva. Studentiem, skolniekiem un pensionāriem puscena. Biļešu iepriekš pasūtināšana pie Z. Bulātes (tālr. 822-4655), R. Grudula (TA 2-9300) un H. Kiperta (PA 4-0408).

● Mineapoles-St. Paulas latviešu ev.-lut. draudze pašreiz veic baznīcas iekšējos pārbūves un pārkrāsošanas darbus. Baznīcu par jaunu iesvētīs 26. septembrī pl. 11 rītā ar viesu mācītāju piedalīšanos. Arī svētdienas skola sāksies 26. septembrī, bērniem vispirms piedaloties draudzes dievkalpojumā. Visiem bērniem iepriekš jāsapulcējas draudzes nama lejas telpās.

● Soruden iesvētes mācības Mineapoles-St. Paulas latviešu ev.-lut. draudzē sāksies 16. oktobrī, pl. 10 rītā ar lūgšanu draudzes dievnamā. Mācības notiks katru sestdienas rītu no pl. 9—11 draudzes namā. Iesvētīšana paredzēta 1966. gada Vasarsvētkos.

K—ts

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50

1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.

2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25

Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta.

+ 3% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.